

SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY

UNIVERSITY SKILL DEVELOPMENT, EMPLOYMENT &
ENTREPRENEURSHIP, INFORMATION AND GUIDANCE BUREAU

SUYOG CAREER GUIDANCE BULLETIN

Bimonthly Review on Careers, Courses,
Training Facilities, Employment Opportunities
and Scholarships, Fellowship etc.

No. : **123**

Month : **April 2025 - May 2025**

Dr. Tanuja S. Raut

Member In-charge

UNIVERSITY SKILL DEVELOPMENT, EMPLOYMENT &
ENTREPRENEURSHIP, INFORMATION AND GUIDANCE BUREAU
SANT GADGE BABA AMRAVATI UNIVERSITY, AMRAVATI

Mo. No. 8275068780

Email-Id : tanujaraut13@gmail.com

Website : www.sgbau.ac.in

Sant Gadge Baba Amravati University

- Vision -

To Emancipate the youth from the darkness of ignorance for elevation of the society by imparting knowledge and fostering wisdom at its' plentiful

- Mission -

To contribute to the society through the puresult of education, learning and research at the highest level of excellence.

SANT GADGE BABA'S TEN COMMANDMENTS

To Serve God is to Provide...

Food to Hungry

Water to Thirsty

Clothes to Naked

Education to Poor Children

Shelter to Homeless

Medicines to Blind, Handicapped & Diseased

Employment to Unemployed

Protection to Dumb Animals

Marriage of Young Poor-Boys & Girls

Courage to Distressed & the Frustrated

" Gopala Gopala Devkinandan Gopala "

UNIVERSITY SKILL DEVELOPMENT, EMPLOYMENT
AND ENTREPRENEURSHIP, INFORMATION AND
GUIDANCE BUREAU

S U Y O G
C A R E E R
G U I D A N C E B U L L E T I N
Month: April 2025 – May 2025

No. - 123

CONTENTS

S. N.	PARTICULARS	PAGE NO.
01	UPSC RECRUITMENT 2025	1
02	MECL RECRUITMENT 2025	2
03	ADA RECUITMENT 2025	3
04	NMDC RECRUITMENT 2025	4
05	HINDUSTAN COPPER RECRUITMENT 2025	5
06	ASRB RECRUITMENT 2025	6
07	MAHAVITARAN APPRENTICE RECRUITMENT 2025	6
08	IHMCL RECRUITMENT2025	7
09	INDIAN ARMY TES RECRUITMENT 2025	7
10	CISF SPORTS QUOTA RECRUITMENT 2025	8
11	INDIAN AIR FORCE GROUP C RECRUITMENT 2025	8
12	ECIL RECRUITMENT 2025	9
13	IITM PUNE RECRUITMENT 2025	10
14	NHAI RECRUITMENT 2025	10
15	TERRITORIAL ARMY RECRUITMENT 2025	11
16	IOCL APPRENTICE RECRUITMENT 2025	11
17	PUNE CUSTOM RECRUITMENT 2025	12
18	CURRENT AFFAIRS FOR THE MONTH OF APRIL 2025	12
19	CURRENT AFFAIRS FOR THE MONTH OF MAY 2025	38

UPSC RECRUITMENT 2025

Union Public Service Commission-UPSC Recruitment 2025 (UPSC Bharti 2025) for 494 Legal Officer, Operations Officer, Scientific Officer, Scientist-B, Associate Professor, Civil Hydrographic Officer, Data Processing Assistant, Junior Research Officer, Junior Technical Officer, Principal Civil Hydrographic Officer, Principal Design Officer, Research Officer, Translator, Assistant Legal Advisor, Assistant Director (Official Language), Drugs Inspector, Public Health Specialist Grade III, Specialist Grade III Assistant Production Manager, Assistant Engineer (Communication), Deputy Director, Assistant Controller of Mines & Training Officer Posts.

Advertisement No.: 06/2025 Total: 494 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy	Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Legal officer	02	12	Research Officer	01
2	Operations Officer	121	13	Translator	02
3	Scientific Officer	12	14	Assistant Legal Advisor	05
4	Scientist-B	07	15	Assistant Director (Official Language)	17
5	Associate Professor	03	16	Drugs Inspector	20
6	Civil Hydrographic Officer	03	17	Public Health Specialist Grade III	18
7	Data Processing Assistant	01	18	Specialist Grade III	143
8	Junior Research Officer	24	19	Assistant Production Manager	02
9	Junior Technical Officer	05	20	Assistant Engineer (Communication)	05
10	Principal Civil Hydrographic Officer	01	21	Deputy Director	02
11	Principal Design Officer	01	22	Assistant Controller of Mines	05
			23	Training Officer	94
				Total	494

Educational Qualification:

1. **Post No.1:** (i) Master’s Degree in Law (ii) 10 years of experience
2. **Post No.2:** Engineering Degree (Civil/Mechanical/Computer Science/Information Technology/ Aeronautical /Electrical/ Electronics) + 02 years of experience or M.Sc/B.Sc (Electronics/ Physics) + 01 year of experience or B.Sc (Electronics/ Physics) + 03 years of experience
3. **Post No.3:** (i) MSc (Microbiology/Chemistry) or Chemical Engineering Degree Chemical Technology Degree (ii) 01 year of experience
4. **Post No.4:** M.Sc (Physics) + 01 year of experience or Engineering Degree (Mechanical/Metallurgical) + 02 years of experience or Engineering Degree (Civil/Computer Science+IT) + 03 years of experience
5. **Post No.5:** (i) B.E/B.Tech/M.E/M.Tech (Mechanical/Civil) (ii) 05 years Experience
6. **Post No.6:** Engineering Degree (Civil/ Computer Science/ Information Technology) or Post Graduate Degree Mathematics/Geography/Geophysics/ Computer Applications /Computer Science/ Informational Technology) (ii) 02 years experience
7. **Post No.7:** B.E/B.Tech/M.E/M.Tech (Computer Science/IT)/MCA
8. **Post No.8:** (i) Post Graduate Degree (Mathematics/Statistics /Mathematical Statistics /Electronics /Cyber Security/ Information Security/ Computer Science)/MCA or B.E/B.Tech (Computer Science / Electronics and Communications/Information Technology/ Information Security) (ii) 02 years experience
9. **Post No.9:** Engineering Degree (Mechanical/Electrical/Electronics and Communication / Marine/ Naval Architecture/Industrial Engineering)
10. **Post No.10:** (i) Engineering Degree (Civil/ Computer Science/ Information Technology) or Post Graduate Degree Mathematics/Geography/Geophysics/ Computer Applications /Computer Science/

- Informational Technology) (ii) 03 years experience
11. **Post No.11:** (i) Engineering Degree (Mechanical/Marine) (ii) 10 years experience
12. **Post No.12:** (i) Post Graduate Degree (Mathematics/Statistics /Mathematical Statistics /Electronics /Cyber Security/ Information Security/ Computer Science)/MCA or B.E/B.Tech (Computer Science / Electronics and Communications/Information Technology/ Information Security) (ii) 03 years experience
13. **Post No.13:** Degree in relevant foreign language (Chinese/Persian) or Degree with English subject + Diploma in relevant foreign language
14. **Post No.14:** LLB+03 years experience or LLM+01 year experience
15. **Post No.15:** (i) Post Graduate Degree in Hindi/English (ii) 03 years experience
16. **Post No.16:** B.E/B.Tech (Chemical/Mechanical / Bio Medical/ Electrical / Electronics/Instrumentation/Bio-Technology/Polymer/Computer Science/Medical Electronics) or Degree (Pharmacy/Pharmaceutical Science/Microbiology/ Bio Chemistry / Chemistry/Life Sciences)
17. **Post No.17:** (i) MBBS (ii) Post Graduate Degree or Diploma in relevant specialty or super-specialty (iii) 03 years experience
18. **Post No.18:** (i) MBBS (ii) Post Graduate Degree or Diploma in relevant specialty or super-specialty (iii) 03 years experience
19. **Post No.19:** Degree in Printing Technology +01 year experience or Diploma in Printing Technology +03 years experience
20. **Post No.20:** (i) Engineering Degree (Electronics Engineering/Electrical/ Telecommunication Electronics and Communication) (ii) 02 years experience
21. **Post No.21:** (i) Engineering Degree (Mechanical/ Electrical / Chemical / Marine /Production/ Industrial / Instrumentation / Civil Engineering / Architecture / Textile Chemistry /Textile Technology) (ii) 05 years experience
22. **Post No.22:** Mining Engineering Degree + 03 years experience or Post Graduate Degree in Mining Engineering + 01 year experience
23. **Post No.23:** (i) Engineering Degree/Diploma (Mechanical /Production or Industrial / Computer Science or Information Technology/Civil/Electrical or Electrical and Electronics/Automobile/Agricultural) (ii) 03 years experience

Age Limit: [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

1. Post No.1: Up to 50 years	5. Post No.10, 14, 17, 18 & 21: Up to 40 years
2. Post No 2, 4, 9, 12, 15 & 22: Up to 35 years	6. Post No.11: Up to 45 years
3. Post No.3, 6, 7, 8, 16, 19 , 20 & 23: Up to 30 years	7. Post No. 13: Up to 35/40 years
4. Post No.5: Up to 45/48 years	

Job Location: All India

Fee: General/OBC/EWS: ₹25/- [SC/ST/PWD/Women: No fee]

Important Dates: Last Date of Online Application: 12 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/upsc-bharti/

MECL RECRUITMENT 2025

The Mineral Exploration Corporation Limited (MECL) MECL Recruitment 2025 (MECL Bharti 2025) for 27 Young Professional Posts and 30 Executive Trainee (Geology) & Executive Trainee (Geophysics) Posts.

Advertisement No.: 02/Rectt./2025   **Total:** 27 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Young Professional	27
	Total	27

Educational Qualification: (i) M.Sc./ M.Tech./ M.Sc.Tech. (Geology/ Applied Geology/ Earth Sciences/ Exploration Geology/ Mineral Exploration/ Geological Technology/ Geophysics/ Applied Geophysics/ Geophysical Technology) or B.Tech./B.E. (Computer Science/Information Technology/Computer Technology/ Civil/ Electrical/ Electrical & Electronics/Mechanical) or MCA or MBA/PGDM (General Management) or CA/ICWA or MBA/PGDM (Finance Management) or MBBS (ii) 02 years experience

Age Limit: 18 to 35 years as on 15 May 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Fee: General/OBC/EWS: ₹500/- [SC/ST/ExSM: No fee]

Important Dates: Last Date of Online Application: 12 June 2025

Name of the Post & Details:

Total: 30 Posts

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Executive Trainee (Geology)	20
2	Executive Trainee (Geophysics)	10
	Total	30

Educational Qualification:

- Post No.1:** M.Sc/ M.Tech./ M.Sc.Tech. (Geology / Applied Geology/Earth Science/Exploration Geology/Mineral Exploration/Geological Technology) or equivalent
- Post No.2:** M.Sc/M.Tech./M.Sc.Tech. (Geophysics / Applied Geophysics/ Geophysical Technology) or equivalent Note: This is an opportunity for direct recruitment in Mini-Ratna-1 Central Public Sector Enterprises for those who have qualified in the written round of the Combined Geo-Scientist Examination 2023 conducted by UPSC but have not been recommended for final selection by UPSC.

Age Limit: 18 to 28 years as on 23 April 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: All India

Fee: General/OBC/EWS: ₹500/- [SC/ST/ExSM: No fee]

Important Dates: Last Date of Online Application: 05 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/mecl-bharti/

ADA RECRUITMENT 2025

The Aeronautical Development Agency is Under the Department of Defence Research & Development (R&D), Ministry of Defence (MOD), Government of India, trusted with the design and development of both the Air Force and Naval versions of Light Combat Aircraft (Tejas), LCA AF Mark-II, Advanced Medium Combat Aircraft (AMCA) and other advanced technology developmental projects of Government of India. ADA is a Society and an Autonomous Organization. ADA Recruitment 2025 (ADA Bharti 2025) for 23 Project Admin Assistant (PAA), Project Senior Admin Assistant (PSAA), Project Admin Officer (PAO), Project Technical Assistant (PTA), & Project Senior Technical Assistant (PSTA) Posts.

Advertisement No.: ADA:ADV-132:2025

Total: 23 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Project Admin Assistant (PAA)	09
2	Project Senior Admin Assistant (PSAA)	06
3	Project Admin Officer (PAO)	04
4	Project Technical Assistant (PTA)	02
5	Project Senior Technical Assistant (PSTA)	02
	Total	23

Educational Qualification:

- Post No.1:** (i) Degree in Commerce / Science / Arts / Business Administration / Business Management or Hotel Management and Administration / Catering / Culinary Science or BSc. (Hotel Management and Catering Science) or BBA (Culinary Arts) or Degree in any discipline + Diploma in Hotel Management / Catering / Culinary Science or Agriculture / Agricultural Science Degree or Graduate + Diploma in Library Science (ii) 03 years experience
- Post No.2:** (i) Degree in Commerce / Science / Arts / Business Administration / Business Management or Public Relations / Corporate Communications / Mass Communication / Journalism (ii) 06 years experience
- Post No.3:** (i) Hotel Management and Administration / Catering / Culinary Science or BSc.

(Hotel Management and Catering Science) or BBA (Culinary Arts) or Degree in any discipline + Diploma in Hotel Management / Catering / Culinary Science or Degree in Agriculture / Agricultural Science or Graduate + Diploma in Library Science or BSc/B.E/B.Tech+LLB (ii) 10 years experience

4. **Post No.4:** (i) BE (Computer Science / Information Science / Information Technology / Computer Applications) or B. Sc (Physics) / B. Sc (Mathematics) + PG Diploma (Computer Applications)
5. **Post No.5:** (i) BE (Computer Science / Information Science / Information Technology / Computer Applications) or B. Sc (Physics) / B. Sc (Mathematics) + PG Diploma (Computer Applications) (ii) 03 years experience

Age Limit: As on 13 June 2025, , [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

1. **Post No.1:** 35 years
2. **Post No.2:** 45 years
3. **Post No.3:** 50 years
4. **Post No.4:** 35 years
5. **Post No.5:** 45 years

Job Location: Bangalore

Fee: No fee

Important Dates: Last Date of Online Application: 13 June 2025 (05:00 PM)

Source: www.majhinaukri.in/ada-bharti/

NMDC RECRUITMENT 2025

NMDC Limited Bharti 2025. Under the Ministry of Steel, Government of India, NMDC Limited, a Navaratna Public Sector Enterprise, is a multi-locational, multi-product, continuously profitable mining and mineral exploration organization with high turnover. Applications for appropriate individuals for the following vacancies for Bailadila Iron Ore Mine, Kirandul Complex, Bailadila Iron Ore Mine, Bacheli Complex in Dantewada, Chhattisgarh and Donimalai Iron Ore Mine, Donimalai Complex in Bellary, Karnataka NMDC is now inviting. NMDC Recruitment 2025 (NMDC Bharti 2025) for 995 Field Attendant (Trainee), Maintenance Assistant (Elect.) (Trainee), Maintenance Assistant (Mech) (Trainee), Blaster Gr.- II (Trainee), Electrician Gr.-III (Trainee), Electronics Technician Gr.-III (Trainee), HEM Mechanic Gr.- III (Trainee), HEM Operator Gr.- III (Trainee), HEM Operator Gr.- III (Trainee), & QCA Gr III (Trainee) Posts.

Advertisement No.: 03/2025

Total: 995 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Field Attendant (Trainee)	151
2	Maintenance Assistant (Electrical) (Trainee)	141
3	Maintenance Assistant (Mechanical) (Trainee)	305
4	Blaster Grade II (Trainee)	06
5	Electrician Grade II (Trainee)	41
6	Electronics Technician Grade-III (Trainee)	06
7	HEM Mechanic Gr.- III (Trainee)	77
8	HEM Operator Gr.- III (Trainee)	228
9	MCO Gr.- III (Trainee)	36
10	QCO Gr.- III (Trainee)	04
	Total	995

Educational Qualification:

- 1. **Post No.1:** 10th Pass or ITI
- 2. **Post No.2:** ITI (Electrical)
- 3. **Post No.3:** ITI (Welding / Fitter / Machinist / Motor Mechanic / Diesel Mechanic / Auto Electrician)
- 4. **Post No.4:** (i) 10th Pass / ITI (Blaster / Mining Mate Certificate) (ii) First Aid Certificate. (iii) 03 years experience
- 5. **Post No.5:** (i) Electrical Engineering Diploma (ii) Industrial/Domestic Electrical Installation Certificate
- 6. **Post No.6:** Electronics Engineering Diploma
- 7. **Post No.7:** (i) Mechanical Engineering Diploma (ii) Heavy Vehicle Driving License
- 8. **Post No.8:** (i) Mechanical Engineering/Automobile Engineering Diploma (ii) Heavy Vehicle Driving License
- 9. **Post No.9:** (i) Mechanical Engineering Diploma (ii) Heavy Vehicle Driving License
- 10. **Post No.10:** (i) B.Sc (Chemistry/Geology). (ii) 01 year experience

Age Limit: 18 to 30 years as 14 June 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: Chhattisgarh & Karnataka.

Fee: General/OBC/EWS: ₹150/- [SC/ST/PWD/ExSM: No fee]

Important Dates: Last Date of Online Application: 14 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/nmdc-bharti/

HINDUSTAN COPPER RECRUITMENT 2025

Hindustan Copper Limited is a Government-owned corporation in the Central Public Sector Enterprise under the Ministry of Mines, Government of India. Hindustan Copper Limited Recruitment 2025 (Hindustan Copper Limited Bharti 2025) for 209 Trade Apprentice Posts.

Advertisement No.: HCL/KCC/HR/Trade Appt/2025

Total: 209 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Trade Apprentice	209
	Total	209

TradeWise Details:

Sr. No	Trade	No. of Vacancy
1	Mate (Mines)	37
2	Blaster (Mines)	36
3	Front Office Assistant	20
4	Diesel Mechanic	04
5	Fitter	10
6	Turner	07
7	Welder (Gas & Electric)	10
8	Electrician	30
9	Electronics Mechanic	04
10	Draftsman (Civil)	04
11	Draftsman (Mechanical)	05
12	COPA	33
13	Surveyor	04
14	Pump Operator Cum Mechanic	04
15	Reff & AC	01
	Total	209

Educational Qualification:

- 1. Trade No.1 to 3: 10th pass
- 2. Trade No.4 to 15: (i) 10th pass (ii) ITI in the relevant trade

Age Limit: 18 to 30 years as on 01 May 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: Khetri Copper Complex, Rajasthan   Fee: No fee.

Important Dates: Last Date of Online Application: 02 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/hindustan-copper-bharti/

ASRB RECRUITMENT 2025

Agricultural Scientists Recruitment Board, ASRB Recruitment 2025 (ASRB Bharti 2025) for 582 Agricultural Research Service (ARS), Subject Matter Specialist (SMS), Senior Technical Officer (STO) Posts and National Eligibility Test (NET)

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post/Exam	No. of Vacancy
1	National Eligibility Test (NET)	—
2	Agricultural Research Service (ARS)	458
3	Subject Matter Specialist (SMS)	41
4	Senior Technical Officer (STO)	83
	Total	582

Educational Qualification:

- 1. NET: Relevant Master’s Degree or equivalent.
- 2. ARS: Relevant Master’s Degree or equivalent.
- 3. SMS: Relevant Master’s Degree or equivalent.
- 4. STO: Relevant Master’s Degree or equivalent.

Age Limit: [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

- 1. NET: Minimum 21 years as on 01 January 2025
- 2. ARS: 21 to 32 years as on 01 August 2025
- 3. SMS: 21 to 35 years as on 21 May 2025
- 4. STO: 21 to 35 years as on 21 May 2025

Source: www.majhinaukri.in/asrb-bharti/

MAHAVITARAN APPRENTICE RECRUITMENT 2025

Mahavitaran or Mahadiscom or MSEDCL is a public sector undertaking controlled by the Govt of Maharashtra. It is the largest electricity distribution utility in India. MSEDCL distributes electricity to the entire Maharashtra state. Mahavitaran Apprentice Recruitment 2025 (Mahavitaran Apprentice Bharti 2025) for 132 Trade Apprentice Posts.

Advertisement No.: PRO LTR No.70

Total: 132 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Electrician	66
2	Wireman	66
	Total	132

Educational Qualification: (i) 10th pass (ii) ITI-NCVT (Electrician/Wireman)

Job Location: Latur

Fee: No fee.

Venue of submission of Documents: Mahavitaran Board Office Latur, Sale Galli, Old Power House, Latur

Important Dates: Last Date of Online Application: 02 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/mahavitaran-apprentice-bharti/

IHMCL RECRUITMENT2025

Jointly promoted by National Highways Authority of India (NHAI) together with its Concessionaires and Financial Institutions, founded under the Companies Act, 1956, Indian Highways Management Company Limited (IHMCL) is The firm was founded to use Intelligent Transport Systems (ITS) to improve highway management and traffic conditions and implement a competent Electronic Toll Collection (ETC) system along the national roads. IHMCL Recruitment 2025 (IHMCL Bharti 2025) for 49 Engineer (ITS) Posts.

Advertisement No.: IHMCL/HR/Recruit./01/2025/01

Total: 49 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Engineer (ITS)	49
	Total	49

Educational Qualification: (i) Engineering Degree (Information Technology / Computer Science / Electronics and Communications / Electrical /Instrumentation / Data Science and Artificial Intelligence or combination) (ii) GATE 2025

Age Limit: 21 to 30 years as on 02 June 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: All India

अभियंता नोकरी

Fee: No fee

Important Dates:

- Last Date of Online Application: 02 June 2025 (06:00 PM)**

Source: www.majhinaukri.in/ihmcl-bharti/

INDIAN ARMY TES RECRUITMENT 2025

Indian Army, Technical Entry Scheme Course (TES). 10+2 Technical Entry Scheme Course 54-January 2026. Indian Army TES Recruitment 2025. Applications are invited from unmarried male candidates who have passed 10+2 examination with Physics, Chemistry, and Mathematics (hereinafter referred to as PCM) subjects and fulfill the eligibility conditions prescribed in the subsequent paragraphs, for the grant of Permanent Commission in the Army.

Advertisement No.: Not specified

Total: 90 Posts

Name of the Course: 10+2 Technical Entry Scheme Course 53-July 2025

Name of the Posts & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	10+2 Technical Entry Scheme Course	90
	Total	90

Educational Qualification: (i) Only those candidates who have passed 10+2 Examination or its equivalent with a minimum aggregate of 60% marks in Physics, Chemistry and Mathematics from recognized education boards are eligible to apply for this entry. Eligibility condition for calculating PCM percentage of various state /central boards will be based on marks obtained in Class XII only. (ii) Candidate must have appeared in JEE (Mains) 2025.

Age Limit: Candidate should not be born before 02 July 2006 and not after 01 July 2009

Job Location: All India   Fee: No fee.

Important Dates: Last Date of Online Application: 12 June 2025 (12:00 PM)

Source: www.majhinaukri.in/indian-army-tes-bharti/

CISF SPORTS QUOTA RECRUITMENT 2025

Under the Ministry of Home Affairs, the Central Industrial Security Force (CISF) is a central militarized police force in India. The primary objective of the CISF is to ensure the security of significant institutions, regardless of whether they are privately or state-owned. CISF Sports Quota Recruitment 2025 (CISF Sports Quota Bharti 2025) for 403 Head Constable GD (Sports Person) Posts.

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post/Trade	No. of Vacancy
1	Head Constable GD (Sports Person)	403
	Total	403

Educational Qualification: (i) 12th pass (ii) State/National/International representation in games, sports and athletics

Age Limit: 18 to 23 years as on 01 August 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Fee: General/OBC: ₹100/- [SC/ST/Female: No fee]   **Job Location:** All India

Important Dates: Last Date of Online Application: 06 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/cisf-sports-quota-bharti/

INDIAN AIR FORCE GROUP C RECRUITMENT 2025

Indian Air Force Group C Recruitment 2025 (IAF Group C Bharti 2025) for 153 Group C Civilians Posts. (Lower Division Clerk (LDC), Hindi Typist, Store Keeper, Civilian Mechanical Transport Driver (OG), Cook (Ordinary Grade), Painter (Skilled), Carpenter (Skilled), House Keeping Staff (HKS), Laundryman, Mess Staff, Multi Tasking Staff (MTS), & Vulcaniser Posts).

Advertisement No.: 01/2025   **Total:** 153 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Lower Division Clerk (LDC)	14
2	Hindi Typist	02
3	Store Keeper	16
4	Civilian Mechanical Transport Driver (OG)	08
5	Cook (Ordinary Grade)	12
6	Painter (Skilled)	03
7	Carpenter (Skilled)	03
8	House Keeping Staff (HKS)	31
9	Laundryman	03
10	Mess Staff	07
11	Multi Tasking Staff (MTS)	53
12	Vulcaniser	01
	Total	153

Educational Qualification:

- 1. **Post No.1:** (i) 12th Passed (ii) English Typing on Computer 35 wpm or Hindi Typing 30 wpm, correspond to 10500 Key Depressions per hour or 9000 Key Depressions per hour on an average of 5 Key Depressions for each wrong.
- 2. **Post No.2:** (i) 12th Passed (ii) English Typing on Computer 35 wpm or Hindi Typing 30 wpm, correspond to 10500 Key Depressions per hour or 9000 Key Depressions per hour on an average of 5 Key Depressions for each wrong.
- 3. **Post No.3:** 12th Pass
- 4. **Post No.4:** (i) 10th Pass (ii) Light and Heavy Vehicle Driving License (iii) 02 years experience
- 5. **Post No.5:** (i) 10th Pass (ii) ITI/Diploma (Catering) (iii) 01 year experience
- 6. **Post No.6:** (i) 10th Pass (ii) ITI (Painter)
- 7. **Post No.7:** (i) 10th Pass (ii) ITI (Carpenter)
- 8. **Post No.8:** 10th Pass
- 9. **Post No.9:** 10th Pass
- 10. **Post No.10:** 10th Pass
- 11. **Post No.11:** 10th Pass
- 12. **Post No.12:** 10th Pass

Age Limit: 18 to 25 years as on 15 June 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: All India

Fee: No fee.

How to Apply: Eligible candidates can apply to any Air Force Station subject to the vacancy and eligibility. Applications should be properly typed in English / Hindi as per the format given below and should be sent to the address mentioned on it along with a recent passport size photograph. Applicants should clearly mention on the envelope “APPLICATION FOR THE POST OF _____ AND CATEGORY_____”. The application should be accompanied by a self-addressed envelope with Rs. 10 postage stamp duly affixed.

Address for Sending the Application Form: To the relevant address (please see Notification)

Important Dates: Last Date for Receipt of Application: 15 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/indian-air-force-group-c-bharti/

ECIL RECRUITMENT 2025

Electronics Corporation of India Limited (ECIL) is a Government of India Enterprise under the Department of Atomic Energy, ECIL Recruitment 2025 (ECIL Bharti 2025) for 125 Posts (80 Graduate Engineer Trainee (GET) and 45 Technician (Grade II) Posts)

Advertisement No.: 06/2025 & 07/2025

Total: 125 Posts

Name of the Post & Details:

Advt. No.	Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
06/2025	1	Graduate Engineer Trainee (GET)	80
07/2025	2	Technician (Grade II)	45
		Total	125

Educational Qualification:

- 1. **Post No.1:** Engineering Degree with 60% marks (ECE/Electronics/ Electronics & Tele-Communication/E&I/ Instrumentation/CSE /IT/ Mechanical/EEE/Electrical/ Civil/Chemical)
- 2. **Post No.2:** (i) 10th pass (ii) ITI (Electronics Mechanic/ Fitter/ Machinist/ Electrician/ Turner/Sheet metal/Welder/Carpenter/Painter)

Age Limit: As on 30 April 2025, [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

- 1. **Post No.1:** 18 to 27 Years
- 2. **Post No.2:** 18 to 27 Years

Job Location: All India

Fee: SC/ST/PWD: No fee

- 1. Post No.1: General/OBC/EWS: ₹1000/-
- 2. Post No.2: General/OBC/EWS: ₹750/-

Important Dates: Last Date of Online Application: 05 June 2025 (02:00 PM)

Source: www.majhinaukri.in/ecil-bharti/

IITM PUNE RECRUITMENT 2025

Ministry of Earth Science, Government of India. Indian Institute of Tropical Meteorology, Pune. IITM Pune Recruitment 2025 (IITM Pune Bharti 2025) for 188 Project Scientist-E, Project Scientist-III, Project Scientist-II, Project Scientist-I & Scientific Assistant Posts & 30 Research Fellow (MRFP) Posts.

Advertisement No.: PER/03/2025

Total: 30 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Research Fellow (MRFP)	30
	Total	30

Educational Qualification: (i) M.Sc./ M.S./ M.Tech (ii) NET/GATE/LS(CSIR/UGC/ICAR). (Final year candidates can also apply)

Age Limit: 28 years as on 30 April 2020 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: Pune

Fee: No fee.

Important Dates: Last Date of Online Application: 10 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/iitm-pune-bharti/

NHAI RECRUITMENT 2025

The National Highways Authority of India (NHAI) was established by an Act of Parliament in 1988 under the administrative jurisdiction of the Ministry of Road Transportation and Highways. The NHAI has been established as a Central Authority to build, maintain, and manage the National Highways entrusted to it by the Government of India. – NHAI Recruitment 2025 (NHAI Bharti 2025) for 60 Deputy Manager (Technical) Posts on Direct Recruitment.

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Deputy Manager (Technical)	60
	Total	60

Educational Qualification: (i) Degree in Civil Engineering (ii) GATE 2025

Age Limit: Up to 30 years as on 09 June 2025. [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: All India

Fee: No fee.

Important Dates:

- Last Date of Online Application: 09 June 2025 (06:00 PM)

Source: www.majhinaukri.in/nhai-bharti/

TERRITORIAL ARMY RECRUITMENT 2025

Indian Army, Applications are invited from gainfully employed young citizens for an opportunity of donning the uniform and serving the nation as Territorial Army Officers (Non-Departmental), based on the concept of enabling motivated young citizens to serve in a military environment without having to sacrifice their primary professions. You can serve the nation in two capacities – as a civilian and as a soldier. Territorial Army Recruitment 2025 (Territorial Army Bharti 2025) for 19 Territorial Army Officer Posts.

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Territorial Army Officer	Male-18, Female-1
	Total	19

Educational Qualification: Degree in any discipline.

Age Limit: 18 to 42 years as 10 June 2025

Job Location: All India   Fee: ₹500/-

Important Dates: Last Date of Online Application: 10 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/territorial-army-bharti/

IOCL APPRENTICE RECRUITMENT 2025

Indian Oil Corporation Limited, IOCL Apprentice Recruitment 2025 (Indian Oil Apprentice Bharti 2025) for 1770 Trade Apprentice & Technician Apprentice Posts. Engagement of Apprentices in Refineries Division under The Apprentices Act, 1961.

Total: 1770 Posts

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Trade Apprentice	1770
2	Technician Apprentice	
इंडियन ऑइल भरती नोकरी शोधणे	Total	1770

Educational Qualification:

- Post No.1: B.Sc (Maths, Physics, Chemistry, Industrial Chemistry) or ITI (Fitter) or B.A./B.Sc/B.Com or 12th passed
- Post No.2: Engineering Diploma (Chemical /Petrochemical /Chemical Technology / Refinery and Petrochemical /Mechanical/Electrical and Electronics/Instrumentation Engg/ Instrumentation & Electronics/ Instrumentation & Control Engg. / Applied Electronics and Instrumentation)

Age Limit: 18 to 24 years as on 31 May 2025 [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: All India

Fee: No fee.

Important Dates: Last Date of Online Application: 02 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/iocl-apprentice-bharti/

Pune Customs Recruitment 2025

Government of India, Ministry of Finance Department of Revenue,Office Of The Commissioner Of Customs,Pune. Pune Customs Recruitment 2025 for (Pune Customs Bharti 2025) Group ‘C’ Posts (Seaman, Greaser & Tradesman)

Name of the Post & Details:

Post No.	Name of the Post	No. of Vacancy
1	Seaman	04
2	Greaser	07
3	Tradesman	03
	Total	14

Educational Qualification:

- Post No.1:** (i) 10th pass (ii) Three years experience in a seagoing mechanical ship and two years Helmsman and Seamanship work.
- Post No.2:** (i) 10th pass (ii) Three years experience in a seagoing mechanical ship on main and auxiliary machinery maintenance.
- Post No.3:** (i) 10th pass (ii) ITI (Mechanic/ Diesel/ Mechanic/ Fitter/Turner/ Welder/ Electrician/ Instrumental/Carpentry) (iii) Two years experience in an Engineering/Automobile/Ship Repairing Organization.

Age Limit: 18 to 25 years as on 10 June 2025, [SC/ST: 05 Years Relaxation, OBC: 03 Years Relaxation]

Job Location: Pune

Fee: No fee

Address to Send the Application Form: The Additional Commissioner of Customs, Office of the Commissioner of Customs, 4th Floor, GST Bhavan, 41/A, Sassoon Road, Pune – 411001.

Important Dates: Last Date for Receipt of Application: 10 June 2025

Source: www.majhinaukri.in/pune-customs-bharti/

CURRENT AFFAIRS FOR THE MONTH OF APRIL 2025

Current Affairs 01 April 2025

1. The Ministry of Tribal Affairs (MoTA) is organising the Startup Mahakumbh 2025, which will take place at Bharat Mandapam in New Delhi from April 3-5, 2025. This event seeks to assist Scheduled Tribe (ST) entrepreneurs by giving them a venue to display their ideas and network with industry experts. It coincides with the Janjatiya Gaurav Varsh, which commemorates the 150th birth anniversary of Bhagwan Birsa Munda, a notable tribal leader.

आदिवासी व्यवहार मंत्रालय (MoTA) स्टार्टअप महाकुंभ २०२५ चे आयोजन करत आहे, जो ३ ते ५ एप्रिल २०२५ दरम्यान नवी दिल्लीतील भारत मंडपम येथे होणार आहे. या कार्यक्रमाचा उद्देश अनुसूचित जमाती (ST) उद्योजकांना त्यांचे विचार प्रदर्शित करण्यासाठी आणि

उद्योग तज्ञांशी संपर्क साधण्यासाठी एक ठिकाण देऊन त्यांना मदत करणे आहे. हा कार्यक्रम जनजातिय गौरव वर्षाच्या अनुषंगाने आयोजित केला जातो, जो एक प्रसिद्ध आदिवासी नेते भगवान बिरसा मुंडा यांच्या १५० व्या जयंतीनिमित्त साजरा केला जातो.

2. The earthquake that hit Myanmar and Thailand on March 28, 2025, had severe consequences. The National Centre for Seismology recorded damage from soil liquefaction and the earthquake’s frequency, which matched the natural vibrations of structures. The epicenter was near Mandalay, Myanmar, and the earthquake had a magnitude of 7.5. Aftershocks occurred, hampering rescue attempts and causing further damage.

२८ मार्च २०२५ रोजी म्यानमार आणि थायलंडमध्ये झालेल्या भूकंपाचे गंभीर परिणाम झाले. राष्ट्रीय भूकंपशास्त्र केंद्राने मातीच्या द्रवीकरणामुळे आणि भूकंपाच्या वारंवारतेमुळे झालेल्या नुकसानाची नोंद केली आहे, जी

संरचनांच्या नैसर्गिक कंपनांशी जुळते. भूकंपाचे केंद्र म्यानमारमधील मंडालेजवळ होते आणि भूकंपाची तीव्रता ७.५ होती. भूकंपानंतरचे धक्के बसले, ज्यामुळे बचाव प्रयत्नांमध्ये अडथळा निर्माण झाला आणि आणखी नुकसान झाले.

3. The recent finding of enormous quantities of cash at the home of Delhi High Court judge Justice Yashwant Varma has sparked debate about corruption in India's higher courts. This episode has prompted proposals for the mandatory public disclosure of judges' assets and liabilities. Judges are now not obligated to share this information, unlike other public officers.

दिल्ली उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश न्यायमूर्ती यशवंत वर्मा यांच्या घरी नुकत्याच मोठ्या प्रमाणात रोख रक्कम आढळल्याने भारतातील उच्च न्यायालयांमधील भ्रष्टाचाराबद्दल वादविवाद सुरू झाला आहे. या घटनेमुळे न्यायाधीशांच्या मालमतेची आणि दायित्वांची अनिवार्य सार्वजनिक माहिती जाहीर करण्याचे प्रस्ताव पुढे आले आहेत. इतर सार्वजनिक अधिकाऱ्यांप्रमाणे न्यायाधीशांना आता ही माहिती शेअर करण्यास बांधील नाही.

4. Myanmar recently witnessed a terrible earthquake that killed many people and caused massive devastation. In response, India launched 'Operation Brahma' to deliver emergency humanitarian aid. This action demonstrates India's devotion to its 'Neighbourhood First' policy as well as the 'Vasudhaiva Kutumbakam' philosophy, which states that the world is one family.

दिल्ली उच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश न्यायमूर्ती यशवंत वर्मा यांच्या घरी नुकत्याच मोठ्या प्रमाणात रोख रक्कम आढळल्याने भारतातील उच्च न्यायालयांमधील भ्रष्टाचाराबद्दल वादविवाद सुरू झाला आहे. या घटनेमुळे न्यायाधीशांच्या मालमतेची आणि दायित्वांची अनिवार्य सार्वजनिक माहिती जाहीर करण्याचे प्रस्ताव पुढे आले आहेत. इतर सार्वजनिक अधिकाऱ्यांप्रमाणे न्यायाधीशांना आता ही माहिती शेअर करण्यास बांधील नाही.

5. SpaceX has announced plans to fly the Fram2 mission. The project will transport astronauts directly across the Earth's polar regions. It plans to perform a series of scientific experiments. These include the first X-rays in space and the cultivation of mushrooms in microgravity. The findings may pave the path for future trips to Mars.

स्पेसएक्सने फ्रॅम२ मोहिमेची घोषणा केली आहे. या प्रकल्पात अंतराळवीरांना पृथ्वीच्या ध्रुवीय प्रदेशांमधून थेट नेले जाईल. वैज्ञानिक प्रयोगांची मालिका करण्याची त्यांची योजना आहे. यामध्ये अवकाशातील पहिले एक्स-रे आणि

सूक्ष्म गुरुत्वाकर्षणात मशरूमची लागवड यांचा समावेश आहे. या निष्कर्षांमुळे भविष्यात मंगळाच्या प्रवासाचा मार्ग मोकळा होऊ शकतो.

6. The National Statistics Office (NSO) of India has launched its yearly publication, Energy Statistics India 2025. This thorough analysis contains vital information about energy reserves, capacity, production, consumption, and trade. It addresses a variety of energy commodities, including coal, petroleum, natural gas, and renewable energy. The document is available on the Ministry of Statistics and Programme Implementation's official website.

भारताच्या राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालयाने (NSO) त्यांचे वार्षिक प्रकाशन, एनर्जी स्टॅटिस्टिक्स इंडिया २०२५ सुरू केले आहे. या सखोल विश्लेषणात ऊर्जा साठा, क्षमता, उत्पादन, वापर आणि व्यापार याबद्दल महत्वाची माहिती आहे. ते कोळसा, पेट्रोलियम, नैसर्गिक वायू आणि अक्षय ऊर्जा यासह विविध ऊर्जा वस्तूंना संबोधित करते. हे दस्तऐवज सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालयाच्या अधिकृत वेबसाइटवर उपलब्ध आहे.

7. ISRO recently made a breakthrough in space propulsion technology with the successful hot test of its semicryogenic engine. This engine is intended to power the Semicryogenic booster stage of the Launch Vehicle Mark-3 (LVM3) and has a thrust of 2,000 kN. The test, held at the ISRO Propulsion Complex in Mahendragiri, Tamil Nadu, confirmed many vital components and marked a significant step in improving India's space capabilities.

इस्रोने अलीकडेच त्यांच्या सेमीक्रायोजेनिक इंजिनची यशस्वी हॉट टेस्ट घेऊन अवकाश प्रणोदन तंत्रज्ञानात एक मोठी प्रगती केली आहे. हे इंजिन लॉच व्हेईकल मार्क-३ (LVM3) च्या सेमीक्रायोजेनिक बूस्टर स्टेजला पॉवर देण्यासाठी आहे आणि त्याचा थ्रस्ट २००० केएन आहे. तामिळनाडूतील महेंद्रगिरी येथील इस्रो प्रोपल्शन कॉम्प्लेक्समध्ये झालेल्या या चाचणीत अनेक महत्वाच्या घटकांची पुष्टी झाली आणि भारताच्या अवकाश क्षमता सुधारण्याच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण पाऊल पडले.

8. On April 1, 2025, Visva-Bharati University in Santiniketan sponsored an international conference to commemorate the 100th anniversary of Rabindranath Tagore's visit to China (1924) and the 75th anniversary of India-China diplomatic ties.

1 एप्रिल 2025 रोजी, शांतिनिकेतनमधील विश्वभारती विद्यापीठाने रवींद्रनाथ टागोर यांच्या चीन भेटीच्या (१९२४) १०० व्या वर्धापन दिनानिमित्त आणि भारत-चीन राजनैतिक संबंधांच्या ७५ व्या वर्धापन दिनानिमित्त एक आंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित केली.

Current Affairs 02 April 2025

1. The Green Credit Programme (GCP) was established by India's Environment Ministry to increase forest cover and encourage sustainable practices. Despite the Law Ministry's worries about its legal structure, the scheme was launched in October 2023. This project is consistent with India's obligations to international climate accords and seeks to incentivize pro-environmental efforts across a variety of industries.

वनक्षेत्र वाढवण्यासाठी आणि शाश्वत पद्धतींना प्रोत्साहन देण्यासाठी भारताच्या पर्यावरण मंत्रालयाने ग्रीन क्रेडिट प्रोग्राम (GCP) ची स्थापना केली होती. कायदा मंत्रालयाला त्याच्या कायदेशीर रचनेबद्दल चिंता असूनही, ही योजना ऑक्टोबर २०२३ मध्ये सुरू करण्यात आली. हा प्रकल्प आंतरराष्ट्रीय हवामान करारांवरील भारताच्या दायित्वांशी सुसंगत आहे आणि विविध उद्योगांमध्ये पर्यावरणपूरक प्रयत्नांना प्रोत्साहन देण्याचा प्रयत्न करतो.

2. Morocco has launched a project known as the "water highway" to overcome its severe water shortage. The project uses surplus water from the Sebou River to deliver drinking water to Rabat and Casablanca. This effort responds to severe water shortages caused by climate change and extended drought.

मोरोक्कोने आपल्या तीव्र पाण्याच्या कमतरतेवर मात करण्यासाठी "वॉटर हायवे" म्हणून ओळखला जाणारा एक प्रकल्प सुरू केला आहे. हा प्रकल्प रबॉट आणि कॅसाब्लांका येथे पिण्याचे पाणी पोहोचवण्यासाठी सेबू नदीच्या अतिरिक्त पाण्याचा वापर करतो. हवामान बदल आणि दीर्घकाळापर्यंतच्या दुष्काळामुळे निर्माण होणाऱ्या तीव्र पाण्याच्या कमतरतेला प्रतिसाद देण्यासाठी हा प्रयत्न केला जातो.

3. The Pradhan Mantri Jan Dhan Yojana (PMJDY) is a cornerstone of India's financial inclusion initiatives as of fiscal year 2024-25. The initiative has reached milestones, with 55 crore beneficiaries and a total balance of ₹2.5 lakh crore in accounts. This project, launched on August 15, 2014, intends to give accessible financial services to India's unbanked population.

प्रधानमंत्री जन धन योजना (PMJDY) ही २०२४-२५ या आर्थिक वर्षासाठी भारतातील आर्थिक समावेशन उपक्रमांची एक पायाभूत सुविधा आहे. या उपक्रमाने ५५ कोटी लाभार्थी आणि एकूण २.५ लाख कोटी रुपयांच्या खात्यांसह टप्पे गाठले आहेत. १५ ऑगस्ट २०१४ रोजी सुरू झालेल्या या प्रकल्पाचा उद्देश भारतातील बँकिंग सुविधांपासून वंचित असलेल्या लोकांना सुलभ वित्तीय सेवा देण्याचा आहे.

4. In early 2024, about 100 Buddhist monks from the All India Buddhist Forum (AIBF) staged a protest at the Mahabodhi Temple in Bodh Gaya, Bihar. They called for the abolition of the Bodh Gaya Temple Act (BTA) of 1949. This Act established a temple administration committee, but its composition has been a source of conflict.

२०२४ च्या सुरुवातीला, अखिल भारतीय बुद्धिस्ट फोरम (AIBF) च्या सुमारे १०० बौद्ध भिक्षूंनी बिहारमधील बोधगया येथील महाबोधी मंदिरात निदर्शने केली. त्यांनी १९४९ चा बोधगया मंदिर कायदा (BTA) रद्द करण्याची मागणी केली. या कायद्याने मंदिर प्रशासन समितीची स्थापना केली, परंतु त्याची रचना संघर्षाचे कारण ठरली आहे.

5. The ICAR-Central Tuber Crops Research Institute (ICAR-CTCRI) created an orange-fleshed sweet potato (SP-95/4) to help increase tribal food security in Kerala and other states. It successfully completed final testing in Odisha, West Bengal, Karnataka, and Kerala.

केरळ आणि इतर राज्यांमध्ये आदिवासी अन्न सुरक्षा वाढवण्यासाठी आयसीएआर-सेंट्रल कंद पिके संशोधन संस्था (आयसीएआर-सीटीसीआरआय) ने संत्र्याच्या मांसाच्या गोड बटाट्याची (एसपी-९५/४) निर्मिती केली. ओडिशा, पश्चिम बंगाल, कर्नाटक आणि केरळमध्ये त्याची अंतिम चाचणी यशस्वीरित्या पूर्ण झाली.

6. India's external debt was estimated to be \$718 billion as of December 2024. This represented an increase of 10.7 percent over the previous year. The increase in debt is mostly due to non-financial firms seeking funding for infrastructure projects. The figures reveal an increase in both short- and long-term loans.

डिसेंबर २०२४ पर्यंत भारताचे बाह्य कर्ज \$७१८ अब्ज असल्याचा अंदाज होता. मागील वर्षाच्या तुलनेत हे प्रमाण १०.७ टक्क्यांनी वाढले आहे. कर्जातील वाढ ही मुख्यतः पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी निधी शोधणाऱ्या गैर-वित्तीय कंपन्यांमुळे झाली आहे. आकडेवारीवरून अल्पकालीन आणि दीर्घकालीन कर्जांमध्ये वाढ दिसून येते.

7. Finance Minister Nirmala Sitharaman plans to launch the NITI NCAER States Economic Forum platform on April 1, 2025. This program, a cooperation between NITI Aayog and the National Council of Applied Economic Research (NCAER), seeks to create a comprehensive archive of data on social, economic, and fiscal aspects spanning three decades. The platform aims to improve knowledge and analysis of state finances in India.

अर्थमंत्री निर्मला सीतारमण १ एप्रिल २०२५ रोजी NITI NCAER स्टेट्स इकॉनॉमिक फोरम प्लॅटफॉर्म सुरू

करण्याची योजना आखत आहेत. NITI आयोग आणि नॅशनल कौन्सिल ऑफ अप्लाइड इकॉनॉमिक रिसर्च (NCAER) यांच्यातील सहकार्याने सुरु झालेला हा कार्यक्रम तीन दशकांपासून सामाजिक, आर्थिक आणि राजकोषीय पैलूंवरील डेटाचा एक व्यापक संग्रह तयार करण्याचा प्रयत्न करतो. भारतातील राज्यांच्या वित्तव्यवस्थेचे ज्ञान आणि विश्लेषण सुधारण्याचे या प्लॅटफॉर्मचे उद्दिष्ट आहे.

8. Rabies and snakebite deaths pose a serious health threat to India. The government has launched ZooWIN, a digital tool for real-time monitoring of anti-rabies and anti-snake venom supplies. This initiative seeks to enhance healthcare delivery across the country and reduce mortality rates associated with these conditions.

रेबीज आणि सर्पदंशामुळे होणारे मृत्यू भारतासाठी गंभीर आरोग्य धोका निर्माण करतात. सरकारने रेबीज आणि सर्पदंशाच्या विषाच्या पुरवठ्याचे रिअल-टाइम निरीक्षण करण्यासाठी ZooWIN हे डिजिटल साधन सुरु केले आहे. या उपक्रमाचा उद्देश देशभरात आरोग्यसेवा पुरवठ्यात वाढ करणे आणि या आजारांशी संबंधित मृत्युदर कमी करणे आहे.

Current Affairs 03 April 2025

1. In FY 2024-25, India's defense exports reached ₹23,622 crore. This indicates an increase of 12.04% over the previous year. Sales of artillery rounds, firearms, and small weaponry have grown, contributing to the spike. The expansion underlines India's growing presence in the global defense sector.

आर्थिक वर्ष २०२४-२५ मध्ये, भारताची संरक्षण निर्यात ₹२३,६२२ कोटी रुपयांवर पोहोचली. हे मागील वर्षाच्या तुलनेत १२.०४% ची वाढ दर्शवते. तोफखाना, बंदुक आणि लहान शस्त्रास्त्रांच्या विक्रीत वाढ झाली आहे, ज्यामुळे या वाढीला हातभार लागला आहे. हा विस्तार जागतिक संरक्षण क्षेत्रात भारताच्या वाढत्या उपस्थितीला अधोरेखित करतो.

2. The Arctic area is seeing escalating tensions between global powers. Climate change is quickly melting ice caps, revealing hitherto undiscovered natural resources and new transportation routes. This predicament has resulted in heightened military posturing and territorial claims by Arctic governments. Unlike the Antarctic, the Arctic lacks a formal international treaty to manage its resources and keep peace.

आर्क्टिक क्षेत्रात जागतिक शक्तींमधील तणाव वाढत चालला आहे. हवामान बदलामुळे बर्फाचे ढिगारे झपाट्याने वितळत आहेत, ज्यामुळे आतापर्यंत न सापडलेले नैसर्गिक संसाधने आणि नवीन वाहतूक मार्ग उघड होत आहेत. या

परिस्थितीमुळे आर्क्टिक सरकारांनी लष्करी भूमिका वाढवली आहे आणि प्रादेशिक दावे केले आहेत. अंटार्क्टिकाच्या विपरीत, आर्क्टिकमध्ये त्याच्या संसाधनांचे व्यवस्थापन करण्यासाठी आणि शांतता राखण्यासाठी औपचारिक आंतरराष्ट्रीय कराराचा अभाव आहे.

3. Recently, Puducherry achieved milestone in livestock management. The first calf born through In-Vitro Fertilized Embryo Transfer (IVF-ET) technology was delivered in Kanuvapet village. This development is part of a pilot project supported by the Rashtriya Gokul Mission.

अलिकडेच पुदुचेरीने पशुधन व्यवस्थापनात एक महत्वाचा टप्पा गाठला. इन-व्हिट्रो फर्टिलायझ्ड एम्ब्रियो ट्रान्सफर (IVF-ET) तंत्रज्ञानाद्वारे जन्मलेल्या पहिल्या वासराची जन्मतारीख कनुवापेट गावात झाली. हा विकास राष्ट्रीय गोकुळ मिशनच्या पाठिंब्याने चालणाऱ्या पायलट प्रकल्पाचा एक भाग आहे.

4. The Union Ministry of Women and Child Development (WCD) has issued a research titled "How Does Climate Change Impact Women and Children Across Agroecological Zones". According to the survey, women and children have a larger chance of mortality during catastrophes than males. This imbalance is worsened by current societal roles and obligations. The development of successful disaster management plans requires gender-disaggregated data.

केंद्रीय महिला आणि बाल विकास मंत्रालयाने (WCD) "कृषी पर्यावरणीय क्षेत्रांमध्ये महिला आणि मुलांवर हवामान बदलाचा कसा परिणाम होतो" या शीर्षकाचा एक संशोधन प्रकाशित केला आहे. सर्वेक्षणानुसार, आपत्तींमध्ये पुरुषांपेक्षा महिला आणि मुलांमध्ये मृत्युदर जास्त असतो. सध्याच्या सामाजिक भूमिका आणि जबाबदाऱ्यांमुळे हे असंतुलन आणखी बिकट होते. यशस्वी आपत्ती व्यवस्थापन योजनांच्या विकासासाठी लिंग-विभाजित डेटा आवश्यक आहे.

5. Assam just introduced the 'Lakhpati Baideo' scheme. This organization seeks to empower female entrepreneurs through financial support and training. The plan, introduced by Chief Minister Himanta Biswa Sarma, aims to benefit 40 lakh women who belong to self-help groups (SHG). The project aims to increase women's financial independence and foster rural entrepreneurship.

आसाममध्ये नुकतीच 'लखपती बैदेव' योजना सुरु करण्यात आली आहे. ही संस्था आर्थिक मदत आणि प्रशिक्षणाद्वारे महिला उद्योजकांना सक्षम बनवण्याचा प्रयत्न करते. मुख्यमंत्री हिमंता बिस्वा सरमा यांनी सादर केलेल्या या

योजनेचा उद्देश स्वयं-मदत गटांशी (SHG) संबंधित ४० लाख महिलांना लाभ देणे आहे. या प्रकल्पाचे उद्दिष्ट महिलांचे आर्थिक स्वातंत्र्य वाढवणे आणि ग्रामीण उद्योजकतेला चालना देणे आहे.

6. In recent years, India has experienced a struggle with forest land encroachment. According to a study from the Union Environment Ministry, approximately 13,056 square kilometers of forest area are now being encroached. This region is larger than the combined geographical size of Delhi, Sikkim, and Goa.

अलिकडच्या काळात, भारताला वनजमिनीवरील अतिक्रमणाशी संघर्ष करावा लागला आहे. केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयाच्या एका अभ्यासानुसार, अंदाजे १३,०५६ चौरस किलोमीटर वनक्षेत्रावर आता अतिक्रमण होत आहे. हा प्रदेश दिल्ली, सिक्कीम आणि गोवा या राज्यांच्या एकत्रित भौगोलिक आकारापेक्षा मोठा आहे.

7. The thirteenth meeting of the Ad Hoc Open-ended Working Group to Improve the Functioning of the Multilateral System (MLS) for the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (PGRFA) began on April 1, 2025, in Rome. This gathering has prompted controversy about proposed revisions that might change benefit-sharing arrangements. The proposed amendments may allow for unfettered access to all plant species, raising worries about poor nations' rights.

अन्न आणि कृषीसाठी वनस्पती अनुवांशिक संसाधनांवरील आंतरराष्ट्रीय करार (PGRFA) साठी बहुपक्षीय प्रणाली (MLS) चे कार्य सुधारण्यासाठी तदर्थ मुक्त कार्य गटाची तेरावी बैठक १ एप्रिल २०२५ रोजी रोममध्ये सुरू झाली. या बैठकीमुळे लाभ-वाटप व्यवस्था बदलू शकणाऱ्या प्रस्तावित सुधारणांबद्दल वाद निर्माण झाला आहे. प्रस्तावित सुधारणा सर्व वनस्पती प्रजातींना अखंड प्रवेश देऊ शकतात, ज्यामुळे गरीब राष्ट्रांच्या हक्कांबद्दल चिंता निर्माण होऊ शकते.

8. OpenAI is poised to launch its first open-weight language model since GPT-2. The model is expected to feature reasoning capabilities. It aims to provide developers with publicly accessible trained parameters. This move comes in response to competition from other companies in the AI sector.

GPT-2 नंतर ओपनएआय त्यांचे पहिले ओपन-वेट लॅंग्वेज मॉडेल लॉंच करण्याच्या तयारीत आहे. या मॉडेलमध्ये तर्क क्षमता असण्याची अपेक्षा आहे. डेव्हलपर्सना सार्वजनिकरित्या उपलब्ध असलेले प्रशिक्षित पॅरामीटर्स प्रदान करणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे. एआय क्षेत्रातील इतर

कंपन्यांच्या स्पर्धला प्रतिसाद म्हणून हे पाऊल उचलण्यात आले आहे.

Current Affairs 04 April 2025

1. The Waqf Amendment Bill 2025, tabled in the Lok Sabha, seeks to change the current Waqf Act of 1995. The most contentious alteration is the elimination of Section 40. This has caused controversy within the ruling coalition and the opposition parties. Critics believe that missing this provision reduces the Waqf Board's jurisdiction and renders it ineffectual.

लोकसभेत सादर करण्यात आलेले वक्फ दुरुस्ती विधेयक २०२५, १९९५ च्या सध्याच्या वक्फ कायद्यात बदल करण्याचा प्रयत्न करते. सर्वात वादग्रस्त बदल म्हणजे कलम ४० रद्द करणे. यामुळे सत्ताधारी युती आणि विरोधी पक्षांमध्ये वाद निर्माण झाला आहे. टीकाकारांचा असा विश्वास आहे की ही तरतूद वगळल्याने वक्फ बोर्डाचे अधिकार क्षेत्र कमी होते आणि ते निष्प्रभ होते.

2. The Government e-Marketplace (GeM) has made a significant milestone by allowing the employment of over 1 million labor resources in fiscal year 2024-25. The Ministry of Commerce and Industry established this digital procurement portal to help government entities streamline their public procurement operations. GeM's labor outsourcing service offers an effective and compliant way to hire professional and unskilled workers.

२०२४-२५ या आर्थिक वर्षात १० लाखांहून अधिक कामगारांना रोजगार उपलब्ध करून देऊन सरकारी ई-मार्केटप्लेस (GeM) ने एक महत्वाचा टप्पा गाठला आहे. सरकारी संस्थांना त्यांच्या सार्वजनिक खरेदी ऑपरेशन्स सुलभ करण्यास मदत करण्यासाठी वाणिज्य आणि उद्योग मंत्रालयाने हे डिजिटल खरेदी पोर्टल स्थापन केले आहे. GeM ची कामगार आउटसोर्सिंग सेवा व्यावसायिक आणि अकुशल कामगारांना कामावर ठेवण्याचा एक प्रभावी आणि अनुपालन मार्ग प्रदान करते.

3. The Tamil Nadu Assembly has passed a motion requesting the Government of India to restore Katchatheevu Island from Sri Lanka. This resolution was unanimously supported by all political parties present. Chief Minister MK Stalin has brought to light the continuous challenges confronting Tamil Nadu fisherman, who are routinely arrested by the Sri Lankan Navy. The resolution emphasizes political and social concerns over local fishermen's rights, as well as the historical setting of Katchatheevu.

तामिळनाडू विधानसभेने भारत सरकारला श्रीलंकेकडून कच्चाथीवू बेट परत मिळवून देण्याची विनंती करणारा प्रस्ताव मंजूर केला आहे. उपस्थित सर्व राजकीय पक्षांनी

या ठरावाला एकमताने पाठिंबा दिला. मुख्यमंत्री एमके स्टॅलिन यांनी श्रीलंकेच्या नौदलाकडून नियमितपणे अटक होणाऱ्या तमिळनाडूच्या मच्छिमारांसमोरील सततच्या आव्हानांवर प्रकाश टाकला आहे. हा ठराव स्थानिक मच्छिमारांच्या हक्कांवरील तसेच कच्चाथीवूच्या ऐतिहासिक पार्श्वभूमीवरील राजकीय आणि सामाजिक चिंतांवर भर देतो.

4. Recently, the Supreme Court of India ruled on the destruction of residential houses in Prayagraj, Uttar Pradesh. The court described the behavior of local officials as “inhumane and illegal.” It ordered the Prayagraj Development Authority to compensate the affected residents, emphasizing the need of following due procedure in such cases. This case has emphasized the need of striking a balance between urban growth and individual rights.

अलीकडेच, भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने उत्तर प्रदेशातील प्रयागराज येथील निवासी घरांच्या विध्वंसावर निकाल दिला. न्यायालयाने स्थानिक अधिकाऱ्यांचे वर्तन “अमानवीय आणि बेकायदेशीर” असल्याचे वर्णन केले. अशा प्रकरणांमध्ये योग्य प्रक्रिया पाळण्याची गरज अधोरेखित करून, प्रयागराज विकास प्राधिकरणाला प्रभावित रहिवाशांना भरपाई देण्याचे आदेश दिले. या खटल्यात शहरी वाढ आणि वैयक्तिक हक्कांमध्ये संतुलन राखण्याची गरज अधोरेखित करण्यात आली आहे.

5. On March 30, 2025, the Indian Army's Air Defence Corps demonstrated operational preparedness by conducting a live missile-firing exercise at the Gopalpur Seawards Firing Ranges. The drill used the 9K33 Osa-AK missile system, which made direct strikes on all targets. This action highlighted the soldiers' technical talents as well as the missile system's capabilities.

३० मार्च २०२५ रोजी, भारतीय लष्कराच्या हवाई संरक्षण दलाने गोपाळपूर सीवर्ड्स फायरिंग रेंजमध्ये लाईव्ह मिसाइल-फायरिंग सराव आयोजित करून ऑपरेशनल तयारीचे प्रदर्शन केले. या सरावात ९के३३ ओसा-एके क्षेपणास्त्र प्रणालीचा वापर करण्यात आला, जी सर्व लक्ष्यांवर थेट प्रहार करते. या कृतीने सैनिकांच्या तांत्रिक प्रतिभेबरोबरच क्षेपणास्त्र प्रणालीच्या क्षमतांवर प्रकाश टाकला.

6. A recent research by the Food and Agriculture Organization (FAO) predicted that worldwide antibiotic usage in cattle might increase by 30% by 2040 if no targeted measures were taken. This rise would bring antibiotic use to around 143,481 tons, up from over 110,777 tons in 2019. However, the study indicates that deliberate increases in animal production might possibly half this anticipated

rise, decreasing antibiotic consumption to around 62,000 tons.

अन्न आणि कृषी संघटनेने (FAO) केलेल्या अलिकडच्या संशोधनात असे भाकित केले आहे की जर कोणतेही लक्षित उपाय केले गेले नाहीत तर २०४० पर्यंत जगभरातील गुरांमध्ये अँटीबायोटिक वापर ३०% वाढू शकतो. या वाढीमुळे अँटीबायोटिक वापर सुमारे १४३,४८१ टन होईल, जो २०१९ मध्ये ११०,७७७ टनांपेक्षा जास्त होता. तथापि, अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की प्राण्यांच्या उत्पादनात जाणीवपूर्वक वाढ केल्याने ही अपेक्षित वाढ निम्मी होऊ शकते, ज्यामुळे अँटीबायोटिक वापर सुमारे ६२,००० टनांपर्यंत कमी होऊ शकतो.

7. According to recent studies, around 30% of the country's estimated 3,682 tigers live outside approved areas. To solve this, the Ministry of Environment, Forest, and Climate Change is developing an initiative dubbed “Tigers Outside Tiger Reserves.” This proposal, mentioned at a recent National Board for Wildlife meeting, has got preliminary clearance and would get financing of Rs 176.45 crore until 2026-27.

अलिकडच्या अभ्यासानुसार, देशातील अंदाजे ३,६८२ वाघांपैकी सुमारे ३०% वाघ मंजूर क्षेत्राबाहेर राहतात. यावर उपाय म्हणून, पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालय “वाघांच्या अभयारण्याबाहेर वाघ” नावाचा एक उपक्रम विकसित करत आहे. नुकत्याच झालेल्या राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाच्या बैठकीत नमूद केलेल्या या प्रस्तावाला प्राथमिक मंजूरी मिळाली आहे आणि २०२६-२७ पर्यंत १७६.४५ कोटी रुपयांचा निधी मिळेल.

8. Tamil Nadu's Kumbakonam betel leaf and Thovalai flower garland have Geographical Indication (GI) tags. This accreditation protects these items from abuse while also promoting their distinctive traits. With this inclusion, Tamil Nadu currently has 62 GI goods.

तमिळनाडूच्या कुम्भकोणम सुपारी आणि थोवलाई फुलांच्या माळा यांना भौगोलिक संकेत (GI) टॅग आहेत. ही मान्यता या वस्तूंचे गैरवापरापासून संरक्षण करते आणि त्यांच्या विशिष्ट वैशिष्ट्यांना प्रोत्साहन देते. या समावेशासह, तमिळनाडूमध्ये सध्या 62 GI वस्तू आहेत.

Current Affairs 05 April 2025

1. After US President Donald Trump declared high tariffs in April 2025, the scene of global commerce has drastically changed. This fresh economic plan seeks to balance trade imbalances with protection of American businesses. Globally, the early consequences were felt and resulted in changes in stock prices and commodities values. Particularly affecting the poorest countries worldwide, economists worry that these tariffs can set off a global recession.

अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी एप्रिल २०२५ मध्ये उच्च कर जाहीर केल्यानंतर, जागतिक व्यापाराचे दृश्य आमूलाग्र बदलले आहे. ही नवीन आर्थिक योजना अमेरिकन व्यवसायांच्या संरक्षणासह व्यापार असंतुलन संतुलित करण्याचा प्रयत्न करते. जागतिक स्तरावर, सुरुवातीच्या परिणामांना जाणवले आणि परिणामी स्टॉकच्या किमती आणि वस्तूंच्या मूल्यांमध्ये बदल झाला. विशेषतः जगभरातील सर्वात गरीब देशांवर परिणाम करणारे, अर्थशास्त्रज्ञांना चिंता आहे की या करामुळे जागतिक मंदी येऊ शकते.

2. Historians have been enthralled by the recent finding of an inscription connected to Rajaraja Chola I on top of the Somagiri hills near Melavalavu, Madurai. Thought to date to about 1000 CE, this inscription notes Rajaraja Chola's impact on the Pandya area. It relates the building of a temple by Malaiyappa Sambu and names Viranarana Pallavarayan, a military leader. This discovery clarifies the background of the Chola monarchy and its effects on Southern India.

मदुराईतील मेलावलावू जवळील सोमगिरी टेकड्यांवर राजराज चोल पहिलाशी संबंधित एक शिलालेख अलिकडेच सापडल्याने इतिहासकार मंत्रमुग्ध झाले आहेत. सुमारे १००० CE चा मानला जाणारा हा शिलालेख राजराज चोलचा पांड्या क्षेत्रावरील प्रभाव नोंदवतो. तो मलयप्पा संबूने बांधलेल्या मंदिराच्या बांधकामाशी संबंधित आहे आणि लष्करी नेता विरनारन पल्लवरायण यांचे नाव घेतो. हा शोध चोल राजेशाहीची पार्श्वभूमी आणि दक्षिण भारतावरील त्याचे परिणाम स्पष्ट करतो.

3. On August 23, 2023 Chandrayaan-3, India's lunar exploration project, landed firmly on the southern pole of the Moon. One among its research tools is the Surface Thermophysical Experiment (ChaSTE). Crucially important for future exploration and knowledge of lunar conditions, this payload seeks to probe the thermal characteristics of the Moon.

२३ ऑगस्ट २०२३ रोजी भारताचा चंद्र शोध प्रकल्प, चांद्रयान-३, चंद्राच्या दक्षिण ध्रुवावर स्थिरपणे उतरला. त्याच्या संशोधन साधनांपैकी एक म्हणजे पृष्ठभाग थर्मोफिजिकल प्रयोग (ChaSTE). भविष्यातील शोध आणि चंद्राच्या परिस्थितीचे ज्ञान यासाठी अत्यंत महत्वाचे असलेले हे पेलोड चंद्राच्या थर्मल वैशिष्ट्यांचा शोध घेण्याचा प्रयत्न करते.

4. First-ever studies on the severe scarcity of drugs and testing for deadly fungal diseases have been published by the World Health Organisation (WHO). Low- and middle-income countries (LMICs) especially need for this issue to be addressed. The studies underline how

urgently fresh research and development are needed to solve these issues.

जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) औषधांच्या तीव्र टंचाई आणि प्राणघातक बुरशीजन्य रोगांच्या चाचण्यांवरील प्रथमच अभ्यास प्रकाशित केला आहे. कमी आणि मध्यम उत्पन्न असलेल्या देशांना (LMICs) विशेषतः या समस्येकडे लक्ष देण्याची आवश्यकता आहे. या समस्या सोडवण्यासाठी ताजे संशोधन आणि विकास किती तातडीने आवश्यक आहे हे या अभ्यासातून अधोरेखित होते.

5. Using its existing polio surveillance system, India's Ministry of Health and Family Welfare is looking at monitoring other infectious illnesses. This project comes as the nation stays alert against new health hazards. India was polio-free announced by the World Health Organisation in 2014; the last recorded instance of wild polio in the country was in 2011. Still operating, nevertheless, the polio surveillance system is now under consideration for more general health uses.

भारताचे आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय त्यांच्या विद्यमान पोलिओ देखरेख प्रणालीचा वापर करून इतर संसर्गजन्य आजारांवर देखरेख ठेवण्याचा विचार करत आहे. नवीन आरोग्य धोक्यांपासून देश सतर्क राहिल्याने हा प्रकल्प सुरू झाला आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेने २०१४ मध्ये भारताला पोलिओमुक्त घोषित केले होते; देशात वन्य पोलिओचा शेवटचा अहवाल २०११ मध्ये आला होता. तरीही, अजूनही कार्यरत असलेली पोलिओ देखरेख प्रणाली आता अधिक सामान्य आरोग्य वापरासाठी विचाराधीन आहे.

6. Often known as Tomato chilli, the Warangal Chapata chilli has Geographical Indication (GI) tag established on March 28, 2025 by the GI Registry of India. Particularly for the Telangana farmers in the Warangal region, this recognition is supposed to increase their income and market accessibility. For Telangana, the GI tag—which marks the unique traits of this chilli species—is the eighteenth.

टोमॅटो मिरची म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या, वारंगल चपात मिरचीला २८ मार्च २०२५ रोजी जीआय रजिस्ट्री ऑफ इंडियाने भौगोलिक संकेत (जीआय) टॅग दिला आहे. विशेषतः वारंगल प्रदेशातील तेलंगणातील शेतकऱ्यांसाठी, ही मान्यता त्यांचे उत्पन्न आणि बाजारपेठ उपलब्धता वाढवेल असे मानले जाते. तेलंगणासाठी, जीआय टॅग – जो या मिरचीच्या प्रजातीच्या अद्वितीय वैशिष्ट्यांचे प्रतीक आहे – हा अठरावा टॅग आहे.

7. Under the Maintenance and Welfare of Parents and elderly Citizens Act, 2007, the Supreme Court recently denied a request offered by an elderly couple wishing to expel their son

from their house. The Act mainly offers older persons a legal procedure to ask their offspring or legal heirs for both physical and financial help. The court's ruling exposed the harmony between family members' legal safeguards and parental rights.

पालक आणि वृद्ध नागरिकांच्या देखभाल आणि कल्याण कायदा, २००७ अंतर्गत, सर्वोच्च न्यायालयाने अलीकडेच एका वृद्ध जोडप्याने त्यांच्या मुलाला घरातून बाहेर काढण्याची विनंती फेटाळून लावली. हा कायदा प्रामुख्याने वृद्ध व्यक्तींना त्यांच्या संतती किंवा कायदेशीर वारसांकडून शारीरिक आणि आर्थिक मदत मागण्याची कायदेशीर प्रक्रिया प्रदान करतो. न्यायालयाच्या निर्णयाने कुटुंबातील सदस्यांच्या कायदेशीर संरक्षण आणि पालकांच्या हक्कांमधील सामंजस्य उघडकीस आणले.

8. Sponsored by Thailand under its presidency, the Indian Prime Minister attended the sixth BIMSTEC Summit. Emphasizing on enhancing regional cooperation and tackling important issues, the summit's theme was "BIMSTEC: Prosperous, Resilient, and Open."

थायलंडच्या अध्यक्षतेखाली भारतीय पंतप्रधान सहाव्या बिमस्टेक शिखर परिषदेला उपस्थित राहिले. प्रादेशिक सहकार्य वाढवण्यावर आणि महत्वाच्या मुद्द्यांना तोंड देण्यावर भर देत, शिखर परिषदेचा विषय "बिमस्टेक: समृद्ध, लवचिक आणि खुले" होता.

Current Affairs 07 April 2025

1. Two important laws enacted by the Lok Sabha are the Protection of Interest in Aircraft Objects Bill, 2025 meant to boost the aviation and coastal shipping sectors and the Coastal Shipping Bill, 2024.

लोकसभेने लागू केलेले दोन महत्वाचे कायदे म्हणजे विमान वाहतूक आणि किनारी नौवहन क्षेत्रांना चालना देण्यासाठी विमान वस्तूंमधील हितसंबंधांचे संरक्षण विधेयक, २०२५ आणि किनारी नौवहन विधेयक, २०२४.

2. Since 2021, avian flu virus has claimed a victim in Andhra Pradesh, marking India's second known human death from H5N1.

२०२१ पासून, आंध्र प्रदेशात एव्हीयन फ्लू विषाणूने एका व्यक्तीचा बळी घेतला आहे, जो H5N1 मुळे भारतातील दुसरा ज्ञात मानवी मृत्यू आहे.

3. India's 3-stage nuclear power programme is facing delays in deploying Fast Breeder Reactors (FBRs). Amid these challenges, the former Bhabha Atomic Research Centre (BARC) chief has suggested using HALEU and thorium as fuel to effectively utilize existing PHWRs.

भारताच्या ३-टप्प्यांच्या अणुऊर्जा कार्यक्रमात फास्ट ब्रीडर रिअॅक्टर्स (FBRs) तैनात करण्यात विलंब होत आहे. या आव्हानांमध्ये, भाभा अणु संशोधन केंद्र (BARC) च्या माजी

प्रमुखांनी विद्यमान PHWRs चा प्रभावीपणे वापर करण्यासाठी HALEU आणि थोरियमचा इंधन म्हणून वापर करण्याचा सल्ला दिला आहे.

4. Protests against the Odisha government's resurrected proposal to construct a dam at Pipalpanka have been started by residents and environmentalists claiming it compromises the Rushikulya river in favor of industry.

ओडिशा सरकारच्या पिपलापंका येथे धरण बांधण्याच्या पुनरुज्जीवित प्रस्तावाविरुद्ध रहिवासी आणि पर्यावरणवाद्यांनी निदर्शने सुरू केली आहेत आणि असा दावा केला आहे की हा धरण उद्योगाच्या बाजूने ऋषिकुल्या नदीला तडजोड करत आहे.

5. Rising tensions with Iran have the US sending six B-2 stealth bombers to Diego Garcia. The only significant US facility in the Indian Ocean, Diego Garcia allows strategic force projection over Asia, Africa, and the Middle East.

इराणसोबतच्या वाढत्या तणावामुळे अमेरिकेने दिएगो गार्सिया येथे सहा बी-२ स्टेल्थ बॉम्बर्स पाठवले आहेत. हिंद महासागरातील एकमेव महत्वाचा अमेरिकन तळ, दिएगो गार्सिया आशिया, आफ्रिका आणि मध्य पूर्वेवर सामरिक शक्ती प्रक्षेपण करण्यास परवानगी देतो.

6. With a UN-backed mission providing a neutral alternative to Western-led projects in Ukraine, recent diplomatic successes like Riyadh-brokered truces underline the emerging role of the Global South as a viable mediator.

युक्रेनमध्ये पाश्चिमात्य नेतृत्वाखालील प्रकल्पांना तटस्थ पर्याय प्रदान करणाऱ्या संयुक्त राष्ट्रांच्या पाठिंब्याने मिशनसह, रियाध-मध्यस्थीतील युद्धविरामांसारख्या अलीकडील राजनैतिक यशांमुळे ग्लोबल साउथची एक व्यवहार्य मध्यस्थ म्हणून उदयोन्मुख भूमिका अधोरेखित होते.

Current Affairs 08 April 2025

1. Launched by the Indian Navy under the Indian Ocean Ship (IOS) SAGAR project, the Offshore Patrol Vessel INS Sunayna set sail on April 5, 2025. Defence Minister Rajnath Singh oversaw the ceremony at this occasion held in Karwar, Karnataka. The unveiling marks India's will to uphold regional maritime security and international collaboration in the Indian Ocean Region (IOR). It falls on National Maritime Day and the tenth anniversary of the SAGAR (Security and Growth for All in the Region) effort.

भारतीय नौदलाने इंडियन ओशन शिप (IOS) SAGAR प्रकल्पांतर्गत सुरू केलेले, ऑफशोर पेट्रोल व्हेसल INS सुनयना हे ५ एप्रिल २०२५ रोजी रवाना झाले. कर्नाटकातील कारवार येथे झालेल्या या कार्यक्रमात संरक्षण मंत्री राजनाथ

सिंह यांच्या देखरेखीखाली हा कार्यक्रम झाला. हे अनावरण प्रादेशिक सागरी सुरक्षा आणि हिंद महासागर प्रदेशात (IOR) आंतरराष्ट्रीय सहकार्य कायम ठेवण्याची भारताची इच्छा दर्शवते. हा दिवस राष्ट्रीय सागरी दिन आणि SAGAR (प्रदेशातील सर्वासाठी सुरक्षा आणि वाढ) प्रयत्नांच्या दहाव्या वर्धापन दिनानिमित्त येतो.

2. The Indian government is stepping up its efforts to prevent cervical cancer by implementing a vaccination campaign against the Human Papillomavirus (HPV). The Union Health Ministry plans to improve the ability of frontline personnel who provide vaccinations. Following the government's pledge in the 2024 interim budget to encourage vaccination among girls aged 9 to 14, recent debates and tactics have surfaced. Given that a percentage of cervical cancer occurrences worldwide occur in India, this program is essential.

भारत सरकार ह्युमन पॅपिलोमाव्हायरस (HPV) विरुद्ध लसीकरण मोहीम राबवून गर्भाशयाच्या कर्करोगाला रोखण्यासाठी आपले प्रयत्न वाढवत आहे. केंद्रीय आरोग्य मंत्रालय लसीकरण देणाऱ्या आघाडीच्या कर्मचाऱ्यांची क्षमता सुधारण्याची योजना आखत आहे. २०२४ च्या अंतरिम अर्थसंकल्पात ९ ते १४ वयोगटातील मुलींमध्ये लसीकरणाला प्रोत्साहन देण्याच्या सरकारने दिलेल्या वचनानंतर, अलिकडच्या काळात वादविवाद आणि युक्त्या समोर आल्या आहेत. जगभरात गर्भाशयाच्या कर्करोगाच्या काही टक्के घटना भारतात घडतात हे लक्षात घेता, हा कार्यक्रम आवश्यक आहे.

3. Amid allegations of illicit weaponry supply to Russia, India's Ministry of External Affairs has defended its strategic trade policies. This is in light of India's adherence to international trade laws and the present geopolitical difficulties. According to the Ministry, Indian businesses closely follow end-user pledges and export regulations.

रशियाला बेकायदेशीर शस्त्रास्त्रे पुरवल्याच्या आरोपांंदरम्यान, भारताच्या परराष्ट्र मंत्रालयाने आपल्या धोरणात्मक व्यापार धोरणांचे समर्थन केले आहे. हे भारताच्या आंतरराष्ट्रीय व्यापार कायद्यांचे पालन आणि सध्याच्या भू-राजकीय अडचणींच्या प्रकाशात आहे. मंत्रालयाच्या मते, भारतीय व्यवसाय अंतिम वापरकर्त्यांच्या प्रतिज्ञांचे आणि निर्यात नियमांचे काटेकोरपणे पालन करतात.

4. The Indian Supreme Court has ruled that all judges, including the Chief Justice, must make their financial information publicly available. This ruling comes after a recent controversy in which a judge from the Delhi High Court was discovered to have substantial funds. In the

past, judges were exempt from disclosing their financial details. This new policy represents a change in the court toward accountability and openness.

भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाने असा निर्णय दिला आहे की सरन्यायाधीशांसह सर्व न्यायाधीशांनी त्यांची आर्थिक माहिती सार्वजनिकरित्या उपलब्ध करून द्यावी. दिल्ली उच्च न्यायालयातील एका न्यायाधीशाकडे मोठ्या प्रमाणात निधी असल्याचे आढळून आल्याने अलिकडेच झालेल्या वादानंतर हा निर्णय आला आहे. पूर्वी, न्यायाधीशांना त्यांचे आर्थिक तपशील उघड करण्यास सूट होती. हे नवीन धोरण न्यायालयात जबाबदारी आणि मोकळेपणाकडे बदल दर्शवते.

5. Dhruv, the Advanced Light Helicopter (ALH), has recently encountered operating difficulties. The ALH, which was created by Hindustan Aeronautics Limited (HAL), has been grounded because of safety issues after many deadly crashes. Concerns over the helicopter's dependability and the consequences for military operations have been raised by this circumstance.

ध्रुव, अॅडव्हान्स्ड लाइट हेलिकॉप्टर (ALH) ला अलीकडेच ऑपरेटिंग अडचणींचा सामना करावा लागला आहे. हिंदुस्तान एरोनॉटिक्स लिमिटेड (HAL) ने तयार केलेले ALH, अनेक प्राणघातक अपघातांनंतर सुरक्षिततेच्या मुद्द्यांमुळे ग्राउंडेड करण्यात आले आहे. या परिस्थितीमुळे हेलिकॉप्टरच्या विश्वासार्हतेबद्दल आणि लष्करी कारवायांवर होणाऱ्या परिणामांबद्दल चिंता व्यक्त केली जात आहे.

6. With the PSLV Orbital Experimental Module (POEM-4)'s controlled re-entry into Earth's atmosphere, the Indian Space Research Organization (ISRO) has accomplished a significant milestone. The smooth re-entry highlights ISRO's dedication to space debris management and encouraging environmentally friendly space missions.

PSLV ऑर्बिटल एक्सपेरिमेंटल मॉड्यूल (POEM-4) च्या पृथ्वीच्या वातावरणात नियंत्रित पुनर्प्रवेशाने, भारतीय अंतराळ संशोधन संघटनेने (ISRO) एक महत्त्वपूर्ण टप्पा गाठला आहे. ही सुरळीत पुनर्प्रवेश ISRO च्या अंतराळ कचऱ्याच्या व्यवस्थापनासाठी आणि पर्यावरणपूरक अंतराळ मोहिमांना प्रोत्साहन देण्याच्या समर्पणावर प्रकाश टाकते.

7. In India, the continuous discussion about delisting monuments has lately heated up. The Union Culture Ministry has been requested by a Parliamentary Committee to form an impartial panel. The criteria for removing a monument from the Archaeological Survey of India's (ASI) protected list would be changed by this panel.

भारतात, स्मारके यादीतून वगळण्याबाबतची सततची चर्चा अलिकडेच जोर धरू लागली आहे. संसदीय समितीने केंद्रीय संस्कृती मंत्रालयाला एक निष्पक्ष पॅनेल स्थापन करण्याची

विनंती केली आहे. भारतीय पुरातत्व सर्वेक्षण (ASI) च्या संरक्षित यादीतून स्मारक काढून टाकण्याचे निकष या पॅनेलद्वारे बदलले जातील.

8. To improve the recognition of foreign academic credentials, the University Grants Commission (UGC) has implemented new rules. The goal of this program is to help Indian students who are returning from overseas and frequently face difficulties getting their degrees accepted. The UGC's rules, which go into effect on April 4, 2025, provide a transparent and technologically advanced procedure for evaluating international credentials.

परदेशी शैक्षणिक प्रमाणपत्रांची मान्यता सुधारण्यासाठी, विद्यापीठ अनुदान आयोगाने (UGC) नवीन नियम लागू केले आहेत. या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट परदेशातून परतणाऱ्या आणि त्यांच्या पदवी स्वीकारण्यात वारंवार अडचणी येणाऱ्या भारतीय विद्यार्थ्यांना मदत करणे आहे. ४ एप्रिल २०२५ पासून लागू होणारे UGC चे नियम आंतरराष्ट्रीय प्रमाणपत्रांचे मूल्यांकन करण्यासाठी एक पारदर्शक आणि तांत्रिकदृष्ट्या प्रगत प्रक्रिया प्रदान करतात.

Current Affairs 09 April 2025

1. To boost its electronics manufacturing industry, the Indian government has introduced the Electronics Components Manufacturing Scheme (ECMS). By encouraging domestic manufacturing of passive components, this program seeks to establish India as a global center for electronics. The Cabinet accepted the plan, allocating ₹22,919 crore for finance. Over the following six years, it is intended to increase domestic value addition and draw in investments.

इलेक्ट्रॉनिक्स उत्पादन उद्योगाला चालना देण्यासाठी, भारत सरकारने इलेक्ट्रॉनिक्स कंपोनेंट्स मॅन्युफॅक्चरिंग स्कीम (ECMS) सुरू केली आहे. निष्क्रिय घटकांच्या देशांतर्गत उत्पादनाला प्रोत्साहन देऊन, हा कार्यक्रम भारताला इलेक्ट्रॉनिक्सचे जागतिक केंद्र म्हणून स्थापित करण्याचा प्रयत्न करतो. मंत्रिमंडळाने ही योजना स्वीकारली, वित्तपुरवठ्यासाठी ₹२२,९१९ कोटींची तरतूद केली. पुढील सहा वर्षांत, देशांतर्गत मूल्यवर्धन वाढवणे आणि गुंतवणूक आकर्षित करणे हा यामागील हेतू आहे.

2. The “Death Sentences and Executions 2024” Report was just published by Amnesty International. The research claims that in 2024, there were 1,518 reported executions globally, the most in over ten years. It showed that executions have increased, particularly in Saudi Arabia, Iraq, and Iran. A startling 91% of known killings took place in these nations. This increase is indicative of a concerning pattern in which minorities are punished and opposition is repressed via the death penalty.

“मृत्युदंड आणि फाशी २०२४” हा अहवाल अॅम्नेस्टी इंटरनॅशनलने नुकताच प्रकाशित केला आहे. संशोधनात असा दावा करण्यात आला आहे की २०२४ मध्ये जगभरात १,५१८ फाशीची नोंद झाली, जी दहा वर्षांहून अधिक काळातील सर्वाधिक आहे. त्यात असे दिसून आले आहे की फाशीची संख्या वाढली आहे, विशेषतः सौदी अरेबिया, इराक आणि इराणमध्ये. या राष्ट्रांमध्ये ९१% ज्ञात हत्या झाल्या आहेत. ही वाढ अल्पसंख्याकांना शिक्षा दिली जाते आणि मृत्युदंडाद्वारे विरोधकांना दडपले जाते अशा चिंताजनक पद्धतीचे सूचक आहे.

3. The India Skills Accelerator program was recently introduced by the World Economic Forum and India's Ministry of Skill Development and Entrepreneurship. Through the filling of skill shortages and the promotion of public-private partnerships, this effort seeks to improve workforce development. Its main goal is to get India's young people ready for the workforce of the future, especially in high-growth industries like energy, robotics, and artificial intelligence.

वर्ल्ड इकॉनॉमिक फोरम आणि भारताच्या कौशल्य विकास आणि उद्योजकता मंत्रालयाने अलीकडेच इंडिया स्किल्स अॅक्सिलरेटर प्रोग्राम सादर केला. कौशल्याची कमतरता भरून काढणे आणि सार्वजनिक-खाजगी भागीदारीला प्रोत्साहन देऊन, हे प्रयत्न कार्यबल विकास सुधारण्याचा प्रयत्न करतात. भारतातील तरुणांना भविष्यातील कार्यबलासाठी तयार करणे हे त्याचे मुख्य ध्येय आहे, विशेषतः ऊर्जा, रोबोटिक्स आणि कृत्रिम बुद्धिमत्ता यासारख्या उच्च-वाढीच्या उद्योगांमध्ये.

4. Surface ozone pollution has become a major problem impacting India's agriculture in recent years. According to an IIT Kharagpur research, this pollution has serious effects on important food crops. Central India and the Indo-Gangetic Plain are especially at risk. The UN Sustainable Development Goals of “no poverty” and “zero hunger” by 2030 might be hampered by this pollution.

अलिकडच्या वर्षात भारताच्या शेतीवर परिणाम करणारी पृष्ठभागावरील ओझोन प्रदूषण ही एक मोठी समस्या बनली आहे. आयआयटी खरगपूरच्या संशोधनानुसार, या प्रदूषणाचा महत्वाच्या अन्न पिकांवर गंभीर परिणाम होतो. मध्य भारत आणि इंडो-गंगेचा मैदानी प्रदेश विशेषतः धोक्यात आहेत. २०३० पर्यंत “गरिबी नाही” आणि “शून्य उपासमार” ही संयुक्त राष्ट्रांची शाश्वत विकास उद्दिष्टे या प्रदूषणामुळे अडचणीत येऊ शकतात.

5. Initiated in 2022, the Palna Scheme seeks to improve child care for Indian working moms. The need for high-quality daycare services has increased as the number of nuclear families has increased. The program offers childcare services

to help moms manage their obligations to their families and their jobs. It is a component of the larger Mission Shakti program, which emphasizes the economic engagement and empowerment of women.

२०२२ मध्ये सुरु झालेली, पालना योजना भारतीय नोकरी करणाऱ्या मातांसाठी बालसंगोपन सुधारण्याचा प्रयत्न करते. एकल कुटुंबांची संख्या वाढल्याने उच्च-गुणवत्तेच्या डेकेअर सेवांची आवश्यकता वाढली आहे. हा कार्यक्रम मातांना त्यांच्या कुटुंबांप्रती आणि त्यांच्या नोकऱ्यांप्रती असलेल्या जबाबदाऱ्या पार पाडण्यास मदत करण्यासाठी बालसंगोपन सेवा प्रदान करतो. हा मोठ्या मिशन शक्ती कार्यक्रमाचा एक घटक आहे, जो महिलांच्या आर्थिक सहभागावर आणि सक्षमीकरणावर भर देतो. ऑनलाइन नोकरी शोध

6. The application of generative artificial intelligence (AI) in healthcare has raised questions in recent research. AI systems may provide skewed diagnostic or treatment suggestions depending on a patient's socioeconomic level or demographic profile, according to a recent study. Preexisting medical care discrepancies may be exacerbated by this prejudice, which may also result in biased healthcare outcomes

आरोग्यसेवेमध्ये जनरेटिव्ह आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (एआय) च्या वापरावर अलिकडच्या संशोधनात प्रश्न उपस्थित झाले आहेत. अलिकडच्या एका अभ्यासानुसार, रुग्णाच्या सामाजिक-आर्थिक पातळी किंवा लोकसंख्याशास्त्रीय प्रोफाइलनुसार एआय सिस्टम विसंगत निदान किंवा उपचार सूचना देऊ शकतात. या पूर्वग्रहामुळे पूर्वीपासून अस्तित्वात असलेल्या वैद्यकीय सेवेतील विसंगती वाढू शकतात, ज्यामुळे पक्षपाती आरोग्यसेवा परिणाम देखील होऊ शकतात.

Current Affairs 10 April 2025

1. The government of Rajasthan is considering outright prohibiting mining operations within ten kilometers of the Chittorgarh Fort. The state and Birla Corporation Limited are embroiled in a court battle over this UNESCO World Heritage site. Ever since the Rajasthan High Court's 2012 decision to ban mining close to the fort, the Supreme Court has been engaged.

राजस्थान सरकार चित्तोडगड किल्ल्यापासून दहा किलोमीटर अंतरावर खाणकाम पूर्णपणे बंदी घालण्याचा विचार करत आहे. युनेस्कोच्या या जागतिक वारसा स्थळावरून राज्य आणि बिरला कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांच्यात न्यायालयीन लढाई सुरु आहे. राजस्थान उच्च न्यायालयाने २०१२ मध्ये किल्ल्याजवळ खाणकामावर बंदी घालण्याचा निर्णय घेतल्यापासून, सर्वोच्च न्यायालय या खटल्यात गुंतले आहे.

2. One significant driver in expanding access to solar energy throughout Africa is the International Solar Alliance (ISA). The ISA was

established in 2015 with the goal of promoting solar energy solutions and mobilizing investments in nations with abundant solar resources. This project has gained popularity, especially in Africa, where more than 600 million people do not have access to energy. In order to close this gap, the ISA is working to implement solar technology, and Indian companies are being urged to actively participate in this revolutionary process.

संपूर्ण आफ्रिकेत सौरऊर्जेची उपलब्धता वाढविण्यातील एक महत्वाचा घटक म्हणजे आंतरराष्ट्रीय सौर आघाडी (ISA). सौरऊर्जा उपायांना प्रोत्साहन देणे आणि मुबलक सौर संसाधने असलेल्या देशांमध्ये गुंतवणूक वाढवणे या उद्देशाने ISA ची स्थापना २०१५ मध्ये करण्यात आली. या प्रकल्पाला लोकप्रियता मिळाली आहे, विशेषतः आफ्रिकेत, जिथे ६०० दशलक्षाहून अधिक लोकांना ऊर्जेची उपलब्धता नाही. ही दरी भरून काढण्यासाठी, ISA सौर तंत्रज्ञान लागू करण्यासाठी काम करत आहे आणि भारतीय कंपन्यांना या क्रांतिकारी प्रक्रियेत सक्रियपणे सहभागी होण्याचे आवाहन केले जात आहे.

3. In order to control gold loans and increase co-lending agreements, the Reserve Bank of India (RBI) has released extensive draft rules. By standardizing lending procedures between financial institutions, these modifications aim to improve risk management and transparency in the gold loan industry. In order to promote economic growth, the rules also aim to improve smaller enterprises' access to finance.

सोन्याच्या कर्जावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी आणि सह-कर्ज करार वाढवण्यासाठी, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने विस्तृत मसुदा नियम जारी केले आहेत. वित्तीय संस्थांमधील कर्ज प्रक्रियेचे मानकीकरण करून, या सुधारणांचा उद्देश सोन्याच्या कर्ज उद्योगात जोखीम व्यवस्थापन आणि पारदर्शकता सुधारणे आहे. आर्थिक वाढीला चालना देण्यासाठी, नियमांचे उद्दिष्ट लहान उद्योगांना वित्तपुरवठा करण्याची सुविधा सुधारणे देखील आहे.

4. Bangladesh joined Artemis Accords as 54th nation. Artemis Accords aim to promote peaceful and cooperative space exploration. Background on Artemis Accords: Artemis Accords began October 2020. The US, NASA, and eight signatory nations founded them. The accords are based on the 1967 Outer Space Treaty. They enable safe and responsible space activity by nations.

बांगलादेश ५४ वा देश म्हणून आर्टेमिस करारात सामील झाला. आर्टेमिस करारांचा उद्देश शांततापूर्ण आणि सहकार्यात्मक अंतराळ संशोधनाला प्रोत्साहन देणे आहे. आर्टेमिस करारांची पार्श्वभूमी: आर्टेमिस करार ऑक्टोबर

२०२० मध्ये सुरु झाले. अमेरिका, नासा आणि आठ स्वाक्षरी करणाऱ्या राष्ट्रांनी त्यांची स्थापना केली. हे करार १९६७ च्या बाह्य अवकाश करारावर आधारित आहेत. ते राष्ट्रांना सुरक्षित आणि जबाबदार अंतराळ क्रियाकलाप सक्षम करतात.

5. Phase 2 of the “Niveshak Didi” effort was started by the Investor Education and Protection Fund Authority (IEPFA) and India Post Payments Bank (IPPB). The main emphasis of this cooperation is raising financial literacy among rural and underprivileged women. The program seeks to empower women by means of education and community service.

“निवेशक दीदी” प्रयत्नाचा दुसरा टप्पा गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधी प्राधिकरण (IEPFA) आणि इंडिया पोस्ट पेमेंट्स बँक (IPPB) यांनी सुरु केला. या सहकार्याचा मुख्य भर ग्रामीण आणि वंचित महिलांमध्ये आर्थिक साक्षरता वाढवणे आहे. हा कार्यक्रम शिक्षण आणि सामुदायिक सेवेद्वारे महिलांना सक्षम बनवण्याचा प्रयत्न करतो.

6. Google just unveiled their Ironwood processor, so advancing artificial intelligence (AI) technologies. Designed especially for inference computing—which entails quick computations required for uses like chatbots—this chip With Google investing ten years in creating its own hardware for artificial intelligence uses, the Ironwood chip seeks to rival Nvidia’s AI processors.

गुगलने नुकतेच त्यांचा आयर्नवूड प्रोसेसर सादर केला आहे, ज्यामुळे कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआय) तंत्रज्ञानात प्रगती होत आहे. विशेषतः अनुमान संगणनासाठी डिझाइन केलेली ही चिप – ज्यामध्ये चॅटबॉट्ससारख्या वापरासाठी आवश्यक असलेल्या जलद गणनांचा समावेश आहे – ही चिप कृत्रिम बुद्धिमत्ता वापरासाठी स्वतःचे हार्डवेअर तयार करण्यात दहा वर्षे गुंतवून, आयर्नवूड चिप एनव्हीडियाच्या एआय प्रोसेसरला टक्कर देण्याचा प्रयत्न करते.

7. The Union Cabinet of India has recently approved the Modernisation of Command Area Development and Water Management (M-CADWM) scheme. This initiative is part of the Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana (PMKSY) and is set to commence in the 2025-2026 period. With an initial budget of ₹1,600 crore, the scheme aims to enhance irrigation infrastructure across the country.

केंद्रीय मंत्रिमंडळाने अलिकडेच कमांड एरिया डेव्हलपमेंट अँड वॉटर मॅनेजमेंट (M-CADWM) च्या आधुनिकीकरण योजनेला मंजुरी दिली आहे. हा उपक्रम प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेचा (PMKSY) एक भाग आहे आणि २०२५-२०२६ या कालावधीत सुरु होणार आहे. ₹१,६०० कोटींच्या

सुरुवातीच्या बजेटसह, या योजनेचे उद्दिष्ट देशभरातील सिंचन पायाभूत सुविधांमध्ये वाढ करणे आहे.

8. Native to the Western Ghats in southern India, the threatened mountain ungulate known as the Nilgiri Tahr is The state animal of Tamil Nadu is this species, sometimes referred to as the Nilgiri Ibex, which has cultural importance Ancient Tamil writing records its presence. A bright gray patch on its back sets the animal apart and gives adult males the moniker “Saddlebacks.” Involving both Kerala and Tamil Nadu, a cooperative census of the Nilgiri Tahr is set for April 24 to 27.

दक्षिण भारतातील पश्चिम घाटातील मूळ, नीलगिरी तहर म्हणून ओळखला जाणारा धोक्यात आलेला पर्वतीय अनगुलेट हा प्राणी तामिळनाडूचा राज्य प्राणी आहे, ज्याला कधीकधी नीलगिरी इबेक्स म्हणून संबोधले जाते, ज्याला सांस्कृतिक महत्त्व आहे. प्राचीन तमिळ लेखनात त्याच्या उपस्थितीची नोंद आहे. त्याच्या पाठीवर एक चमकदार राखाडी ठिपका या प्राण्याला वेगळे करतो आणि प्रौढ नरांना “सॅडलबॅक” असे नाव देतो. केरळ आणि तामिळनाडू या दोन्ही भागांना समाविष्ट करून, नीलगिरी तहरची सहकारी गणना २४ ते २७ एप्रिल दरम्यान निश्चित करण्यात आली आहे.

Current Affairs 12 April 2025

1. India’s government just started the “Global Tariff and Trade Helpdesk”. This program seeks to help players negotiate the complexity of global commerce under evolving tariff regimes. In reaction to the changing trade environment—which comprises new tariff policies and higher import pressures—the Ministry of Commerce and Industry declared this development.

भारत सरकारने नुकतेच “ग्लोबल टॅरिफ अँड ट्रेड हेल्पडेस्क” सुरु केले आहे. हा कार्यक्रम खेळाडूंना बदलत्या टॅरिफ नियमांनुसार जागतिक व्यापाराच्या गुंतागुंतीबद्दल वाटाघाटी करण्यास मदत करण्याचा प्रयत्न करतो. बदलत्या व्यापार वातावरणाच्या प्रतिक्रियेत – ज्यामध्ये नवीन टॅरिफ धोरणे आणि उच्च आयात दबाव यांचा समावेश आहे – वाणिज्य आणि उद्योग मंत्रालयाने ही प्रगती जाहीर केली.

2. Recent successful release testing of the Long-Range Glide Bomb (LRGB), dubbed “Gaurav,” India’s Defence Research and Development Organisation (DRDO) has reported. Using the Sukhoi-30MKI fighter aircraft, these tests ran from April 8 to 10, 2025. This development is a turning point in improving India’s defense plan and aerial capacity.

भारताच्या संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेने (DRDO) “गौरव” नावाच्या लांब पल्ल्याच्या ग्लाइड बॉम्ब (LRGB) ची अलिकडेच्या काळात यशस्वी चाचणी

घेतल्याचा अहवाल दिला आहे. सुखोई-३०MKI लढाऊ विमानाचा वापर करून, या चाचण्या ८ ते १० एप्रिल २०२५ पर्यंत घेण्यात आल्या. हा विकास भारताच्या संरक्षण योजना आणि हवाई क्षमता सुधारण्यासाठी एक महत्वाचा टप्पा आहे.

3. A recent study found that straight from the air, plant leaves may absorb microplastics and nanoplastics. This find indicates how these particles could find their way into the food chain. Conducted by several esteemed universities, the studies showed how microplastics enter plant cells and can endanger ecology and human health.

अलिकडच्या एका अभ्यासात असे आढळून आले आहे की हवेतून थेट वनस्पतींची पाने सूक्ष्म प्लास्टिक आणि नॅनोप्लास्टिक्स शोषू शकतात. हे शोध सूचित करते की हे कण अन्नसाखळीत कसे प्रवेश करू शकतात. अनेक प्रतिष्ठित विद्यापीठांनी केलेल्या अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की सूक्ष्म प्लास्टिक वनस्पतींच्या पेशींमध्ये कसे प्रवेश करतात आणि पर्यावरण आणि मानवी आरोग्याला धोका निर्माण करू शकतात.

4. The National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) just declared a change to ENSO-neutral conditions in the tropical Pacific. This change marks the end of a modest La Niña event. Globally, ENSO, or El Niño Southern Oscillation, shapes patterns of climate. Predicting global effects on temperature and weather depends on knowing about its phases.

राष्ट्रीय महासागरीय आणि वातावरणीय प्रशासन (NOAA) ने नुकतेच उष्णकटिबंधीय पॅसिफिकमधील ENSO-तटस्थ परिस्थितीत बदल जाहीर केला आहे. हा बदल एका माफक ला निना घटनेचा शेवट दर्शवितो. जागतिक स्तरावर, ENSO, किंवा एल निनो दक्षिणी दोलन, हवामानाचे नमुने आकार देते. तापमान आणि हवामानावरील जागतिक परिणामांचा अंदाज लावणे त्याच्या टप्प्यांबद्दल जाणून घेण्यावर अवलंबून आहे.

5. Recently shown at a defense exhibition in Hyderabad, the BM-04 is a next-generation short-range ballistic missile (SRBM) by the defense Research and Development Organisation (DRDO). Designed especially against Pakistan, this missile is meant to improve India's conventional attack capacity.

हैदराबादमधील संरक्षण प्रदर्शनात अलीकडेच दाखवण्यात आलेले BM-04 हे संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेने (DRDO) पुढील पिढीतील शॉर्ट-रेंज बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्र (SRBM) आहे. विशेषतः पाकिस्तानविरुद्ध डिझाइन केलेले, हे क्षेपणास्त्र भारताची पारंपारिक हल्ला क्षमता सुधारण्यासाठी आहे.

6. Recently, India officially revoked the transshipment facility that allowed Bangladeshi exporters to transport goods through Indian territory to third countries. This decision has implications for trade logistics and costs, particularly affecting Bangladesh's exports to Western markets. The move follows rising tensions between India and Bangladesh, exacerbated by recent statements from Bangladeshi officials regarding China's economic involvement in Northeast India.

अलिकडेच, भारताने बांगलादेशी निर्यातदारांना भारतीय हद्दीतून तिसऱ्या देशांमध्ये माल वाहतूक करण्याची परवानगी देणारी ट्रान्सशिपमेंट सुविधा अधिकृतपणे रद्द केली. या निर्णयाचा व्यापार रसद आणि खर्चावर परिणाम होतो, विशेषतः पाश्चात्य बाजारपेठेत बांगलादेशच्या निर्यातीवर परिणाम होतो. ईशान्य भारतातील चीनच्या आर्थिक सहभागाबाबत बांगलादेशी अधिकाऱ्यांच्या अलिकडच्या विधानांमुळे भारत आणि बांगलादेशमधील वाढत्या तणावानंतर हे पाऊल उचलण्यात आले आहे.

7. Recently published by the World Bank is a State of Social Protection Report 2025 It exposes 1.6 billion people who get no social protection whatsoever. About two billion individuals in low- and middle-income nations lack sufficient social safety by 2025. The paper underlines how urgently reforms are needed to close these disparities and raise the quality of living for the underprivileged.

अलिकडेच, भारताने बांगलादेशी निर्यातदारांना भारतीय हद्दीतून तिसऱ्या देशांमध्ये माल वाहतूक करण्याची परवानगी देणारी ट्रान्सशिपमेंट सुविधा अधिकृतपणे रद्द केली. या निर्णयाचा व्यापार रसद आणि खर्चावर परिणाम होतो, विशेषतः पाश्चात्य बाजारपेठेत बांगलादेशच्या निर्यातीवर परिणाम होतो. ईशान्य भारतातील चीनच्या आर्थिक सहभागाबाबत बांगलादेशी अधिकाऱ्यांच्या अलिकडच्या विधानांमुळे भारत आणि बांगलादेशमधील वाढत्या तणावानंतर हे पाऊल उचलण्यात आले आहे.

8. Environmental issue recently surfaced near California's shore. Mostly fueled by the neurotoxin domoic acid, an algae bloom has prompted sea lions to show hostile behavior toward people. Many attacks on surfers and beach visitors have come out of this unheard-of phenomena. The state of affairs marks the complicated interaction between human health and marine ecosystems.

अलिकडेच, भारताने बांगलादेशी निर्यातदारांना भारतीय हद्दीतून तिसऱ्या देशांमध्ये माल वाहतूक करण्याची परवानगी देणारी ट्रान्सशिपमेंट सुविधा अधिकृतपणे रद्द केली. या निर्णयाचा व्यापार रसद आणि खर्चावर परिणाम होतो, विशेषतः पाश्चात्य बाजारपेठेत बांगलादेशच्या

निर्यातीवर परिणाम होतो. ईशान्य भारतातील चीनच्या आर्थिक सहभागाबाबत बांगलादेशी अधिकाऱ्यांच्या अलिकडच्या विधानांमुळे भारत आणि बांगलादेशमधील वाढत्या तणावानंतर हे पाऊल उचलण्यात आले आहे.

Current Affairs 15 April 2025

1. In India, the junction of gender equality and climate change is an urgent concern. Thirty years following the Beijing Declaration, there still exist gaps in the execution of policies meant to support gender equality. Climate change presents special difficulties for rural women that aggravate already existing inequality. Achieving sustainable development and enhancing women's rights in India depend on these challenges being addressed.

भारतात, लिंग समानता आणि हवामान बदल यांचा संगम हा एक तातडीचा चिंतेचा विषय आहे. बीजिंग घोषणेनंतर तीस वर्षे उलटूनही, लिंग समानतेला पाठिंबा देण्यासाठी बनवलेल्या धोरणांच्या अंमलबजावणीत अजूनही तफावत आहे. हवामान बदल ग्रामीण महिलांसाठी विशेष अडचणी निर्माण करतो ज्यामुळे आधीच अस्तित्वात असलेली असमानता आणखी वाढते. भारतात शाश्वत विकास साध्य करणे आणि महिलांचे हक्क वाढवणे हे या आव्हानांना तोंड देण्यावर अवलंबून आहे.

2. Telangana became the first state of India to apply the sub-categorization of Scheduled Castes (SC) on April 14, 2025 After the Telangana Scheduled Castes (Rationalization of Reservations) Act 2025 passes, this historic ruling follows. The Act seeks to split the current 59 SC communities into three separate categories to improve the efficacy of reserve policies in employment and education.

१४ एप्रिल २०२५ रोजी तेलंगणा हे अनुसूचित जाती (एससी) चे उप-वर्गीकरण लागू करणारे भारतातील पहिले राज्य बनले. तेलंगणा अनुसूचित जाती (आरक्षणाचे तर्कसंगतीकरण) कायदा २०२५ मंजूर झाल्यानंतर, हा ऐतिहासिक निर्णय खालीलप्रमाणे आहे. रोजगार आणि शिक्षणात राखीव धोरणांची प्रभावीता सुधारण्यासाठी सध्याच्या ५९ अनुसूचित जाती समुदायांना तीन स्वतंत्र श्रेणींमध्ये विभागण्याचा हा कायदा प्रयत्न करतो.

3. At Bangkok's World Diabetes Congress recently, the International Diabetes Federation (IDF) recognized Type 5 diabetes as a separate medical disorder. Though it affects impoverished people mostly, the disorder has been mostly unacknowledged worldwide.

बँकॉकमधील जागतिक मधुमेह काँग्रेसमध्ये अलिकडेच, आंतरराष्ट्रीय मधुमेह महासंघाने (IDF) टाइप ५ मधुमेहाला एक वेगळा वैद्यकीय विकार म्हणून मान्यता दिली. जरी तो बहुतेक गरीब लोकांना प्रभावित करतो, तरी जगभरात हा आजार बहुतेकदा अमान्य आहे.

4. Third-largest aquaculture producer worldwide and second-largest in prawn output,

India's aquaculture industry is vital for both nutrition and economics of the nation. With a 17% yearly increase, India's prawn output supports exports as well as home consumption. जगभरातील तिसऱ्या क्रमांकाचा मत्स्यपालन उत्पादक आणि कोळंबी उत्पादनात दुसऱ्या क्रमांकाचा भारताचा मत्स्यपालन उद्योग देशाच्या पोषण आणि अर्थव्यवस्थेसाठी महत्वाचा आहे. १७% वार्षिक वाढीसह, भारताचे कोळंबी उत्पादन निर्यातीबरोबरच घरगुती वापरालाही आधार देते.

5. Under the National Tiger Conservation Authority (NTCA), the Cheetah Project Steering Committee allowed the move of certain cheetahs from Kuno National Park and Gandhi Sagar Wildlife Sanctuary (Madhya Pradesh), therefore increasing the habitat. Covering 368 sq km and situated in northwest Madhya Pradesh, Gandhi Sagar Wildlife Sanctuary borders Rajasthan.

राष्ट्रीय व्याघ्र संवर्धन प्राधिकरण (एनटीसीए) अंतर्गत, चित्ता प्रकल्प सुकाणू समितीने कुनो राष्ट्रीय उद्यान आणि गांधी सागर वन्यजीव अभयारण्य (मध्य प्रदेश) मधून काही चित्यांना स्थलांतरित करण्यास परवानगी दिली, ज्यामुळे अधिवास वाढला.

३६८ चौरस किमी क्षेत्रफळ असलेले आणि वायव्य मध्य प्रदेशात स्थित, गांधी सागर वन्यजीव अभयारण्य राजस्थानच्या सीमेवर आहे.

6. India and 62 other nations have voted in favour of the world's first-ever global carbon tax on the shipping industry, imposed by the United Nations' shipping agency, the International Maritime Organisation (IMO).

संयुक्त राष्ट्रांच्या शिपिंग एजन्सी, इंटरनॅशनल मेरीटाईम ऑर्गनायझेशन (IMO) द्वारे शिपिंग उद्योगावर लादलेल्या जगातील पहिल्या जागतिक कार्बन कराच्या बाजूने भारत आणि इतर 62 राष्ट्रांनी मतदान केले आहे.

7. Successful release tests of the indigenous produced Long-Range Glide Bomb (LRGB) "Gaurav" from the Su-30 MKI aircraft have been carried out by Defence Research and Development Organisation (DRDO).

संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेने (DRDO) Su-30 MKI विमानातून स्वदेशी निर्मित लांब पल्ल्याच्या ग्लाइड बॉम्ब (LRGB) "गौरव" च्या यशस्वी प्रक्षेपण चाचण्या घेतल्या आहेत.

8. Targeting improved rail safety, the Union Minister for Railways declared the adoption of Kavach 5.0. Currently in use across Indian Railways is Kavach 4.0. Kavach system: Designed to automatically activate the brake system should the loco pilot neglect to respond, India's indigenous Automatic Train Protection (ATP) technology is meant to avoid train crashes. Technology: To let the Kavach system track train locations, radio frequency

identification (RFID) tags are positioned all over the track length. Laid along the tracks, optical fibre cables guarantee quick and effective data flow.

रेल्वे सुरक्षेत सुधारणा करण्यासाठी, केंद्रीय रेल्वेमंत्र्यांनी कवच ५.० चा अवलंब करण्याची घोषणा केली. सध्या भारतीय रेल्वेमध्ये कवच ४.० वापरात आहे. कवच सिस्टीम: लोको पायलटने प्रतिसाद देण्यास दुर्लक्ष केल्यास ब्रेक सिस्टीम स्वयंचलितपणे सक्रिय करण्यासाठी डिझाइन केलेले, भारतातील स्वदेशी ऑटोमॅटिक ट्रेन प्रोटेक्शन (ATP) तंत्रज्ञान रेल्वे अपघात टाळण्यासाठी आहे. तंत्रज्ञान: कवच सिस्टीमला ट्रेनच्या ठिकाणांचा मागोवा घेता यावा यासाठी, संपूर्ण ट्रॅक लांबीवर रेडिओ फ्रिक्वेन्सी आयडेंटिफिकेशन (RFID) टॅग लावले जातात. ट्रॅकर बसवलेले ऑप्टिकल फायबर केबल जलद आणि प्रभावी डेटा प्रवाहाची हमी देतात.

Current Affairs 16 April 2025

1. First worldwide recommendations on meningitis have been published by the World Health Organisation (WHO). These directions seek to improve meningitis diagnosis, treatment, and care. Reducing the mortality and disability connected to this disease depends on them. Meningitis is still a health risk everywhere even with the availability of successful vaccinations and therapies.

जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) मेनिंजायटीसवरील पहिल्या जागतिक शिफारसी प्रकाशित केल्या आहेत. हे निर्देश मेनिंजायटीसचे निदान, उपचार आणि काळजी सुधारण्यासाठी आहेत. या आजाराशी संबंधित मृत्युदर आणि अपंगत्व कमी करणे त्यांच्यावर अवलंबून आहे. यशस्वी लसीकरण आणि उपचारांची उपलब्धता असूनही मेनिंजायटीस अजूनही सर्वत्र आरोग्यासाठी धोकादायक आहे.

2. Launched to help talented Indian students, the PM Vidyalaxmi scheme By means of collateral-free loans, this program seeks to support higher education financially. The program has struggled to be carried out notwithstanding its good intentions. Technical problems and a sluggish application acceptance have been recorded by public sector banks. April 2025: Percentage of applications still outstanding.

प्रतिभावान भारतीय विद्यार्थ्यांना मदत करण्यासाठी सुरु करण्यात आलेली पीएम विद्यालक्ष्मी योजना, तारणमुक्त कर्जाच्या माध्यमातून, हा कार्यक्रम उच्च शिक्षणाला आर्थिकदृष्ट्या पाठिंबा देण्याचा प्रयत्न करतो. चांगल्या हेतू असूनही हा कार्यक्रम राबविण्यात अडचणी येत आहेत. सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांनी तांत्रिक समस्या आणि अर्ज स्वीकारण्यात मंद गती नोंदवली आहे. एप्रिल २०२५: अर्जांची टक्केवारी अजूनही प्रलंबित आहे.

3. Modern technology and industry depend much on rare earth elements (REEs). Production of high-value products including clean energy technology and military equipment depends on them. Providing a startling 85 to 95 percent of the world's demand, China has dominated the rare earth market worldwide since the 1990s. Recent studies reveal delays in rare earth supplies, which begs questions regarding the effects on different sectors.

आधुनिक तंत्रज्ञान आणि उद्योग हे दुर्मिळ पृथ्वी घटकांवर (REEs) बरेच अवलंबून आहेत. स्वच्छ ऊर्जा तंत्रज्ञान आणि लष्करी उपकरणे यासह उच्च-मूल्याच्या उत्पादनांचे उत्पादन त्यांच्यावर अवलंबून आहे. जगाच्या मागणीच्या 85 ते 95 टक्के भाग पुरवणाऱ्या चीनने 1990 पासून जगभरातील दुर्मिळ पृथ्वी बाजारपेठेत वर्चस्व गाजवले आहे. अलिकडच्या अभ्यासातून दुर्मिळ पृथ्वी पुरवठ्यात विलंब दिसून आला आहे, ज्यामुळे विविध क्षेत्रांवर होणाऱ्या परिणामांबद्दल प्रश्नचिन्ह उपस्थित होते.

4. The India Justice Report (IJR) 2025 notes differences in justice delivery all throughout India. Published in April 2025, the paper rates states according to their potential for delivering justice. The rankings are dominated by Southern states; Telangana, Andhra Pradesh, and Karnataka rank highest. Four key pillars—police, courts, prisons, and legal aid—are evaluated in the report. Though some improvement, it exposes ongoing problems with infrastructure and representation.

इंडिया जस्टिस रिपोर्ट (IJR) २०२५ मध्ये संपूर्ण भारतात न्याय देण्याच्या क्षमतेनुसार राज्यांचे मूल्यांकन केले आहे. एप्रिल २०२५ मध्ये प्रकाशित झालेल्या या पेपरमध्ये न्याय देण्याच्या क्षमतेनुसार राज्यांचे मूल्यांकन केले आहे. क्रमवारीत दक्षिणेकडील राज्यांचे वर्चस्व आहे; तेलंगणा, आंध्र प्रदेश आणि कर्नाटक हे सर्वोच्च स्थानावर आहेत. अहवालात पोलिस, न्यायालये, तुरुंग आणि कायदेशीर मदत या चार प्रमुख स्तंभांचे मूल्यांकन केले आहे. जरी काही सुधारणा झाल्या तरी, ते पायाभूत सुविधा आणि प्रतिनिधित्वातील चालू असलेल्या समस्या उघड करते.

5. Heat waves and sunstroke have just been classified as state-specific disasters by the Telangana government. This choice seeks to increase vulnerable population protection and climate resilience. The proclamation lets the state help households impacted by heat-related events financially. Though the Union government continues to exclude such incidents from the national disaster list, Telangana becomes among the first states of India to unilaterally declare heat waves as a catastrophe.

तेलंगणा सरकारने उष्णतेच्या लाटा आणि उन्हाच्या झटक्यांना राज्य-विशिष्ट आपत्ती म्हणून वर्गीकृत केले आहे. हा निर्णय असुरक्षित लोकसंख्येचे संरक्षण आणि हवामान लवचिकता वाढवण्याचा आहे. या घोषणेमुळे राज्याला उष्णतेशी संबंधित घटनांमुळे प्रभावित झालेल्या कुटुंबांना आर्थिक मदत करण्याची परवानगी मिळते. जरी केंद्र सरकारने अशा घटनांना राष्ट्रीय आपत्ती यादीतून वगळणे सुरु ठेवले असले तरी, तेलंगणा हे एकतर्फी उष्णतेच्या लाटांना आपत्ती म्हणून घोषित करणारे भारतातील पहिले राज्य बनले आहे.

6. Report “Unlocking \$25+ Billion Export Potential India’s Hand & Power Tools Sector” by the NITI Aayog This paper notes the transforming power and hand tool industrial potential of India. It talks about the difficulties and required actions to improve the sector’s global competitiveness and boost its performance. The study indicates that India has a significant chance as the worldwide market for these technologies is expected to rise from \$100 billion to \$190 billion by 2035.

NITI आयोगाचा “भारताच्या हात आणि वीज उपकरणांच्या क्षेत्राची २५ अब्ज डॉलर्सपेक्षा जास्त निर्यात क्षमता अनलॉक करणे” हा अहवाल या पेपरमध्ये भारतातील बदलत्या वीज आणि हाताच्या साधनांच्या औद्योगिक क्षमतेची नोंद आहे. या क्षेत्रातील जागतिक स्पर्धात्मकता सुधारण्यासाठी आणि त्याची कामगिरी वाढवण्यासाठी येणाऱ्या अडचणी आणि आवश्यक कृतीबद्दल ते बोलते. या अभ्यासातून असे दिसून येते की २०३५ पर्यंत या तंत्रज्ञानाची जागतिक बाजारपेठ १०० अब्ज डॉलर्सवरून १९० अब्ज डॉलर्सपर्यंत वाढण्याची अपेक्षा असल्याने भारताकडे एक महत्त्वपूर्ण संधी आहे.

7. The fundamental relevance of safety procedures in human spaceflight is demonstrated by the recent return of NASA astronauts Sunita Williams and Barry Wilmore. Their nine-month trip aboard the International Space Station (ISS) proved a monument to strict safety precautions. Now using identical procedures for its Gaganyaan mission, the Indian Space Research Organisation (ISRO) To guarantee astronaut safety, this project uses present research and historical events as guides.

मानवी अंतराळ उड्डाणातील सुरक्षा प्रक्रियांची मूलभूत प्रासंगिकता नासाच्या अंतराळवीर सुनीता विल्यम्स आणि बॅरी विलमोर यांच्या अलिकडच्या परतण्यावरून दिसून येते. आंतरराष्ट्रीय अंतराळ स्थानकावरील (ISS) त्यांच्या नऊ महिन्यांच्या प्रवासाने कडक सुरक्षा खबरदारीचे स्मारक सिद्ध केले. आता त्यांच्या गगनयान मोहिमेसाठी समान

प्रक्रियांचा वापर करून, भारतीय अंतराळ संशोधन संस्था (ISRO) अंतराळवीरांच्या सुरक्षिततेची हमी देण्यासाठी, हा प्रकल्प सध्याच्या संशोधन आणि ऐतिहासिक घटनांचा मार्गदर्शक म्हणून वापर करतो.

8. According to recent archeological research, over 10,000 years have shown ongoing economic disparity. New studies show that human communities with material disparity usually survived longer. However, the researchers clarify that this correlation does not imply that inequality causes settlement longevity. Rather, it implies a complicated link between economic inequality and society growth.

अलीकडील पुरातत्व संशोधनानुसार, १०,००० वर्षांहून अधिक काळापासून आर्थिक विषमता कायम आहे हे दिसून आले आहे. नवीन अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की भौतिक विषमता असलेले मानवी समुदाय सहसा जास्त काळ टिकले. तथापि, संशोधक स्पष्ट करतात की या सहसंबंधाचा अर्थ असा नाही की असमानता वसाहतींना दीर्घायुष्य देते. उलट, ते आर्थिक विषमता आणि सामाजिक वाढीमधील एक गुंतागुंतीचा दुवा दर्शवते.

Current Affairs 17 April 2025

1. Legal and societal controversy in India has been generated by the Waqf (Amendment) Act of 2025. This law seeks to change the way waqf properties—that which are set aside for Islamic religious and charitable use—are managed. Political and religious organizations have mounted more than seventy petitions against the Act. Petitioners contend that the Act runs against Articles 25 and 26 of the Constitution, therefore violating religious freedom.

२०२५ च्या वक्फ (सुधारणा) कायद्यामुळे भारतात कायदेशीर आणि सामाजिक वाद निर्माण झाला आहे. हा कायदा वक्फ मालमत्ता – ज्या इस्लामिक धार्मिक आणि धर्मादाय वापरासाठी राखीव ठेवल्या जातात – व्यवस्थापित करण्याच्या पद्धतीत बदल करण्याचा प्रयत्न करतो. राजकीय आणि धार्मिक संघटनांनी या कायद्याविरुद्ध सत्तरहून अधिक याचिका दाखल केल्या आहेत. याचिकाकर्त्यांचा असा युक्तिवाद आहे की हा कायदा संविधानाच्या कलम २५ आणि २६ च्या विरुद्ध आहे, त्यामुळे धार्मिक स्वातंत्र्याचे उल्लंघन करतो.

2. Recent UNCTAD publication “Trade and Development Foresights 2025 – Under Pressure: Uncertainty Reshapes Global Economic Prospects” The analysis projects that growth will drop to only 2.3 percent. This stands in sharp contrast to pre-pandemic rates of increase. Rising trade tensions, financial instability, and growing uncertainty among other things help to explain this collapse.

UNCTAD च्या अलिकडच्या प्रकाशनात “ट्रेड अँड डेव्हलपमेंट फोरसाइट्स २०२५ – अंडर प्रेशर: अनसर्टेन्टी रीशेप्स ग्लोबल इकॉनॉमिक प्रॉस्पेक्ट्स” असे म्हटले आहे की, वाढ केवळ २.३ टक्क्यांपर्यंत घसरेल. हे महामारीपूर्वीच्या वाढीच्या दरांपेक्षा अगदी उलट आहे. वाढता व्यापारी तणाव, आर्थिक अस्थिरता आणि वाढती अनिश्चितता यासह इतर गोष्टी या पतनाला स्पष्ट करण्यास मदत करतात.

3. Starting on April 16, 2025, at the Foreign Training Node in Pune, the sixth iteration of the India-Uzbekistan joint military exercise, Dustlik India and Uzbekistan alternate hosting this biennial event. The exercise intends to increase military cooperation and raise capacities for combined operations in different environments. Personnel from the Indian Army and the Uzbekistan Army participate in it.

१६ एप्रिल २०२५ पासून पुण्यातील फॉरेन ट्रेनिंग नोड येथे सुरु होत आहे, जो भारत-उझबेकिस्तान संयुक्त लष्करी सरावाचा सहावा भाग आहे. डस्टलिक इंडिया आणि उझबेकिस्तान पर्यायीरित्या या द्वैवार्षिक कार्यक्रमाचे आयोजन करत आहेत. या सरावाचा उद्देश लष्करी सहकार्य वाढवणे आणि वेगवेगळ्या वातावरणात एकत्रित ऑपरेशन्ससाठी क्षमता वाढवणे आहे. भारतीय लष्कर आणि उझबेकिस्तान सैन्यातील कर्मचारी यात सहभागी होतात.

4. Tamil Nadu Chief Minister M K Stalin has declared the creation of a high-level committee to examine the India's Centre-State relationship. Under the direction of Justice Kurian Joseph, this committee seeks to uphold Indian state constitutional rights. This project reflects a similar endeavor undertaken approximately 50 years earlier by then Chief Minister C N Annadurai. The historical background highlights continuous worries about the declining authority of states.

तामिळनाडूचे मुख्यमंत्री एम के स्टॅलिन यांनी भारताच्या केंद्र-राज्य संबंधांची तपासणी करण्यासाठी एक उच्चस्तरीय समिती स्थापन करण्याची घोषणा केली आहे. न्यायमूर्ती कुरियन जोसेफ यांच्या मार्गदर्शनाखाली, ही समिती भारतीय राज्यांच्या घटनात्मक हक्कांचे समर्थन करण्याचा प्रयत्न करते. हा प्रकल्प सुमारे ५० वर्षांपूर्वी तत्कालीन मुख्यमंत्री सी एन अन्नादुराई यांनी केलेल्या अशाच प्रयत्नाचे प्रतिबिंबित करतो. ऐतिहासिक पार्श्वभूमी राज्यांच्या घटत्या अधिकाराबद्दल सतत चिंता व्यक्त करते.

5. IISR Surya is a new turmeric variety developed recently by the Indian Institute of Spices Research (IISR). This type is intended especially for the masala and powdering sectors. It meets the increasing demand for light-colored

turmeric, which presents difficulties for growers in producing. IISR Surya guarantees to improve the availability and quality of turmeric for home and foreign markets.

आयआयएसआर सूर्या ही भारतीय मसाले संशोधन संस्थेने (आयआयएसआर) अलीकडेच विकसित केलेली हळदीची एक नवीन जात आहे. ही जात विशेषतः मसाला आणि पावडरिंग क्षेत्रांसाठी आहे. ती हलक्या रंगाच्या हळदीची वाढती मागणी पूर्ण करते, ज्यामुळे उत्पादकांना उत्पादन करण्यात अडचणी येतात. आयआयएसआर सूर्या देशांतर्गत आणि परदेशी बाजारपेठेत हळदीची उपलब्धता आणि गुणवत्ता सुधारण्याची हमी देते.

6. Recently, the Registrar General of India (RGI) sent a circular asking hospitals to document births and deaths within twenty-one days. Results showing 10% of such incidents were unregistered set off this process. Under the revised Registration of Birth and Death Act, 1969 the RGI seeks universal registration.

अलिकडेच, भारताच्या रजिस्ट्रार जनरल (RGI) ने एक परिपत्रक पाठवून रुग्णालयांना एकवीस दिवसांच्या आत जन्म आणि मृत्यूची नोंद करण्यास सांगितले. अशा घटनांपैकी १०% घटना नोंदणीकृत नसल्याचे दिसून आल्याने ही प्रक्रिया सुरु झाली. १९६९ च्या सुधारित जन्म आणि मृत्यू नोंदणी कायद्यांतर्गत, RGI सार्वत्रिक नोंदणीची मागणी करते.

7. The World Health Organisation (WHO) just declared agreement meant to improve world readiness for next pandemics. After protracted talks covering more than three years, this agreement reflects a shared dedication to enhance world health security. For ultimate clearance, the agreement will be submitted to the next World Health Assembly In 75 years, this is only the second worldwide agreement of this sort by WHO. The Tobacco Control Treaty from 2003 came first.

जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) नुकताच पुढील साथीच्या आजारांसाठी जागतिक तयारी सुधारण्यासाठी कराराची घोषणा केली आहे. तीन वर्षांहून अधिक काळ चाललेल्या प्रदीर्घ चर्चेनंतर, हा करार जागतिक आरोग्य सुरक्षा वाढवण्यासाठी सामायिक समर्पणाचे प्रतिबिंबित करतो. अंतिम मंजूरीसाठी, हा करार पुढील जागतिक आरोग्य सभेत सादर केला जाईल. ७५ वर्षांत, WHO द्वारे अशा प्रकारचा हा दुसरा जागतिक करार आहे. २००३ चा तंबाखू नियंत्रण करार प्रथम आला.

8. At the High-Level Roundtable on Connectivity and Economic Growth in New Delhi, the Union Minister of Commerce and Industry underlined the India-Middle East-Europe Economic Corridor (IMEC) as a transcontinental initiative

ready to redefine world trade dynamics and increase international economic cooperation.

नवी दिल्ली येथे कनेक्टिव्हिटी आणि आर्थिक विकासावरील उच्चस्तरीय गोलमेज परिषदेत, केंद्रीय वाणिज्य आणि उद्योग मंत्र्यांनी भारत-मध्य पूर्व-युरोप आर्थिक कॉरिडॉर (IMEC) हा एक आंतरखंडीय उपक्रम म्हणून अधोरेखित केला जो जागतिक व्यापार गतिशीलता पुन्हा परिभाषित करण्यासाठी आणि आंतरराष्ट्रीय आर्थिक सहकार्य वाढवण्यासाठी सज्ज आहे.

Current Affairs 19 April 2025

1. The Tamil Nadu Space Industrial Policy 2025 was just authorized by the cabinet of Tamil Nadu. With this policy, the state hopes to establish leadership in high-value manufacturing and space innovation. It reflects the revised draft policy published in July 2024. Being the first state in India with a focused space sector strategy, Gujarat has recently unveiled its SpaceTech strategy for 2025–2030. Both plans center on luring capital and supporting space industry employment development.

तामिळनाडूच्या मंत्रिमंडळाने तामिळनाडू अंतराळ औद्योगिक धोरण २०२५ ला नुकतेच मान्यता दिली. या धोरणाद्वारे, राज्याला उच्च-मूल्य उत्पादन आणि अंतराळ नवोपक्रमात नेतृत्व स्थापित करण्याची आशा आहे. ते जुलै २०२४ मध्ये प्रकाशित झालेल्या सुधारित मसुदा धोरणाचे प्रतिबिंब आहे. अंतराळ क्षेत्रावर लक्ष केंद्रित करणारी भारतातील पहिली राज्य असल्याने, गुजरातने अलीकडेच २०२५-२०३० साठीची स्पेसटेक रणनीती जाहीर केली आहे. दोन्ही योजना भांडवल आकर्षित करणे आणि अंतराळ उद्योग रोजगार विकासाला पाठिंबा देणे यावर केंद्रित आहेत.

2. Since its 2013 launch, India's Direct Benefit Transfer (DBT) system has transformed social provision. It has reached amazing efficiency by 2025, saving Rs 3.48 lakh crore and halving subsidy allocations. From 11 crore beneficiaries, the system now counts 176 crore. This expansion emphasizes the need of openness and digitalization in welfare administration.

२०१३ मध्ये लॉच झाल्यापासून, भारताच्या डायरेक्ट बेनिफिट ट्रान्सफर (DBT) प्रणालीने सामाजिक तरतूदींमध्ये बदल घडवून आणला आहे. २०२५ पर्यंत ती आश्चर्यकारक कार्यक्षमता गाठली आहे, ज्यामुळे ३.४८ लाख कोटी रुपये वाचले आहेत आणि अनुदान वाटप अर्धे झाले आहे. ११ कोटी लाभार्थ्यांपैकी, ही प्रणाली आता १७६ कोटींची आहे. हे विस्तार कल्याणकारी प्रशासनात मोकळेपणा आणि डिजिटलायझेशनची गरज अधोरेखित करते.

3. A distinguished accolade for outstanding achievements in military reconnaissance and

adventure is the MacGregor Memorial Medal For their accomplishments in 2023 and 2024, five military members just were given this distinction. Chief of Defence Staff General Anil Chauhan presided over the award ceremony at the United Service Institution of India.

लष्करी गुप्तचर आणि साहसातील उत्कृष्ट कामगिरीसाठी मॅकग्रेगर मेमोरियल मेडल हा एक प्रतिष्ठित पुरस्कार आहे. २०२३ आणि २०२४ मधील त्यांच्या कामगिरीसाठी, पाच लष्करी सदस्यांना नुकतेच हा सन्मान देण्यात आला. युनायटेड सर्व्हिस इन्स्टिट्यूशन ऑफ इंडिया येथे झालेल्या या पुरस्कार सोहळ्याचे अध्यक्षस्थान संरक्षण प्रमुख जनरल अनिल चौहान यांनी भूषवले.

4. The Balikatan joint military exercise including the United States, Australia, and Japan is scheduled to take place in the Philippines. It will begin April 21, 2025 and finish May 9, 2025. Japan is scheduled to formally take part in this inaugural exercise. The drills will mostly concentrate on protecting the islands of Palawan and Luzon, which are near sensitive areas of the South China Sea and the Luzon Strait respectively. In a past exercise, Balikatan 2023, American and Philippine soldiers tested their capacity to obey directions during a ship-sinking training, therefore fostering teamwork.

अमेरिका, ऑस्ट्रेलिया आणि जपान यांचा समावेश असलेला बालिकाटन संयुक्त लष्करी सराव फिलीपिन्समध्ये होणार आहे. हा सराव २१ एप्रिल २०२५ रोजी सुरू होईल आणि ९ मे २०२५ रोजी संपेल. जपान या उद्घाटन सरावात औपचारिकपणे भाग घेणार आहे. या सरावांमध्ये प्रामुख्याने दक्षिण चीन समुद्र आणि लुझोन सामुद्रधुनीच्या संवेदनशील भागांजवळ असलेल्या पलावान आणि लुझोन बेटांचे संरक्षण करण्यावर लक्ष केंद्रित केले जाईल. बालिकाटन २०२३ या मागील सरावात, अमेरिकन आणि फिलीपिन्स सैनिकांनी जहाज बुडवण्याच्या प्रशिक्षणादरम्यान सूचनांचे पालन करण्याची त्यांची क्षमता तपासली, त्यामुळे टीमवर्कला चालना मिळाली.

5. By proving its first Quantum Key Distribution (QKD) transmission across a 4-core Multi-Core Fibre (MCF), India has now reached a quantum communication milestone. This discovery represents a very significant turning point in the country's quest of safe digital communication systems. The passing test indicates India's will to create strong quantum encryption systems necessary for protection of important data.

४-कोर मल्टी-कोर फायबर (MCF) द्वारे पहिले क्वांटम की डिस्ट्रिब्युशन (QKD) ट्रान्समिशन सिद्ध करून, भारताने आता क्वांटम कम्युनिकेशनचा एक महत्वाचा टप्पा गाठला

आहे. हा शोध सुरक्षित डिजिटल कम्युनिकेशन सिस्टमच्या देशाच्या शोधात एक अतिशय महत्वाचा टर्निंग पॉइंट दर्शवितो. उत्तीर्ण चाचणी महत्वाच्या डेटाच्या संरक्षणासाठी आवश्यक असलेल्या मजबूत क्वांटम एन्क्रिप्शन सिस्टम तयार करण्याची भारताची इच्छा दर्शवते.

6. Officially signing an agreement with India to build up headquarters and main office within the nation is the International Big Cat Alliance (IBCA). This occurred more than two months following the treaty-based full international organization status of IBCA. The pact offers India the backing required for its effective operation and lets it house the main office of the IBCA. Details on visas, unique rights and safeguards for IBCA personnel and offices, how the agreement would start, and other pertinent issues also abound in the pact.

इंटरनॅशनल बिग कॅट अलायन्स (IBCA) ने अधिकृतपणे भारतासोबत देशांतर्गत मुख्यालय आणि मुख्य कार्यालय स्थापन करण्यासाठी करार केला. देशांमधील करारावर आधारित IBCA ही पूर्ण आंतरराष्ट्रीय संघटना बनल्यानंतर दोन महिन्यांहून अधिक काळानंतर हे घडले. या करारामुळे भारताला IBCA चे मुख्य कार्यालय आयोजित करण्याची परवानगी मिळते आणि त्याच्या कार्यक्षम कामकाजासाठी आवश्यक असलेले समर्थन मिळते. या करारात व्हिसा, IBCA कर्मचारी आणि कार्यालयांसाठी विशेष अधिकार आणि संरक्षण, करार कसा सुरू होईल आणि इतर संबंधित बाबींबद्दल तपशील देखील समाविष्ट आहेत.

7. Recent research have begged doubts on the generally recognized 35°C wet-bulb temperature survival threshold. Working with the Indian Union environment ministry, Harvard researchers explored heat stress and adaption techniques specifically in India. Their results imply that the critical limit could be nearer 31°C. This insight affects our knowledge of human thermal limitations in very hot environments.

अलिकडच्या संशोधनात सामान्यतः मान्यताप्राप्त ३५°C वेट-बल्ब तापमान जगण्याच्या मर्यादेबद्दल शंका निर्माण झाली आहे. भारतीय केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयासोबत काम करताना, हार्वर्डच्या संशोधकांनी विशेषतः भारतात उष्णतेचा ताण आणि अनुकूलन तंत्रांचा शोध घेतला. त्यांच्या निकालांवरून असे दिसून येते की गंभीर मर्यादा ३१°C च्या जवळ असू शकते. ही अंतर्दृष्टी अतिशय उष्ण वातावरणात मानवी थर्मल मर्यादांबद्दलच्या आपल्या ज्ञानावर परिणाम करते.

8. Front-loaded shipments despite tariff concerns helped India's exports to the US reach a record USD 86.51 billion; imports from China climbed to USD 113.45 billion, indicating

increasing reliance on China and changing world trade dynamics.

अलिकडच्या संशोधनात सामान्यतः मान्यताप्राप्त ३५°C वेट-बल्ब तापमान जगण्याच्या मर्यादेबद्दल शंका निर्माण झाली आहे. भारतीय केंद्रीय पर्यावरण मंत्रालयासोबत काम करताना, हार्वर्डच्या संशोधकांनी विशेषतः भारतात उष्णतेचा ताण आणि अनुकूलन तंत्रांचा शोध घेतला. त्यांच्या निकालांवरून असे दिसून येते की गंभीर मर्यादा ३१°C च्या जवळ असू शकते. ही अंतर्दृष्टी अतिशय उष्ण वातावरणात मानवी थर्मल मर्यादांबद्दलच्या आपल्या ज्ञानावर परिणाम करते.

Current Affairs 21 April 2025

1. Thirty Indian Institute of Science (IISc) researchers recently proposed the creation of the tiniest semiconductors in the world. This campaign seeks to establish India as a semiconductor technology leader. The suggested chips will make use of two-dimensional (2D) materials like transition metal dichalcogenides (TMDs) and graphene. One angstrom, smaller than the three nanometers used in manufacturing now, these circuits could measure. To establish indigenous semiconductor technology, the initiative calls for an expenditure of Rs 500 crore spread over five years.

तीस भारतीय विज्ञान संस्थेच्या (IISc) संशोधकांनी अलीकडेच जगातील सर्वात लहान अर्धवाहक तयार करण्याचा प्रस्ताव मांडला आहे. ही मोहीम भारताला अर्धवाहक तंत्रज्ञानात आघाडीवर म्हणून स्थापित करण्याचा प्रयत्न करते. सुचवलेल्या चिप्समध्ये ट्रान्झिशन मेटल डायचॅल्कोजेनाइड्स (TMDs) आणि ग्राफीन सारख्या द्विमितीय (2D) पदार्थांचा वापर केला जाईल. उत्पादनात वापरल्या जाणाऱ्या तीन नॅनोमीटरपेक्षा एक अँगस्ट्रॉम लहान, हे सर्किट मोजू शकतात. स्वदेशी अर्धवाहक तंत्रज्ञान स्थापित करण्यासाठी, या उपक्रमासाठी पाच वर्षांत 500 कोटी रुपये खर्च अपेक्षित आहे.

2. Wildlife protection has advanced under the Gulf Cooperation Council (GCC). Terrestrial reserves in 2023 are expected to rise by 6.6% according recent figures. This expansion reflects a more general dedication to environmental sustainability all throughout the area. गल्फ कोऑपरेशन कौन्सिल (GCC) अंतर्गत वन्यजीव संरक्षणात प्रगती झाली आहे. अलीकडील आकडेवारीनुसार २०२३ मध्ये स्थलीय साठ्यात ६.६% वाढ होण्याची अपेक्षा आहे. हा विस्तार संपूर्ण क्षेत्रात पर्यावरणीय शाश्वततेसाठी अधिक सामान्य समर्पण दर्शवितो.

3. Investment in India's oil and gas industry has surged remarkably, drawing over \$36

billion. As the Petroleum Ministry reports, this expansion has produced 177 hydrocarbon finds. The New Exploration Licencing Policy (NELP), which let bidders recoup expenses before distributing gains, was the impetus for this investment explosion. Until it was replaced in 2016, this strategy changed India's upstream energy scene.

भारतातील तेल आणि वायू उद्योगातील गुंतवणूक लक्षणीयरीत्या वाढली आहे, जी \$36 अब्ज पेक्षा जास्त आहे. पेट्रोलियम मंत्रालयाच्या अहवालानुसार, या विस्तारामुळे 177 हायड्रोकार्बनचे साठे निर्माण झाले आहेत. नवीन शोध परवाना धोरण (NELP), जे बोली लावणाऱ्यांना नफा वितरित करण्यापूर्वी खर्च वसूल करू देते, ते या गुंतवणूक विस्फोटासाठी प्रेरणा होती. 2016 मध्ये ते बदलले जाईपर्यंत, या धोरणाने भारताच्या अपस्ट्रीम ऊर्जा क्षेत्रात बदल घडवून आणला. 4. Recent criticism about the Jal Jeevan Mission's rising expenses and financing needs has focused on Starting in 2019, the project sought to have 16.36 crore rural homes connected to tap water by 2024. But hardly over 12.17 crore connections have been created by early 2025. Now seeking to stretch the schedule to 2028, the Jal Shakti Ministry suggests a revised investment of Rs 9.10 lakh crore, more than the initial Rs 3.60 lakh crore.

जल जीवन मिशनच्या वाढत्या खर्चाबद्दल आणि वित्तपुरवठ्याच्या गरजांबद्दल अलिकडच्या काळात झालेल्या टीकेचे लक्ष २०१९ पासून सुरू झाले आहे. या प्रकल्पात २०२४ पर्यंत १६.३६ कोटी ग्रामीण घरे नळाच्या पाण्याने जोडण्याचे उद्दिष्ट होते. परंतु २०२५ च्या सुरुवातीला १२.१७ कोटीपेक्षा जास्त जोडण्या निर्माण झाल्या नाहीत. आता वेळापत्रक २०२८ पर्यंत वाढवण्याचा प्रयत्न करताना, जलशक्ती मंत्रालय ९.१० लाख कोटी रुपयांची सुधारित गुंतवणूक सुचवत आहे, जी सुरुवातीच्या ३.६० लाख कोटी रुपयांपेक्षा जास्त आहे.

5. Recent developments in microbiome study have exposed *Methanobrevibacter intestini*, a hitherto unidentified species of methane-producing archaea. This finding advances knowledge of the intricate relationships among humans and their microbiomes. The results appeared in the International Journal of Systematic and Evolutionary Microbiology.

मायक्रोबायोम अभ्यासातील अलिकडच्या घडामोडींमुळे मिथेन-उत्पादक आर्कियाची आतापर्यंत अज्ञात प्रजाती, मेथेनोब्रेव्हिबॅक्टर इंटेस्टिनी उघडकीस आली आहे. या शोधामुळे मानव आणि त्यांच्या मायक्रोबायोममधील गुंतागुंतीच्या संबंधांचे ज्ञान वाढले आहे. हे निकाल

इंटरनॅशनल जर्नल ऑफ सिस्टिमॅटिक्स अँड इव्होल्यूशनरी मायक्रोबायोलॉजीमध्ये प्रकाशित झाले आहेत.

6. India and the United States are lately moving towards bilateral trade agreement (BTA). Starting in Washington, DC, the negotiations center on an early tranche of talks. This first phase intends to solve a small number of problems and maybe ends before the autumn date. Comprising 19 chapters, the agreement covers important issues like digital taxes, tariff reductions, and non-tariff policies.

भारत आणि अमेरिका अलिकडेच द्विपक्षीय व्यापार करार (BTA) कडे वाटचाल करत आहेत. वॉशिंग्टन, डीसी येथे सुरू होणाऱ्या वाटाघाटींमध्ये चर्चेचा प्रारंभिक टप्पा सुरू होईल. या पहिल्या टप्प्यात काही समस्या सोडवण्याचा हेतू आहे आणि कदाचित शरद ऋतूच्या तारखेपूर्वी संपेल. १९ प्रकरणांचा समावेश असलेल्या या करारात डिजिटल कर, शुल्क कपात आणि नॉन-टॅरिफ धोरणे यासारख्या महत्वाच्या मुद्द्यांचा समावेश आहे.

7. The Indian Army has accomplished a first by giving distant Ladakh's border villages 4G and 5G mobile access. With this project, the digital divide in high-altitude areas—including the difficult terrain of Eastern and Western Ladakh and the Siachen Glacier—should be closed. Reliable mobile services are now available to both troops and citizens, therefore transforming communication and community empowerment. भारतीय लष्कराने लडाखच्या सीमावर्ती गावांना 4G आणि 5G मोबाइल ॲक्सेस देऊन पहिले काम केले आहे. या प्रकल्पामुळे, पूर्व आणि पश्चिम लडाख आणि सियाचीन ग्लेशियरच्या कठीण भूभागासह उंचावरील भागात डिजिटल डिव्हिडिएशन बंद होईल. आता सैन्य आणि नागरिक दोघांसाठीही विश्वसनीय मोबाइल सेवा उपलब्ध आहेत, त्यामुळे संप्रेषण आणि सामुदायिक सक्षमीकरणात बदल होत आहे.

8. At the 15th BRICS Agriculture Ministers' conference in Brasilia, Brazil, recently BRICS countries unveiled the "BRICS Land Restoration Partnership." Over its 11 members, this project intends to address soil fertility loss, desertification, and land degradation. The cooperation strains a shared dedication to create a fair, inclusive, creative, sustainable global agri-food system.

ब्राझीलमधील ब्राझिलिया येथे झालेल्या १५ व्या ब्रिक्स कृषी मंत्र्यांच्या परिषदेत, नुकतेच ब्रिक्स देशांनी "ब्रिक्स जमीन पुनर्संचयित भागीदारी" चे अनावरण केले. त्याच्या ११ सदस्यांवरील, या प्रकल्पाचा उद्देश मातीची सुपीकता कमी होणे, वाळवंटीकरण आणि जमिनीचा न्हास यावर उपाय करणे आहे. हे सहकार्य एक निष्पक्ष, समावेशक, सर्जनशील,

शाश्वत जागतिक कृषी-अन्न प्रणाली तयार करण्यासाठी सामायिक समर्पणावर भर देते.

Current Affairs 22 April 2025

1. Inspired by England's south coast, Project SeaCURE is a trailblazing effort aiming at improving the ocean's contribution in mitigating climate change. Initiated in Weymouth, this prototype project aims to directly absorb carbon dioxide (CO₂) from sea. Supported by the UK government, it investigates creative ideas to raise the capacity of the ocean as a carbon sink. इंग्लंडच्या दक्षिण किनाऱ्यापासून प्रेरित, प्रोजेक्ट सीक्युर हा हवामान बदल कमी करण्यात महासागराचे योगदान सुधारण्याचा एक अग्रगण्य प्रयत्न आहे. वेमाउथमध्ये सुरु झालेल्या या प्रोटोटाइप प्रकल्पाचे उद्दिष्ट समुद्रातून थेट कार्बन डायऑक्साइड (CO₂) शोषून घेणे आहे. यूके सरकारच्या पाठिंब्याने, ते कार्बन सिंक म्हणून महासागराची क्षमता वाढवण्यासाठी सर्जनशील कल्पनांचा शोध घेते.

2. Recent global conflicts have increased geopolitical dangers, therefore affecting financial and political stability all around. Events including war, political strife, and terrorism can throw off commerce and investment. These disturbances may cause asset prices to drop and limit lending, which would affect economic activity eventually. Because of their erratic character, investors find it difficult to price these risks. The most recent Global Financial Stability Report notes that, especially in emerging nations, stock values generally decline amid significant geopolitical events.

अलिकडच्या जागतिक संघर्षांमुळे भू-राजकीय धोके वाढले आहेत, त्यामुळे सर्वत्र आर्थिक आणि राजकीय स्थिरतेवर परिणाम होतो. युद्ध, राजकीय संघर्ष आणि दहशतवाद यासारख्या घटना व्यापार आणि गुंतवणूकीला धक्का देऊ शकतात. या अशांततेमुळे मालमतेच्या किमती कमी होऊ शकतात आणि कर्ज देण्यावर मर्यादा येऊ शकतात, ज्यामुळे अखेरीस आर्थिक क्रियाकलापांवर परिणाम होईल. त्यांच्या अनियमित स्वरूपामुळे, गुंतवणूकदारांना या जोखमीची किंमत मोजणे कठीण जाते. सर्वात अलीकडील जागतिक वित्तीय स्थिरता अहवालात असे नमूद केले आहे की, विशेषतः उदयोन्मुख देशांमध्ये, महत्त्वपूर्ण भू-राजकीय घटनांमुळे स्टॉक मूल्ये सामान्यतः घसरतात.

3. Yellow Sea recent events have raised tensions between China and South Korea. China has built a huge steel rig after aggressive posturing in the South China Sea, which has resulted in conflicts with Coast Guards from South Korea. This scenario strains the intricate maritime conflicts and competing territorial claims in the area.

पिवळ्या समुद्रातील अलीकडील घटनांमुळे चीन आणि दक्षिण कोरियामध्ये तणाव वाढला आहे. दक्षिण चीन समुद्रात आक्रमक भूमिका घेतल्यानंतर चीनने एक प्रचंड स्टील रिग बांधली आहे, ज्यामुळे दक्षिण कोरियाच्या तटरक्षक दलांशी संघर्ष झाला आहे. या परिस्थितीमुळे या क्षेत्रातील गुंतागुंतीच्या सागरी संघर्ष आणि स्पर्धात्मक प्रादेशिक दाव्यांमध्ये ताण निर्माण झाला आहे.

4. The World Health Organization (WHO) has set a new target to eliminate filariasis globally by 2030. Ten years separate this from the target year 2020. India's revised target is now 2027, following multiple adjustments from an initial aim of 2015. Filariasis remains a challenging disease to eradicate, necessitating sustained efforts to reduce its burden.

जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) २०३० पर्यंत जगभरातून फायलेरियासिसचे उच्चाटन करण्याचे एक नवीन लक्ष्य ठेवले आहे. २०२० च्या लक्ष्य वर्षापासून हे दहा वर्षांचे अंतर आहे. २०१५ च्या सुरुवातीच्या उद्दिष्टापेक्षा अनेक समायोजनानंतर, भारताचे सुधारित लक्ष्य आता २०२७ आहे. फायलेरियासिसचे उच्चाटन करणे हा एक आव्हानात्मक आजार आहे, त्यामुळे त्याचा भार कमी करण्यासाठी सतत प्रयत्न करणे आवश्यक आहे.

5. Recent research point to a serious air quality issue in some of the big Indian cities. From 2021 to 2024, the Central Pollution Control Board (CPCB) said that particulate matter (PM10) levels regularly surpass national safety criteria. At 60µg/m³ the National Ambient Air Quality Standards (NAAQS) define the permissible limit for PM10. Cities including Delhi, Patna, and Lucknow, however, noted values over 200µg/m³. Among the health hazards this pollution causes include hospitalization and respiratory problems.

अलिकडच्या संशोधनातून भारतातील काही मोठ्या शहरांमध्ये हवेच्या गुणवत्तेची गंभीर समस्या असल्याचे दिसून आले आहे. २०२१ ते २०२४ पर्यंत, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाने (CPCB) म्हटले आहे की कणयुक्त पदार्थ (PM10) पातळी नियमितपणे राष्ट्रीय सुरक्षा निकषापेक्षा जास्त आहे. राष्ट्रीय वातावरणीय हवा गुणवत्ता मानके (NAAQS) 60µg/m³ वर PM10 साठी परवानगीयोग्य मर्यादा परिभाषित करतात. तथापि, दिल्ली, पटना आणि लखनऊसह शहरांमध्ये 200µg/m³ पेक्षा जास्त मूल्ये नोंदवली गेली. या प्रदूषणामुळे होणाऱ्या आरोग्य धोक्यांमध्ये रुग्णालयात दाखल होणे आणि श्वसन समस्या यांचा समावेश आहे.

6. Launched in Maharashtra, the Pink E-Rickshaw project seeks to empower women by means of environmentally friendly

transportation choices. These electric rickshaws will be used as feeder services at metro stations, airports, and tourism sites, according recently stated Deputy Chief Minister Ajit Pawar. After a trial in Pune goes well, the plan is to grow to other state towns.

महाराष्ट्रात सुरु झालेला, पिक ई-रिक्षा प्रकल्प पर्यावरणपूरक वाहतुकीच्या पर्यायांद्वारे महिलांना सक्षम बनवण्याचा प्रयत्न करतो. उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांनी अलिकडेच सांगितले की, या इलेक्ट्रिक रिक्षांचा वापर मेट्रो स्टेशन, विमानतळ आणि पर्यटन स्थळांवर फीडर सेवा म्हणून केला जाईल. पुण्यातील चाचणी यशस्वी झाल्यानंतर, ही योजना इतर राज्यातील शहरांमध्ये वाढविण्याची आहे.

7. Harvard University sued the Trump government not too long ago. This signaled a substantial rise in the continuous struggle for institutional control and federal money. The government had froze \$2.2 billion in federal money. Allegations of anti-Semitism at Harvard form the central point of dispute.

हार्वर्ड विद्यापीठाने काही काळापूर्वी ट्रम्प सरकारवर खटला दाखल केला होता. यामुळे संस्थात्मक नियंत्रण आणि संघीय पैशासाठी सतत संघर्षात लक्षणीय वाढ झाली आहे. सरकारने संघीय पैशातील \$2.2 अब्ज गोठवले होते. हार्वर्डमधील यहूदी-विरोधी आरोप हा वादाचा केंद्रबिंदू आहे.

8. The Standing Deposit Facility (SDF) has become important tool for the Reserve Bank of India (RBI) in managing liquidity in the banking system. Introduced on April 8, 2022, the SDF allows banks to deposit surplus funds with the RBI without needing to provide collateral in return. This mechanism has evolved to address the challenges faced during periods of high liquidity and has shown increase in usage in recent months.

बँकिंग व्यवस्थेतील तरलता व्यवस्थापित करण्यासाठी रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) साठी स्थायी ठेव सुविधा (SDF) हे एक महत्वाचे साधन बनले आहे. ८ एप्रिल २०२२ रोजी सादर करण्यात आलेला SDF बँकांना तारण न देता अतिरिक्त निधी RBI मध्ये जमा करण्याची परवानगी देतो. उच्च तरलतेच्या काळात येणाऱ्या आव्हानांना तोंड देण्यासाठी ही यंत्रणा विकसित झाली आहे आणि अलिकडच्या काही महिन्यांत त्याचा वापर वाढला आहे.

Current Affairs 23 April 2025

1. Not so long ago, the Andhra Pradesh government started working on building Amaravati's first Quantum Computing Village for India. This project seeks to build a trailblazing environment for quantum computing study and cooperation. Comprising the Real-Time Governance Society (RTGS), the project is expected to occupy fifty acres of land.

The facility will act as a center for businesses and universities seeking sophisticated quantum computing resources.

काही काळापूर्वीच, आंध्र प्रदेश सरकारने अमरावतीमध्ये भारतातील पहिले क्वांटम कॉम्प्युटिंग व्हिलेज बांधण्याचे काम सुरु केले आहे. हा प्रकल्प क्वांटम कॉम्प्युटिंग अभ्यास आणि सहकार्यासाठी एक आदर्श वातावरण निर्माण करण्याचा प्रयत्न करतो. रियल-टाइम गव्हर्नन्स सोसायटी (RTGS) यांचा समावेश असलेला हा प्रकल्प पन्नास एकर जमिनीवर पसरण्याची अपेक्षा आहे. ही सुविधा अत्याधुनिक क्वांटम कॉम्प्युटिंग संसाधने शोधणाऱ्या व्यवसायांसाठी आणि विद्यापीठांसाठी एक केंद्र म्हणून काम करेल.

2. Following the horrific terrorist assault in Baisaran valley (Pahalgam), Jammu and Kashmir, which took 26 civilian lives, the Cabinet Committee on Security, led by Prime Minister Narendra Modi, has adopted a 5-point action plan against Pakistan.

जम्मू आणि काश्मीरमधील बैसरन खोऱ्यात (पहलगाम) झालेल्या भयानक दहशतवादी हल्ल्यानंतर, ज्यामध्ये २६ नागरिकांचा बळी गेला, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखालील सुरक्षा विषयक मंत्रिमंडळ समितीने पाकिस्तानविरुद्ध ५ कलमी कृती योजना स्वीकारली आहे.

3. The rising frequency of severe occurrences including heat waves and flash floods is forcing India to rely more and more on artificial intelligence (AI) and machine learning (ML) to improve its weather forecasting capacity; this action is especially supported by the introduction of "Mission Mausam".

उष्णतेच्या लाटा आणि अचानक येणाऱ्या पूर यासारख्या गंभीर घटनांच्या वाढत्या वारंवारतेमुळे भारताला हवामान अंदाज क्षमता सुधारण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) आणि मशीन लर्निंग (ML) वर अधिकाधिक अवलंबून राहावे लागत आहे; या कृतीला विशेषतः "मिशन मौसम" ची ओळख करून दिली जाते.

4. Following the Pahalgam terror assault, the Cabinet Committee on Security (CCS) has deleted the South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) Visa Exemption Scheme (SVES) for Pakistani citizens. This is a hard diplomatic reaction to Pakistan's ongoing backing of cross-border terrorism.

पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यानंतर, सुरक्षा मंत्रिमंडळ समितीने (CCS) पाकिस्तानी नागरिकांसाठी दक्षिण आशियाई प्रादेशिक सहकार्य संघटना (SAARC) व्हिसा सूट योजना (SVES) रद्द केली आहे. सीमापार दहशतवादाला पाकिस्तानकडून सुरु असलेल्या पाठिंब्यावर ही एक कठोर राजनैतिक प्रतिक्रिया आहे.

5. Presented on National Panchayati Raj Day 2025, the Special Category National Panchayat

Awards- 2025 by the Ministry of Panchayati Raj Panchayati Raj Day nationally: Celebrated on April 24, the 73rd Constitutional Amendment Act, 1992 bestowed to Panchayati Raj Institutions (PRIs) constitutional standing. 2010 was the first celebration. राष्ट्रीय पंचायती राज दिन २०२५ रोजी, पंचायती राज मंत्रालयाकडून विशेष श्रेणीतील राष्ट्रीय पंचायत पुरस्कार- २०२५ प्रदान करण्यात आले. राष्ट्रीय स्तरावर पंचायती राज दिन: २४ एप्रिल रोजी साजरा करण्यात आला, ७३ व्या घटनादुरुस्ती कायद्याने, १९९२ मध्ये पंचायती राज संस्थांना (पीआरआय) घटनात्मक दर्जा बहाल केला. २०१० हा पहिला उत्सव होता.

6. Using its 100% hydropower-generated electricity to propel economic development, Bhutan is investigating mining green coins. Using strong computers to solve challenging mathematical problems (cryptographic algorithms securing the blockchain) to validate transactions and add them to a distributed ledger is known as bitcoin mining.

आर्थिक विकासाला चालना देण्यासाठी १००% जलविद्युत-निर्मित वीज वापरून, भूतान हिरव्या नाण्यांच्या खाणकामाचा शोध घेत आहे. आव्हानात्मक गणितीय समस्या सोडवण्यासाठी (ब्लॉकचेन सुरक्षित करणारे क्रिप्टोग्राफिक अल्गोरिदम) मजबूत संगणकांचा वापर करून व्यवहारांचे प्रमाणीकरण करणे आणि त्यांना वितरित लेजरमध्ये जोडणे याला बिटकॉइन मायनिंग म्हणतात.

Current Affairs 24 April 2025

1. Recent Israeli efforts against the United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA) have sharpened the already existing humanitarian catastrophe in Gaza. Ian Martin, a British human rights campaigner, has been chosen by the UN to provide a strategic assessment of UNRWA's activities. Under present political and budgetary limits, this study seeks to evaluate the agency's efficiency. Millions of Palestinian refugees depend on UNRWA, which keeps offering vital services even though Israel forbids UNRWA operations inside her borders.

संयुक्त राष्ट्रांच्या मदत आणि बांधकाम एजन्सी फॉर पॅलेस्टाईन रिफ्यूजीज इन द नियर ईस्ट (UNRWA) विरुद्धच्या अलिकडच्या इस्रायली प्रयत्नांमुळे गाझामध्ये आधीच अस्तित्वात असलेल्या मानवतावादी आपत्तीत आणखी भर पडली आहे. ब्रिटिश मानवाधिकार कार्यकर्ते इयान मार्टिन यांची UNRWA च्या क्रियाकलापांचे धोरणात्मक मूल्यांकन करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रांनी निवड केली आहे. सध्याच्या राजकीय आणि अर्थसंकल्पीय मर्यादेत, हा अभ्यास एजन्सीच्या कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन करण्याचा प्रयत्न करतो. लाखो पॅलेस्टिनी निर्वासित

UNRWA वर अवलंबून आहेत, जे इस्रायलने तिच्या सीमेत UNRWA च्या ऑपरेशन्सना मनाई केली असली तरीही ते महत्त्वपूर्ण सेवा देत राहते.

2. Recent studies show how little effective musk deer conservation initiatives India does. Classified as threatened by the International Union for Conservation of Nature (IUCN), musk deer have several difficulties. Though covered by the Wildlife (Protection) Act of 1972, Indian zoos do not have any current breeding projects for this species. The Central Zoo Authority (CZA) has observed a total lack of captive musk deer, suggesting a failure in methods of conservation. अलिकडच्या अभ्यासातून असे दिसून येते की भारत कस्तुरी मृग संवर्धन उपक्रम किती कमी प्रभावीपणे राबवतो. आंतरराष्ट्रीय निसर्ग संवर्धन संघ (IUCN) द्वारे धोक्यात असलेल्या कस्तुरी मृगांना अनेक अडचणी आहेत. १९७२ च्या वन्यजीव (संरक्षण) कायद्यांतर्गत हे समाविष्ट असले तरी, भारतीय प्राणीसंग्रहालयांमध्ये या प्रजातीसाठी सध्या कोणतेही प्रजनन प्रकल्प नाहीत. केंद्रीय प्राणीसंग्रहालय प्राधिकरणाने (CZA) बंदिस्त कस्तुरी मृगांची पूर्णपणे कमतरता असल्याचे निरीक्षण केले आहे, जे संवर्धनाच्या पद्धतींमध्ये अपयश दर्शवते.

3. June 2023 saw Canadian wildfires affecting New York City. The smoke from these wildfires produced a notable 3 degrees Celsius cooling impact for the city. Global dimming is the mechanism blamed for this phenomena. Although in the framework of global warming this cooling seems helpful, it also led to serious air quality concerns and health consequences. अलिकडच्या अभ्यासातून असे दिसून येते की भारत कस्तुरी मृग संवर्धन उपक्रम किती कमी प्रभावीपणे राबवतो. आंतरराष्ट्रीय निसर्ग संवर्धन संघ (IUCN) द्वारे धोक्यात असलेल्या कस्तुरी मृगांना अनेक अडचणी आहेत. १९७२ च्या वन्यजीव (संरक्षण) कायद्यांतर्गत हे समाविष्ट असले तरी, भारतीय प्राणीसंग्रहालयांमध्ये या प्रजातीसाठी सध्या कोणतेही प्रजनन प्रकल्प नाहीत. केंद्रीय प्राणीसंग्रहालय प्राधिकरणाने (CZA) बंदिस्त कस्तुरी मृगांची पूर्णपणे कमतरता असल्याचे निरीक्षण केले आहे, जे संवर्धनाच्या पद्धतींमध्ये अपयश दर्शवते.

4. The European Union has fined IT behemoths Apple and Meta heavily in a historic application of the Digital Markets Act (DMA). Aiming to control Big Tech's impact on the digital market, this measure marks the first time fines under the DMA are used. Apple might pay 500 million euros penalties; Meta gets fined 200 million euros. Both businesses are accused of actions restricting user choice and competitive fairness.

डिजिटल मार्केट्स ॲक्ट (DMA) च्या ऐतिहासिक वापरात युरोपियन युनियनने आयटी क्षेत्रातील आघाडीच्या कंपन्या Apple आणि Meta यांना मोठा दंड ठोठावला आहे. डिजिटल मार्केटवरील बिग टेक कंपन्यांच्या प्रभावावर नियंत्रण ठेवण्याच्या उद्देशाने, DMA अंतर्गत दंड पहिल्यांदाच लावण्यात येत आहे. Apple ला ५०० दशलक्ष युरो दंड भरावा लागू शकतो; Meta ला २०० दशलक्ष युरो दंड ठोठावण्यात आला आहे. दोन्ही व्यवसायांवर वापरकर्त्यांची निवड आणि स्पर्धात्मक निष्पक्षता मर्यादित करण्याच्या कृतीचा आरोप आहे.

5. Globally occurring bleaching episodes are causing an unparalleled calamity for coral reefs. Over eighty percent of the coral reefs throughout the world have suffered since January 2023. Affecting reefs in at least 82 nations, scientists caution that this catastrophe is the worst on record. As corals eject vital algae, record high water temperatures have bleached them white and caused extensive death. For billions of people who depend on healthy reefs, as well as marine biodiversity, this phenomena is in jeopardy.

जागतिक स्तरावर होणाऱ्या ब्लीचिंगच्या घटनांमुळे प्रवाळ खडकांवर एक अभूतपूर्व आपत्ती ओढवली आहे. जानेवारी २०२३ पासून जगभरातील ८० टक्क्यांहून अधिक प्रवाळ खडकांना याचा फटका बसला आहे. किमान ८२ राष्ट्रांमधील खडकांवर परिणाम होत असताना, शास्त्रज्ञांनी इशारा दिला आहे की ही आपत्ती रेकॉर्डवरील सर्वात वाईट आहे. प्रवाळ महत्त्वपूर्ण शैवाल बाहेर काढत असल्याने, विक्रमी उच्च पाण्याच्या तापमानामुळे ते पांढरे झाले आहेत आणि मोठ्या प्रमाणात मृत्यूमुखी पडले आहेत. निरोगी खडकांवर तसेच सागरी जैवविविधतेवर अवलंबून असलेल्या अब्जावधी लोकांसाठी, ही घटना धोक्यात आहे.

6. Reacting to a recent terror incident in Jammu & Kashmir, the Government of India declared the Indus Waters Treaty (IWT) with Pakistan suspended. This choice signifies a change in the rapport between the two countries. The pact controls water sharing from the Indus River system. India's response follows a sequence of countermeasures meant to deal with Pakistan's backing of terrorism.

जम्मू आणि काश्मीरमध्ये अलिकडेच झालेल्या दहशतवादी हल्ल्याच्या प्रत्युत्तरात भारत सरकारने पाकिस्तानसोबतचा सिंधू पाणी करार (IWT) स्थगित करण्याची घोषणा केली. हा निर्णय दोन्ही राष्ट्रांमधील संबंधांमध्ये बदल घडवून आणतो. हा करार सिंधू नदी प्रणालीतील पाण्याच्या वाटपाचे नियमन करतो. दहशतवादाला पाकिस्तानचा पाठिंबा

रोखण्यासाठी भारताने केलेल्या प्रत्युत्तरात्मक कारवाईच्या मालिकेनंतर भारताचे हे पाऊल पुढे पडले आहे.

7. Climate change and gender-based violence clearly have a link. Recent UN Spotlight Initiative research shows the startling increase in violence directed at women and girls brought on by climate change. Extreme storms, relocation, and economic uncertainty are aggravating already weak points. According to the findings, intimate partner violence (IPV) increases by around 4.7% for every 1°C increase in world temperature. Millions more women might suffer with IPV by 2090 without action.

हवामान बदल आणि लिंग-आधारित हिंसाचाराचा स्पष्टपणे संबंध आहे. अलीकडील संयुक्त राष्ट्रांच्या स्पॉटलाइट इनिशिएटिव्हच्या संशोधनातून असे दिसून आले आहे की हवामान बदलामुळे महिला आणि मुलींवर होणाऱ्या हिंसाचारात आश्चर्यकारक वाढ झाली आहे. तीव्र वादळे, स्थलांतर आणि आर्थिक अनिश्चितता आधीच कमकुवत बिंदू वाढवत आहेत. निष्कर्षानुसार, जागतिक तापमानात प्रत्येक 1°C वाढीमागे अंतरंग भागीदार हिंसाचार (IPV) सुमारे 4.7% ने वाढतो. कारवाई न केल्यास 2090 पर्यंत लाखो महिलांना IPV चा त्रास होऊ शकतो.

8. The earliest type of lung cancer is zero-stage lung cancer, sometimes called carcinoma in situ or Stage 0 lung cancer. Veteran actress Sharmila Tagore went public in 2023 about her own struggle with this illness. The hallmark of this stage is aberrant cells in the airways' lining devoid of invasive development.

फुफ्फुसांच्या कर्करोगाचा सर्वात जुना प्रकार म्हणजे शून्य-स्टेज फुफ्फुसांचा कर्करोग, ज्याला कधीकधी कार्सिनोमा इन सिटू किंवा स्टेज ० फुफ्फुसांचा कर्करोग म्हणतात. ज्येष्ठ अभिनेत्री शर्मिला टागोर यांनी २०२३ मध्ये या आजाराशी स्वतःच्या संघर्षाबद्दल सार्वजनिकरित्या सांगितले. या टप्प्याचे वैशिष्ट्य म्हणजे श्वसनमार्गाच्या अस्तरातील विकृत पेशी ज्या आक्रमक विकासाशिवाय असतात.

Current Affairs 28 April 2025

1. Launched by the National Disaster Management Authority (NDMA), the Sachet smartphone application seeks to raise Indian disaster readiness. It was stated lately by Prime Minister Narendra Modi in his "Mann ki Baat" speech.

राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाने (एनडीएमए) लॉंच केलेले, सचेत स्मार्टफोन ॲप्लिकेशन भारतीय आपत्ती तयारी वाढवण्याचा प्रयत्न करते. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी अलिकडेच त्यांच्या "मन की बात" भाषणात हे सांगितले होते.

2. Under the Prevention of Money Laundering Act, the Indian Cyber Crime Coordination Centre (I4C) has just been approved to provide

information to the Enforcement Directorate (ED). This project seeks to stop growing cybercrime, which mostly targets the ordinary people.

मनी लॉड्रिंग प्रतिबंधक कायद्यांतर्गत, भारतीय सायबर गुन्हे समन्वय केंद्र (I4C) ला अंमलबजावणी संचालनालय (ED) ला माहिती प्रदान करण्यासाठी नुकतीच मान्यता देण्यात आली आहे. हा प्रकल्प वाढत्या सायबर गुन्ह्यांना थांबवण्याचा प्रयत्न करतो, जे प्रामुख्याने सामान्य लोकांना लक्ष्य करते.

3. Designed to promote rules-based world commerce, the World commerce Organisation (WTO) Rising protectionism, the paralysis of its dispute settlement system, and the spread of preferential Free trade agreements (FTAs) have, however, begged questions about its continued usefulness.

नियमांवर आधारित जागतिक व्यापाराला प्रोत्साहन देण्यासाठी डिझाइन केलेली, जागतिक वाणिज्य संघटना (WTO) वाढता संरक्षणवाद, तिच्या वाद निवारण प्रणालीचा लकवा आणि प्राधान्य मुक्त व्यापार करारांचा (FTA) प्रसार यामुळे त्याच्या सततच्या उपयुक्ततेवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले आहे.

4. India has submitted a modified claim to the United Nations Commission on the Limits of the Continental Shelf (CLCS) to extend its Extended Continental Shelf in the Central Arabian Sea by nearly 10,000 square kilometers, aiming to secure valuable seabed resources while avoiding a maritime dispute with Pakistan.

पाकिस्तानसोबतचा सागरी वाद टाळून मौल्यवान समुद्री संसाधने सुरक्षित करण्याच्या उद्देशाने, मध्य अरबी समुद्रातील विस्तारित महाद्वीपीय शेल्फचा विस्तार सुमारे १०,००० चौरस किलोमीटरने करण्यासाठी भारताने संयुक्त राष्ट्रांच्या महाद्वीपीय शेल्फच्या मर्यादा आयोगाकडे (CLCS) सुधारित दावा सादर केला आहे.

5. Celebrating its eighth anniversary recently, the UDAN (Ude Desh ka Aam Naagrik) Scheme underlined its crucial contribution in enabling the general population to affordably and easily travel by air.

अलिकडेच आठवा वर्षापन दिन साजरा करताना, उडान (उडे देश का आम नागरिक) योजनेने सामान्य जनतेला परवडणाऱ्या आणि सहजतेने विमान प्रवास करण्यास सक्षम करण्यात तिचे महत्वपूर्ण योगदान अधोरेखित केले.

6. Launched under the Universal Immunization Program (UIP), the National Zero Measles-Rubella Elimination Campaign (2025–26) marks World Immunization Week (24–30 April). By means of 100% vaccination coverage, it seeks to eradicate Measles and Rubella (M-R) in India by 2026. सार्वत्रिक लसीकरण कार्यक्रम (UIP)

अंतर्गत सुरू करण्यात आलेले, राष्ट्रीय शून्य गोवर-रुबेला निर्मूलन मोहीम (२०२५-२६) जागतिक लसीकरण आठवडा (24-30 एप्रिल) साजरा करते.

100% लसीकरण कवरेजद्वारे, ते 2026 पर्यंत भारतातून गोवर आणि रुबेला (M-R) निर्मूलन करण्याचा प्रयत्न करते.

7. Following Bhitarkanika, the Odisha government has named Similipal Tiger Reserve as the second national park of the state, ranking it as the 107th national park in India.

भितरकणिका पाठोपाठ, ओडिशा सरकारने सिमिलीपाल व्याघ्र प्रकल्पाला राज्यातील दुसरे राष्ट्रीय उद्यान म्हणून नाव दिले आहे, जे भारतातील १०७ वे राष्ट्रीय उद्यान आहे.

8. Former chairman of the Indian Space Research Organisation (ISRO), Dr. K Kasturirangan died in Bengaluru (1994 until 2003).

भारतीय अंतराळ संशोधन संस्थेचे (इस्रो) माजी अध्यक्ष डॉ. के. कस्तुरीरंगन यांचे बेंगळुरू येथे निधन झाले (१९९४ ते २००३).

Current Affairs 29 April 2025

1. Recent tax exemptions from the Central Board of Direct Taxes (CBDT) has gone toward the National Mission for Clean Ganga (NMCG). Under clause 46A of section 10 of the Income Tax Act, 1961, this action lets NMCG be acknowledged as an authority. This exemption is vital as it relieves NMCG's tax obligations thereby allowing it to concentrate on its main goal of revitalising the Ganga River.

केंद्रीय प्रत्यक्ष कर मंडळाने (CBDT) अलिकडेच दिलेल्या कर सवलती राष्ट्रीय स्वच्छ गंगा अभियान (NMCG) साठी वापरल्या आहेत. आयकर कायदा, १९६१ च्या कलम १० च्या कलम ४६अ अंतर्गत, ही कारवाई NMCG ला एक अधिकार म्हणून मान्यता देते. ही सवलत अत्यंत महत्वाची आहे कारण ती NMCG च्या कर दायित्वांपासून मुक्त होते ज्यामुळे ते गंगा नदीचे पुनरुज्जीवन करण्याच्या मुख्य ध्येयावर लक्ष केंद्रित करू शकते.

2. Though a legally mandated job essential for guaranteeing objectivity and continuity in the Lok Sabha's operations, the Deputy Speaker's office has been empty both in the 17th and the 18th Lok Sabha.

लोकसभेच्या कामकाजात वस्तुनिष्ठता आणि सातत्य राखण्यासाठी कायदेशीररित्या अनिवार्य असलेले काम असले तरी, १७ व्या आणि १८ व्या लोकसभेत उपसभापतीचे कार्यालय रिकामे राहिले आहे.

3. Complementing "Viksit Bharat @2047," the Ministry of Housing and Urban Affairs has presented a roadmap to guarantee pure drinking water straight from taps throughout India. The proposal moves the emphasis from tankers and bottled water to creating

sustainable water treatment facilities and strong infrastructure for consistent delivery in rural and urban regions.

“विक्षित भारत @२०४७” ला पूरक म्हणून, गृहनिर्माण आणि शहरी व्यवहार मंत्रालयाने संपूर्ण भारतात नळांमधून थेट शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची हमी देण्यासाठी एक रोडमॅप सादर केला आहे. या प्रस्तावात टँकर आणि बाटलीबंद पाण्याऐवजी ग्रामीण आणि शहरी भागात सातत्यपूर्ण वितरणासाठी शाश्वत जल प्रक्रिया सुविधा आणि मजबूत पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यावर भर देण्यात आला आहे.

4. Enhanced with strong small interfering RNA (siRNA), a German research team has created “effective double-stranded Ribonucleic acid (dsRNA),” richened to increase plant defense against viruses like Cucumber Mosaic Virus (CMV). This technique outperformed traditional methods in reducing CMV viral load by up to 80%.

मजबूत लहान हस्तक्षेप करणारे आरएनए (siRNA) वापरून वाढवलेल्या, एका जर्मन संशोधन पथकाने “प्रभावी डबल-स्ट्रँडेड रिबोन्यूक्लिक ॲसिड (dsRNA)” तयार केले आहे, जे काकडी मोजक व्हायरस (CMV) सारख्या विषाणूपासून वनस्पतींचे संरक्षण वाढवण्यासाठी समृद्ध आहे. या तंत्राने CMV विषाणूचा भार 80% पर्यंत कमी करण्यात पारंपारिक पद्धतीपेक्षा जास्त कामगिरी केली.

5. Approved by the National Mission for Clean Ganga (NMCG), a master plan for the River Cities Alliance (RCA) aims to encourage river-sensitive urban development in India’s cities by means of capacity building, information exchange, and professional mentoring.

नॅशनल मिशन फॉर क्लीन गंगा (NMCG) द्वारे मंजूर केलेल्या, रिव्हर सिटीज अलायन्स (RCA) च्या मास्टर प्लॅनचे उद्दिष्ट क्षमता निर्माण, माहितीची देवाणघेवाण आणि व्यावसायिक मार्गदर्शनाद्वारे भारतातील शहरांमध्ये नदी-संवेदनशील शहरी विकासाला प्रोत्साहन देणे आहे.

6. Launched by the worldwide NGO Dynamic Planet, the “Revive Our Ocean” project aims to increase marine conservation by enabling local people to establish marine protected areas (MPAs) and support sustainable economic growth by means of fishing and tourism.

जागतिक स्तरावरील स्वयंसेवी संस्था डायनॅमिक प्लॅनेटने सुरू केलेल्या “रिवाइव्ह ओशन” प्रकल्पाचे उद्दिष्ट स्थानिक लोकांना सागरी संरक्षित क्षेत्रे (एमपीए) स्थापन करण्यास सक्षम करून सागरी संवर्धन वाढवणे आणि मासेमारी आणि पर्यटनाद्वारे शाश्वत आर्थिक वाढीला पाठिंबा देणे आहे.

7. The Revenue Department under the Ministry of Finance has brought the Indian Cyber Crime Coordination Centre (I4C) inside the scope of

the Prevention of Money Laundering Act (PMLA), 2002 especially under Section 66 in order to trace illicit money trails and fight transnational cyber scams.

अर्थ मंत्रालयाच्या अंतर्गत येणाऱ्या महसूल विभागाने भारतीय सायबर गुन्हे समन्वय केंद्र (I4C) ला मनी लॉडरिंग प्रतिबंधक कायदा (PMLA), 2002 च्या कक्षेत आणले आहे, विशेषतः कलम 66 अंतर्गत, जेणेकरून बेकायदेशीर पैशांच्या गुन्ह्यांचा शोध घेता येईल आणि आंतरराष्ट्रीय सायबर घोटाळ्यांशी लढता येईल.

Current Affairs 30 April 2025

1. In the Indian legislative system, the Deputy Speaker of the Lok Sabha plays a very important function. Originally established under Article 93 of the Constitution, this posture is crucial for preserving the stability and continuity of legislative process. But there has been alarming neglect of this agency in recent years, with constitutional consequences.

भारतीय कायदेमंडळ व्यवस्थेत, लोकसभेचे उपसभापती हे खूप महत्वाचे काम करतात. मूळतः संविधानाच्या कलम ९३ अंतर्गत स्थापित केलेले हे पद कायदेमंडळ प्रक्रियेची स्थिरता आणि सातत्य राखण्यासाठी महत्वाचे आहे. परंतु अलिकडच्या काळात या संस्थेकडे चिंताजनक दुर्लक्ष झाले आहे, ज्याचे संवैधानिक परिणाम झाले आहेत.

2. With the introduction of the Green Hydrogen Certification Scheme of India (GHCI), India lately moved in its clean energy transition. The program will provide a transparent mechanism to verify green hydrogen generation, thereby improving the process’s dependability, openness, and tracking capability by the market.

ग्रीन हायड्रोजन सर्टिफिकेशन स्कीम ऑफ इंडिया (GHCI) सुरू झाल्यानंतर, भारताने अलीकडेच स्वच्छ ऊर्जा संक्रमणात पाऊल ठेवले आहे. हा कार्यक्रम ग्रीन हायड्रोजन निर्मितीची पडताळणी करण्यासाठी एक पारदर्शक यंत्रणा प्रदान करेल, ज्यामुळे प्रक्रियेची विश्वासार्हता, मोकळेपणा आणि बाजारपेठेद्वारे ट्रॅकिंग क्षमता सुधारेल.

3. In the Indian legislative system, the Deputy Speaker of the Lok Sabha plays a very important function. Originally established under Article 93 of the Constitution, this posture is crucial for preserving the stability and continuity of legislative process. But there has been alarming neglect of this agency in recent years, with constitutional consequences.

भारतीय कायदेमंडळ व्यवस्थेत, लोकसभेचे उपसभापती हे खूप महत्वाचे काम करतात. मूळतः संविधानाच्या कलम ९३ अंतर्गत स्थापित केलेले हे पद कायदेमंडळ प्रक्रियेची स्थिरता आणि सातत्य राखण्यासाठी महत्वाचे आहे. परंतु

अलिकडच्या काळात या संस्थेकडे चिंताजनक दुर्लक्ष झाले आहे, ज्याचे संवैधानिक परिणाम झाले आहेत.

4. Initiated recently by the Food and Agriculture Organization (FAO), the Accelerating Innovative Monitoring for Nature Restoration (AIM4NatuRe) project aims to Driven by GBP 7 million from the United Kingdom, this initiative seeks to improve the tracking and documentation of worldwide efforts at ecosystem restoration. Earth Day fell with the launch.

अन्न आणि कृषी संघटना (FAO) ने अलीकडेच सुरु केलेल्या, Accelerating Innovative Monitoring for Nature Restoration (AIM4NatuRe) प्रकल्पाचे उद्दिष्ट युनायटेड किंग्डमच्या 7 दशलक्ष पौंडांच्या निधीतून चालणारे, हे उपक्रम पर्यावरणीय पुनर्संचयनातील जगभरातील प्रयत्नांचे ट्रॅकिंग आणि दस्तऐवजीकरण सुधारण्याचा प्रयत्न करते. पृथ्वी दिन लॉच होताच संपला.

5. Under the IndiaAI Mission, the Indian government has chosen Bengaluru-based start-up Sarvam to build the first local Artificial Intelligence (AI) Large Language Model (LLM).

इंडियाएआय मिशन अंतर्गत, भारत सरकारने पहिले स्थानिक आर्टिफिशियल इंटेलिजेंस (एआय) लार्ज लॅंग्वेज मॉडेल (एलएलएम) तयार करण्यासाठी बेंगळुरुस्थित स्टार्ट-अप सर्वमची निवड केली आहे.

6. From 2011–12 to 2022–23, the World Bank's Spring 2025 Poverty and Equity Brief noted India for pulling 171 million people out of severe poverty, hence reducing the extreme poverty rate from 16.2% to 2.3%. This emphasizes India's commitment to inclusive development by means of social programs and enhanced availability of basic services.

२०११-१२ ते २०२२-२३ पर्यंत, जागतिक बँकेच्या वसंत २०२५ च्या गरिबी आणि समता अहवालात भारताने १७.१ कोटी लोकांना गंभीर गरिबीतून बाहेर काढले आहे, त्यामुळे अत्यंत

Source: <https://majhinaukri.in/category/current-affairs/>

गरिबीचा दर १६.२% वरून २.३% पर्यंत कमी झाला आहे असे नमूद केले आहे. हे सामाजिक कार्यक्रमांद्वारे आणि मूलभूत सेवांची उपलब्धता वाढवून समावेशक विकासासाठी भारताच्या वचनबद्धतेवर भर देते.

7. The International Monetary Fund (IMF) has observed that, particularly in nations incorporating renewable energy, the economic advantages of artificial intelligence (AI) may exceed its environmental costs from rising energy demand in data centers. Integration of renewable energy into AI development becomes essential as India's AI infrastructure grows.

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ने असे निरीक्षण नोंदवले आहे की, विशेषतः अक्षय ऊर्जा वापरणाऱ्या देशांमध्ये, डेटा सेंटर्समधील वाढत्या ऊर्जेच्या मागणीमुळे कृत्रिम बुद्धिमत्तेचे (AI) आर्थिक फायदे त्याच्या पर्यावरणीय खर्चापेक्षा जास्त असू शकतात. भारताच्या AI पायाभूत सुविधा वाढत असताना, AI विकासात अक्षय ऊर्जेचे एकीकरण आवश्यक बनते.

8. As the US exhorts India to cut import taxes on the crop, the government is getting ready to forbid the entry of genetically modified (GM) alfalfa (lucerne) fodder seed into the nation. Under the Environment (Protection) Act, 1986, the Indian government is endowed with authority to control the introduction of genetically modified (GM) organisms. अमेरिकेने भारताला या पिकावरील आयात कर कमी करण्यास सांगितले असल्याने, सरकार अनुवांशिकरित्या सुधारित (GM) अल्फाल्फा (लुसर्न) चारा बियाण्यांच्या देशात प्रवेशावर बंदी घालण्याची तयारी करत आहे. पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ अंतर्गत, भारत सरकारला अनुवांशिकरित्या सुधारित (GM) जीवांच्या प्रवेशावर नियंत्रण ठेवण्याचा अधिकार आहे.

CURRENT AFFAIRS FOR THE MONTH OF MAY 2025

Top of the day

Current Affairs 01 May 2025

1. Globally, climate change is raising wildfire risk. Recent research show that the seasons of fire weather in western North America and eastern Australia are progressively overlapping. This change hampers international fire service collaboration among Australia, the United States, and Canada.

जागतिक स्तरावर, हवामान बदलामुळे वणव्याचा धोका वाढत आहे. अलिकडच्या संशोधनातून असे दिसून आले

आहे की पश्चिम उत्तर अमेरिका आणि पूर्व ऑस्ट्रेलियामध्ये आगीचे ऋतू हळूहळू एकमेकांवर अवलंबून आहेत. या बदलामुळे ऑस्ट्रेलिया, अमेरिका आणि कॅनडामधील आंतरराष्ट्रीय अग्निशमन सेवा सहकार्यात अडथळा निर्माण होत आहे.

2. The Annual Survey of Services Sector Enterprises (ASSSE) was recently piloted by the Ministry of Statistics and Program Implementation (MoSPI). This project seeks to compile important information on India's incorporated service industry. The research is a forerunner of a thorough poll scheduled for starting in January 2026. Using information

from the Goods and Services Tax Network (GSTN), it centers on companies registered under different corporate rules. This pilot project represents a turning point in India's statistical capacity development. It seeks to close the data gap in the included service sector, which is essential for appreciating its economic and employment-generating power.

सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालयाने (MoSPI) अलीकडेच सेवा क्षेत्र उपक्रमांचे वार्षिक सर्वेक्षण (ASSSE) सुरू केले. या प्रकल्पाचा उद्देश भारतातील समाविष्ट सेवा उद्योगाबद्दल महत्वाची माहिती संकलित करणे आहे. हे संशोधन जानेवारी २०२६ मध्ये सुरू होणाऱ्या संपूर्ण सर्वेक्षणाचे अग्रदूत आहे. वस्तू आणि सेवा कर नेटवर्क (GSTN) मधील माहिती वापरून, ते वेगवेगळ्या कॉर्पोरेट नियमांखाली नोंदणीकृत कंपन्यांवर केंद्रित आहे. हा पायलट प्रकल्प भारताच्या सांख्यिकीय क्षमता विकासातील एक महत्वाचा टप्पा दर्शवितो. हे समाविष्ट सेवा क्षेत्रातील डेटा अंतर भरून काढण्याचा प्रयत्न करते, जे त्याच्या आर्थिक आणि रोजगार निर्मिती शक्तीचे कौतुक करण्यासाठी आवश्यक आहे.

3. Studies on the risks of phthalates, substances common in home plastics have lately drawn more attention. Phthalates may have caused about 356,000 cardiovascular-related deaths worldwide in 2018, according to a 2025 New York University research. About 75% of these deaths come from the Middle East, South Asia, East Asia, and the Pacific.

घरगुती प्लास्टिकमध्ये आढळणाऱ्या थॅलेट्सच्या धोक्यांवरील अभ्यासांनी अलिकडच्या काळात अधिक लक्ष वेधले आहे. न्यू यॉर्क विद्यापीठाच्या २०२५ च्या संशोधनानुसार, २०१८ मध्ये जगभरात हृदयरोगाशी संबंधित सुमारे ३,५६,००० मृत्यू फॅथलेट्समुळे झाले असावेत. यापैकी सुमारे ७५% मृत्यू मध्य पूर्व, दक्षिण आशिया, पूर्व आशिया आणि पॅसिफिकमधून होतात.

4. Under the Arbitration and Conciliation Act, 1996, the Supreme Court of India explained in a historic decision the scope of judicial authority concerning arbitral decisions. Chief Justice Sanjiv Khanna headed a Constitution Bench that said appellate courts had no power to change arbitral decisions. This ruling resulted from a February 2024 reference on how to interpret Act Section 34 and 37.

१९९६ च्या मध्यस्थी आणि सामंजस्य कायदा अंतर्गत, भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाने एका ऐतिहासिक निर्णयात मध्यस्थी निर्णयांबाबत न्यायालयीन अधिकाराची व्याप्ती स्पष्ट केली. मुख्य न्यायाधीश संजीव खन्ना यांनी एका घटनापीठाचे नेतृत्व केले ज्याने म्हटले होते की अपीलीय न्यायालयांना मध्यस्थी निर्णय बदलण्याचा अधिकार नाही.

हा निर्णय फेब्रुवारी २०२४ मध्ये कायद्याच्या कलम ३४ आणि ३७ चा अर्थ कसा लावायचा यावरील संदर्भावरून आला.

5. Popular fruit in India, mangoes suffer from increasing temperatures. Reports point to changes in blooming patterns and declining harvest quality. The Annual Climate Survey of 2024 by the India Meteorological Department revealed temperature rise, therefore identifying 2024 as the hottest year since 1901. This trend of warming begs questions regarding mango output going forward.

भारतातील लोकप्रिय फळ, आंबा वाढत्या तापमानाचा त्रास सहन करतो. अहवालांमध्ये फुलांच्या पद्धतींमध्ये बदल आणि कापणीच्या गुणवत्तेत घट दिसून येते. भारतीय हवामान खात्याने २०२४ च्या वार्षिक हवामान सर्वेक्षणात तापमानात वाढ झाल्याचे दिसून आले आहे, त्यामुळे २०२४ हे १९०१ नंतरचे सर्वात उष्ण वर्ष म्हणून ओळखले जाते. तापमानवाढीचा हा ट्रेड भविष्यात आंब्याच्या उत्पादनाबाबत प्रश्नचिन्ह उपस्थित करतो.

6. The Indian Supreme Court recently acknowledged, under Article 21 of the Constitution, internet access as a basic right. This historic ruling requires the state to create a digital environment inclusive of all.

भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाने अलिकडेच संविधानाच्या कलम २१ अंतर्गत इंटरनेटचा वापर हा मूलभूत अधिकार म्हणून मान्य केला आहे. या ऐतिहासिक निर्णयानुसार राज्याने सर्वांना समाविष्ट करून डिजिटल वातावरण निर्माण करणे आवश्यक आहे.

7. April 30, 1975 marked the conclusion of the Vietnam War fifty years ago. Still, the usage of Agent Orange affects millions of people now. Sprayed widely by American soldiers, this pesticide included dioxin, a known to be long-lasting poison.

३० एप्रिल १९७५ रोजी पन्नास वर्षांपूर्वी व्हिएतनाम युद्धाचा समारोप झाला. तरीही, एजंट ऑरेंजचा वापर आता लाखो लोकांना प्रभावित करतो. अमेरिकन सैनिकांनी मोठ्या प्रमाणात फवारलेल्या या कीटकनाशकात डायऑक्सिनचा समावेश होता, जो दीर्घकाळ टिकणारा विष म्हणून ओळखला जातो.

8. At a Sotheby's auction in London recently, the Maharashtra government effectively recovered the historic sword of Raghuji Bhosale I. Since this is the first time Maharashtra has taken a historical relic from an international auction, this occasion represents a turning point. Originally auctioned with an estimated worth of £6,000 to £8,000, the 18th-century sword was obtained for £38,100, therefore

reaching about Rs 47.15 lakh after further expenses.

लंडनमध्ये नुकत्याच झालेल्या सोथेबीज लिलावात, महाराष्ट्र सरकारने रघुजी भोसले प्रथम यांची ऐतिहासिक तलवार प्रभावीपणे परत मिळवली. आंतरराष्ट्रीय लिलावातून महाराष्ट्राने ऐतिहासिक अवशेष घेण्याची ही पहिलीच वेळ असल्याने, हा प्रसंग एक महत्वाचा टप्पा आहे. मूळ लिलावात £6,000 ते £8,000 च्या अंदाजे किमतीची, १८ व्या शतकातील तलवार £38,100 मध्ये मिळाली होती, त्यामुळे पुढील खर्चानंतर त्याची किंमत सुमारे 47.15 लाख रुपयांपर्यंत पोहोचली.

Current Affairs 02 May 2025

1. The India Meteorological Department (IMD) has declared that 2024 was the hottest year India has ever known. $+0.65^{\circ}\text{C}$ above the long-term average, was the average surface temperature anomaly. Nonetheless, there are worries that real warming could have passed the 1°C crucial level. Changes done to the Long Period Average (LPA) IMD uses for temperature comparisons cause this disparity.

भारतीय हवामान विभागाने (IMD) २०२४ हे वर्ष भारतातील आतापर्यंतचे सर्वात उष्ण वर्ष असल्याचे जाहीर केले आहे. दीर्घकालीन सरासरीपेक्षा $+0.65^{\circ}\text{C}$ जास्त, सरासरी पृष्ठभागाचे तापमान विसंगती होते. तरीही, अशी चिंता आहे की वास्तविक तापमानवाढ 1°C च्या महत्त्वपूर्ण पातळीपेक्षा जास्त असू शकते. तापमान तुलना करण्यासाठी IMD वापरत असलेल्या दीर्घकालीन सरासरी (LPA) मध्ये केलेले बदल ही तफावत निर्माण करतात.

2. The International Thermo-nuclear Experimental Reactor (ITER) seeks to show a workable energy source using nuclear fusion. Found in Southern France, it assembles more than thirty nations—including India—to create the biggest tokamak in the world. The purpose of this magnetic fusion device is to imitate Sun fusion events. By finishing its sophisticated pulsed superconducting electromagnet system recently, ITER hit a milestone. The operation of the reactor depends on this mechanism, which also facilitates the fusion process that may transform energy generation.

आंतरराष्ट्रीय थर्मो-न्यूक्लियर एक्सपेरिमेंटल रिअॅक्टर (ITER) हा न्यूक्लियर फ्यूजन वापरून एक कार्यक्षम ऊर्जा स्रोत दाखवण्याचा प्रयत्न करतो. दक्षिण फ्रान्समध्ये आढळणारे हे उपकरण जगातील सर्वात मोठे टोकामॅक तयार करण्यासाठी तीसपेक्षा जास्त राष्ट्रांना एकत्र करते – ज्यामध्ये भारताचाही समावेश आहे. या चुंबकीय फ्यूजन उपकरणाचा उद्देश सूर्य फ्यूजन घटनांचे अनुकरण करणे आहे. अलीकडेच त्याची अत्याधुनिक स्पंदित सुपरकंडक्टिंग

इलेक्ट्रोमॅग्नेट प्रणाली पूर्ण करून, ITER ने एक महत्वाचा टप्पा गाठला आहे. रिअॅक्टरचे ऑपरेशन या यंत्रणेवर अवलंबून असते, जे ऊर्जा निर्मितीमध्ये रूपांतर करू शकणाऱ्या फ्यूजन प्रक्रियेला देखील सुलभ करते.

3. Prime Minister Narendra Modi's Vizhinjam International Seaport opens Kerala on the international marine scene. This deep-water port is meant to help India's position in world commerce. Designed under a public-private cooperation, Adani Ports and Special Economic Zone Ltd. developed the port, therefore investing in India's infrastructure.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या विझिंजम आंतरराष्ट्रीय बंदरामुळे केरळला आंतरराष्ट्रीय सागरी क्षेत्रात स्थान मिळाले आहे. हे खोल पाण्याचे बंदर जागतिक व्यापारात भारताचे स्थान वाढविण्यास मदत करण्यासाठी आहे. सार्वजनिक-खाजगी सहकार्याखाली डिझाइन केलेले, अदानी पोर्ट्स अँड स्पेशल इकॉनॉमिक झोन लिमिटेडने हे बंदर विकसित केले आहे, म्हणून भारताच्या पायाभूत सुविधांमध्ये गुंतवणूक केली आहे.

4. Recent cosmology studies show that comprehending the basic character of the universe depends on its clumpiness. Considered to have started with a Big Bang some 13.8 billion years ago, the cosmos has developed into a sophisticated system of galaxies and cosmic events. Remnant from the early cosmos, the Cosmic Microwave Background (CMB) radiation offers essential details about its starting circumstances.

अलीकडील विश्वविज्ञान अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की विश्वाचे मूलभूत स्वरूप समजून घेणे त्याच्या गोंधळावर अवलंबून आहे. सुमारे १३.८ अब्ज वर्षांपूर्वी महास्फोटाने सुरुवात झाली असे मानले जाणारे, विश्व आकाशगंगा आणि वैश्विक घटनांच्या एका अत्याधुनिक प्रणालीमध्ये विकसित झाले आहे. सुरुवातीच्या विश्वातील अवशेष, कॉस्मिक मायक्रोवेव्ह बॅकग्राउंड (CMB) रेडिएशन त्याच्या सुरुवातीच्या परिस्थितीबद्दल आवश्यक तपशील प्रदान करते.

5. After a recent ruling by the Bhakra Beas Management Board (BBMB), the water-sharing dispute between Punjab and Haryana has become much more intense. Punjab strongly objected when the BBMB authorized daily water releases from the Bhakra dam to Haryana of 8,500 cusecs. This argument highlights the complexity of Indian water resource management, especially in relation to agricultural requirements.

भाक्रा बियास व्यवस्थापन मंडळाच्या (बीबीएमबी) अलिकडेच दिलेल्या निर्णयानंतर, पंजाब आणि हरियाणामधील पाणीवाटपाचा वाद अधिक तीव्र झाला आहे.

भाक्रा धरणातून हरियाणाला दररोज ८,५०० क्युसेक पाणी सोडण्यास बीबीएमबीने परवानगी दिली तेव्हा पंजाबने तीव्र आक्षेप घेतला. हा युक्तिवाद भारतीय जलसंपत्ती व्यवस्थापनाची, विशेषतः कृषी गरजांच्या संदर्भात, गुंतागुंत अधोरेखित करतो.

6. On April 30, 2025, the United States and Ukraine signed agreement to create a joint investment fund aimed at the reconstruction of Ukraine. This deal marks a very important moment in U.S.-Ukraine relations, especially following previous contentious interactions between leaders. The fund will be partly financed by future revenues from natural resource extraction, which is crucial for Ukraine's recovery. It is seen as more favorable to Ukraine than earlier versions.

३० एप्रिल २०२५ रोजी, युनायटेड स्टेट्स आणि युक्रेनने युक्रेनच्या पुनर्बांधणीसाठी संयुक्त गुंतवणूक निधी तयार करण्यासाठी करारावर स्वाक्षरी केली. हा करार अमेरिका-युक्रेन संबंधांमध्ये एक अतिशय महत्वाचा क्षण आहे, विशेषतः नेत्यांमधील मागील वादग्रस्त संवादांनंतर. या निधीला नैसर्गिक संसाधनांच्या उत्खननातून येणाऱ्या भविष्यातील उत्पन्नातून अंशतः वित्तपुरवठा केला जाईल, जो युक्रेनच्या पुनर्प्राप्तीसाठी महत्त्वपूर्ण आहे. पूर्वीच्या आवृत्त्यांपेक्षा युक्रेनसाठी हे अधिक अनुकूल मानले जाते.

7. Aimed at filling significant data gaps in India's incorporated service sector, which is not covered by current surveys like the Annual Survey of Unincorporated Sector Enterprises, the Ministry of Statistics and Program Implementation released findings from a pilot study on the Annual Survey of Services Sector Enterprises.

भारतातील निगमित सेवा क्षेत्रातील महत्त्वपूर्ण डेटा तफावत भरून काढण्याच्या उद्देशाने, जी सध्याच्या सर्वेक्षणांमध्ये असंगठित क्षेत्रातील उपक्रमांच्या वार्षिक सर्वेक्षणासारख्या समाविष्ट नाही, सांख्यिकी आणि कार्यक्रम अंमलबजावणी मंत्रालयाने सेवा क्षेत्रातील उपक्रमांच्या वार्षिक सर्वेक्षणावरील पायलट अभ्यासातील निष्कर्ष जाहीर केले.

8. The Global Wind Energy Council's (GWEC) Global Wind Report 2025 cautions that expected wind capacity would only reach 77% of 2030 expectations, therefore endangering net-zero and Paris Agreement commitments to limit warming to below 2°C (ideally 1.5°C).

ग्लोबल विंड एनर्जी कौन्सिल (GWEC) च्या ग्लोबल विंड रिपोर्ट २०२५ मध्ये असा इशारा देण्यात आला आहे की अपेक्षित पवन क्षमता २०३० च्या अपेक्षेच्या केवळ ७७% पर्यंत पोहोचेल, त्यामुळे निव्वळ शून्य आणि पॅरिस करारातील तापमानवाढ २°C (आदर्श १.५°C) पेक्षा कमी मर्यादित ठेवण्याच्या वचनबद्धतेला धोका निर्माण होईल.

Current Affairs 03 May 2025

1. Alarming patterns in mortality connected to severe temperatures in India have just been shown by research. Heat and cold exposure has been blamed for about 35,000 fatalities over the last twenty years. This statistics highlights the immediate necessity of focused efforts to reduce these hazards. According to the studies, especially affecting males, heatstroke is a larger cause of mortality than cold exposure.

भारतात तीव्र तापमानाशी संबंधित मृत्युदरातील चिंताजनक नमुने नुकतेच संशोधनातून दिसून आले आहेत. गेल्या वीस वर्षांत सुमारे ३५,००० मृत्यूसाठी उष्णता आणि थंडीच्या संपर्काला जबाबदार धरले गेले आहे. हे आकडे हे धोके कमी करण्यासाठी लक्ष केंद्रित प्रयत्नांची तात्काळ आवश्यकता अधोरेखित करतात. अभ्यासांनुसार, विशेषतः पुरुषांवर परिणाम करणारे, उष्माघात हे थंडीच्या संपर्कापेक्षा मृत्युदराचे मोठे कारण आहे.

2. Targeting price systems in both unaided and government-aided Delhi schools, the Delhi School Education Transparency in Fixation and Regulation of Fees Bill, 2025 seeks to Approved on April 29, 2025, the measure aims to solve excessive fee increases and improve family participation in school financial concerns. The law is a reaction to several parent concerns about illegal charge hikes and intimidation over unpaid bills.

विनाअनुदानित आणि सरकारी अनुदानित दिल्ली शाळांमधील किंमत प्रणालींना लक्ष्य करून, दिल्ली शालेय शिक्षण पारदर्शकता फिक्सेशन अँड रेग्युलेशन ऑफ फी विधेयक, २०२५ २९ एप्रिल २०२५ रोजी मंजूर करण्याचा प्रयत्न करत आहे. या उपाययोजनाचा उद्देश अत्यधिक फी वाढीचे निराकरण करणे आणि शाळेच्या आर्थिक चिंतांमध्ये कुटुंबाचा सहभाग सुधारणे आहे. हा कायदा बेकायदेशीर शुल्क वाढ आणि न भरलेल्या बिलांवर धमकी देण्याबद्दल पालकांच्या अनेक चिंतेची प्रतिक्रिया आहे.

3. Jharkhand is already finishing gathering data on Other Backward Classes (OBCs). This project seeks to set OBC quotas for municipal governments. This procedure corresponds with the triple test criteria of the Supreme Court. These rules guarantee equitable and constitutional nature of OBC reservations.

झारखंडमध्ये इतर मागासवर्गीय (ओबीसी) वर्गाचा डेटा गोळा करण्याचे काम आधीच पूर्ण झाले आहे. या प्रकल्पात महानगरपालिका सरकारांसाठी ओबीसी कोटा निश्चित करण्याचा प्रयत्न केला आहे. ही प्रक्रिया सर्वोच्च न्यायालयाच्या तिहेरी चाचणी निकषांशी सुसंगत आहे. हे नियम ओबीसी आरक्षणाच्या न्याय्य आणि संवैधानिक स्वरूपाची हमी देतात.

4. The Enforcement Directorate (ED) has exposed continuous difficulties with timely conclusion of money laundering case trials. Though the Prevention of Money Laundering Act (PMLA) established 100 special courts, structural and procedural obstacles remain. Recent yearly reports from the ED help to clarify these problems.

मनी लाँड्रिंग प्रकरणांच्या खटल्यांचे वेळेवर निकाल लावण्यात अंमलबजावणी संचालनालयाला (ईडी) सतत अडचणी येत आहेत. मनी लाँड्रिंग प्रतिबंधक कायद्याने (पीएमएलए) १०० विशेष न्यायालये स्थापन केली असली तरी, संरचनात्मक आणि प्रक्रियात्मक अडथळे अजूनही आहेत. ईडीच्या अलीकडील वार्षिक अहवालांमुळे या समस्या स्पष्ट होण्यास मदत होते.

5. Founded by Elon Musk, neurotechnology startup Neuralink has made progress in enabling people with severe speech problems to communicate once more. For its creative brain-chip technology, the US Food and Drug Administration (FDA) has bestowed upon the firm a Breakthrough Device Designation Medical equipment deemed to offer more efficient treatment for life-threatening diseases is given this classification. Neuralink wants to help people with different neurological conditions—including ALS, stroke, and cerebral palsy—in rediscover their capacity for communication.

एलोन मस्क यांनी स्थापन केलेल्या न्युरोटेक्नॉलॉजी स्टार्टअप न्यूरालिंकने गंभीर भाषण समस्या असलेल्या लोकांना पुन्हा एकदा संवाद साधण्यास सक्षम करण्यात प्रगती केली आहे. त्यांच्या सर्जनशील ब्रेन-चिप तंत्रज्ञानासाठी, यूएस फूड अँड ड्रग अँड मिनिस्ट्रेशन (FDA) ने फर्मला ब्रेकथ्रू डिव्हाइस पदनाम बहाल केले आहे. जीवघेण्या आजारांवर अधिक कार्यक्षम उपचार देणाऱ्या वैद्यकीय उपकरणांना हे वर्गीकरण देण्यात आले आहे. न्यूरालिंक एलएस, स्ट्रोक आणि सेरेब्रल पाल्सीसह विविध न्युरोलॉजिकल स्थिती असलेल्या लोकांना त्यांची संवाद क्षमता पुन्हा शोधण्यात मदत करू इच्छिते.

6. Moving Jaigir hamlet symbolizes a turning point in Palamu Tiger Reserve's (PTR) conservation efforts. This program seeks to decrease human influence on habitats for animals. Near Polpol hamlet, just beyond the reserve's central region, Jaigir now resides. This relocation is a component of a larger plan meant to improve the quality of life for nearby populations as well as for the animals.

जयगीर गावाचे स्थलांतर हे पलामू व्याघ्र प्रकल्पाच्या (PTR) संवर्धन प्रयत्नांमध्ये एका वळणाचे प्रतीक आहे. हा कार्यक्रम प्राण्यांच्या अधिवासावरील मानवी प्रभाव कमी करण्याचा प्रयत्न करतो. पोलपोल गावाजवळ,

अभयारण्याच्या मध्यवर्ती प्रदेशाच्या पलीकडे, जयगीर आता वसलेले आहे. हे स्थलांतर जवळच्या लोकसंख्येसाठी तसेच प्राण्यांसाठी जीवनमान सुधारण्यासाठी बनवलेल्या मोठ्या योजनेचा एक घटक आहे.

7. After the Pahalgam terror assault, India is acting financially against Pakistan. 26 people died as a result of this incident, mostly tourists. India is arguing in reaction for Pakistan's re-entry onto the Financial Action Task Force (FATF) gray list. This measure seeks to restrict Pakistan's access to international investments and boost examination of its financial activities. पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यानंतर, भारत पाकिस्तानविरुद्ध आर्थिक कारवाई करत आहे. या घटनेत २६ लोकांचा मृत्यू झाला, ज्यामध्ये बहुतेक पर्यटक होते. पाकिस्तानला फायनान्शियल अॅक्शन टास्क फोर्स (FATF) च्या ग्रे लिस्टमध्ये पुन्हा समाविष्ट करण्यासाठी भारत प्रतिक्रिया देत आहे. या उपाययोजनांमुळे पाकिस्तानला आंतरराष्ट्रीय गुंतवणुकीपर्यंत पोहोचण्यास प्रतिबंधित करणे आणि त्याच्या आर्थिक क्रियाकलापांची तपासणी वाढवणे शक्य झाले आहे.

8. Over past decades, India's climate has changed. From the 1950s, the nation has warmed about 0.6°C. This rise is considerably smaller than the warming seen over the rest of the Northern Hemisphere. NASA's recent satellite data points to this tendency and begs issues regarding its ramifications.

गेल्या काही दशकांमध्ये, भारताचे हवामान बदलले आहे. १९५० पासून, देशाचे तापमान सुमारे ०.६ अंश सेल्सिअसने वाढले आहे. ही वाढ उत्तर गोलार्धातील उर्वरित तापमानवाढीपेक्षा खूपच कमी आहे. नासाच्या अलीकडील उपग्रह डेटामध्ये या प्रवृत्तीकडे लक्ष वेधले आहे आणि त्याच्या परिणामांबद्दल प्रश्न उपस्थित केले आहेत.

Current Affairs 06 May 2025

1. Once heralded as a breakthrough project for water management, the Kaleshwaram Lift Irrigation Project (KLIP) in Telangana is today under fire. Recent structural problems found in the project by the National Dam Safety Authority (NDSA) have caused great political controversy and questions about project sustainability.

एकेकाळी पाणी व्यवस्थापनासाठी एक यशस्वी प्रकल्प म्हणून घोषित केलेला, तेलंगणातील कालेश्वरम उपसा सिंचन प्रकल्प (KLIP) आज चर्चेत आहे. राष्ट्रीय धरण सुरक्षा प्राधिकरणाने (NDSA) या प्रकल्पात अलिकडेच आढळलेल्या संरचनात्मक समस्यांमुळे मोठा राजकीय वाद निर्माण झाला आहे आणि प्रकल्पाच्या शाश्वततेवर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे.

2. Starting ECINET, a complete digital platform, the Election Commission of India (ECI) is poised to This project seeks to consolidate more than forty currently available mobile and online applications onto one interface. Improvement of user experience for voters, election officials, political parties, and civil society is the aim of the ECI. The platform is supposed to simplify voting procedures all throughout the nation and accommodate about 100 crore voters.

ECINET या संपूर्ण डिजिटल प्लॅटफॉर्मची सुरुवात करून, भारतीय निवडणूक आयोग (ECI) सज्ज आहे. हा प्रकल्प सध्या उपलब्ध असलेल्या चाळीसपेक्षा जास्त मोबाइल आणि ऑनलाइन अनुप्रयोगांना एकाच इंटरफेसवर एकत्रित करण्याचा प्रयत्न करतो. मतदार, निवडणूक अधिकारी, राजकीय पक्ष आणि नागरी समाज यांच्यासाठी वापरकर्ता अनुभव सुधारणे हे ECI चे उद्दिष्ट आहे. या प्लॅटफॉर्मद्वारे देशभरातील मतदान प्रक्रिया सुलभ करणे आणि सुमारे १०० कोटी मतदारांना सामावून घेणे अपेक्षित आहे.

3. India has recently achieved milestone by successfully test-firing the Multi Influence Ground Mine (MIGM). This advanced underwater naval mine is developed to enhance the Indian Navy's operational capabilities against modern stealth ships and submarines. The test, conducted by the Defence Research and Development Organisation (DRDO) in collaboration with the Indian Navy, signifies a leap in India's defence technology amid rising regional tensions.

भारताने अलिकडेच मल्टी इन्फ्लुएंस ग्राउंड माइन (MIGM) ची यशस्वी चाचणी करून एक महत्वाचा टप्पा गाठला आहे. आधुनिक स्टील्थ जहाजे आणि पाणबुड्यांविरुद्ध भारतीय नौदलाची ऑपरेशनल क्षमता वाढविण्यासाठी ही प्रगत पाण्याखालील नौदल खाण विकसित केली आहे. संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटना (DRDO) ने भारतीय नौदलाच्या सहकार्याने केलेली ही चाचणी, वाढत्या प्रादेशिक तणावाच्या पार्श्वभूमीवर भारताच्या संरक्षण तंत्रज्ञानात एक झेप दर्शवते.

4. The fifth highest mountain in the world, Mt. Makalu, was effectively ascended by the Indo-Tibetan Border Police (ITBP). Rising 8,485 meters above sea level, Mt. Makalu is located in the Mahalangur range of the Nepal Himalayas and straddles the boundary between Nepal and Tibet.

जगातील पाचव्या क्रमांकाचा सर्वात उंच पर्वत, माउंट मकालू, इंडो-तिबेटीयन बॉर्डर पोलिस (ITBP) ने प्रभावीपणे सर केला. समुद्रसपाटीपासून ८,४८५ मीटर उंचीवर असलेले माउंट मकालू हे नेपाळ हिमालयाच्या महालंगूर रांगेत

स्थित आहे आणि नेपाळ आणि तिबेटच्या सीमेवर पसरलेले आहे.

5. For the sugar season 2025–26, the Cabinet Committee on Economic Affairs (CCEA) raised the Fair and Remunerative Price (FRP) of sugarcane.

In relation to FRP: The minimal price sugar mills are legally obliged to buy sugarcane from Indian farmers is FRP.२०२५-२६ च्या साखर हंगामासाठी, आर्थिक व्यवहारांवरील मंत्रिमंडळ समितीने (CCEA) उसाची उचित आणि किफायतशीर किंमत (FRP) वाढवली. FRP च्या संदर्भात: भारतीय शेतकऱ्यांकडून ऊस खरेदी करण्यासाठी किमान किंमत असलेल्या साखर कारखान्यांना कायदेशीररित्या FRP ची आवश्यकता आहे.

6. On National Panchayati Raj Day (24th April), Prime Minister Narendra Modi underlined the Panchayat Advancement Index (PAI) as a major first step toward strengthening local government and reaching Viksit Bharat 2047 by rating 2.16 lakh panchayats on Sustainable Development Goals (SDGs) connected topics.

राष्ट्रीय पंचायती राज दिनी (२४ एप्रिल) पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी शाश्वत विकास उद्दिष्टे (SDGs) संबंधित विषयांवर २.१६ लाख पंचायतींना रेटिंग देऊन स्थानिक सरकार मजबूत करण्यासाठी आणि विकसित भारत २०४७ पर्यंत पोहोचण्याच्या दिशेने पंचायत प्रगती निर्देशांक (PAI) हे एक प्रमुख पहिले पाऊल असल्याचे अधोरेखित केले.

Current Affairs 08 May 2025

1. On May 5, 2025 the Indian government started a cashless care program for traffic accident victims. This program guarantees that anyone hurt in traffic accidents get free from cost rapid medical attention. Without any upfront payment, the policy lets treatment expenses for each victim, per accident reach ₹1.5 lakh. By means of prompt medical treatment, this action seeks to save lives.

Advertisement

५ मे २०२५ रोजी भारत सरकारने वाहतूक अपघातातील पीडितांसाठी कॅशलेस केअर प्रोग्राम सुरू केला. हा प्रोग्राम वाहतूक अपघातात जखमी झालेल्या कोणत्याही व्यक्तीला मोफत जलद वैद्यकीय मदत मिळण्याची हमी देतो. कोणत्याही आगाऊ देयकाविना, पॉलिसी प्रत्येक अपघातातील पीडितासाठी उपचार खर्च ₹१.५ लाखांपर्यंत पोहोचवते. त्वरित वैद्यकीय उपचारांद्वारे, ही कृती जीव वाचवण्याचा प्रयत्न करते.

2. Recently, the Reserve Bank of India (RBI) released a new consultation framework for policy making. This strategy seeks to improve openness and involving of stakeholders. Stakeholders have twenty-one days to respond on proposed rules. Before deciding on any further guidelines, the RBI will also do an

impact study. This project shows the RBI's dedication to a fair regulatory scene.

अलीकडेच, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI) ने धोरण तयार करण्यासाठी एक नवीन सल्लामसलत चौकट जारी केली आहे. ही रणनीती भागधारकांचा मोकळेपणा आणि सहभाग सुधारण्याचा प्रयत्न करते. प्रस्तावित नियमांवर प्रतिसाद देण्यासाठी भागधारकांना एकवीस दिवसांचा कालावधी आहे. पुढील कोणत्याही मार्गदर्शक तत्वांवर निर्णय घेण्यापूर्वी, RBI प्रभाव अभ्यास देखील करेल. हा प्रकल्प RBI च्या निष्पक्ष नियामक दृष्ट्यासाठी असलेल्या समर्पणाचे प्रतीक आहे.

3. India made progress in safeguarding her traditional medical legacy. Two rare Ayurvedic manuscripts – Dravyaratnākara Nighaṭu and Dravyanamākara Nighaṭu – were resurrected by the Central Council for Research in Ayurvedic Sciences (CCRAS). This comeback seeks to link current medical techniques with age-old knowledge.

भारताने आपल्या पारंपारिक वैद्यकीय वारशाचे रक्षण करण्यात प्रगती केली आहे. केंद्रीय आयुर्वेदिक विज्ञान संशोधन परिषदेने (सीसीआरएस) दोन दुर्मिळ आयुर्वेदिक हस्तलिखिते – द्रव्यरत्नाकर निघटू आणि द्रव्यनामकार निघटू यांचे पुनरुज्जीवन केले. हे पुनरागमन सध्याच्या वैद्यकीय तंत्रांना जुन्या ज्ञानाशी जोडण्याचा प्रयत्न करते.

4. By 2070 India will be on route to reach net zero emissions. The government projects a finance need of \$2.5 trillion by 2030 to help to meet this ambitious target. This funding will help us move toward activities and technology good for the environment. The proposed India's Climate Finance Taxonomy seeks to simplify the distribution of resources for environmentally friendly initiatives. It underlines the need of stopping green-washing and making sure that assertions regarding environmental advantages are true.

२०७० पर्यंत भारत निव्वळ शून्य उत्सर्जनाच्या मार्गावर असेल. हे महत्वाकांक्षी लक्ष्य पूर्ण करण्यासाठी २०३० पर्यंत २.५ ट्रिलियन डॉलर्सच्या निधीची आवश्यकता सरकारला भाकीत आहे. या निधीमुळे आपल्याला पर्यावरणासाठी चांगल्या उपक्रम आणि तंत्रज्ञानाकडे वाटचाल करण्यास मदत होईल. प्रस्तावित भारताच्या क्लायमेट फायनान्स टॅक्सोनॉमीमध्ये पर्यावरणपूरक उपक्रमांसाठी संसाधनांचे वितरण सोपे करण्याचा प्रयत्न केला जातो. ते हरित-धुलाई थांबवण्याची आणि पर्यावरणीय फायद्यांबाबतचे दावे खरे आहेत याची खात्री करण्याची गरज अधोरेखित करते.

5. Adopted in 1945, Article 51 of the United Nations Charter speaks about member nations' right to self-defence. Conflict resolution and world relations suffer from this clause's ramifications. It lets countries defend themselves from armed attacks right until the

Security Council steps in. Pakistan lately used it in reaction to Operation Sindoor.

१९४५ मध्ये स्वीकारण्यात आलेल्या संयुक्त राष्ट्रांच्या चार्टरच्या कलम ५१ मध्ये सदस्य राष्ट्रांच्या स्वसंरक्षणाच्या अधिकाराबद्दल बोलले आहे. या कलमाचे परिणाम संघर्ष निराकरण आणि जागतिक संबंधांवर होतात. सुरक्षा परिषद हस्तक्षेप करेपर्यंत देशांना सशस्त्र हल्ल्यांपासून स्वतःचे रक्षण करण्याची परवानगी मिळते. पाकिस्तानने अलीकडेच ऑपरेशन सिंदूरच्या प्रतिक्रियेत याचा वापर केला.

6. Arriving to Maafilaafushi Atoll, Maldives, INS Sharda joined the Maldives National Defence Force (MNDF) for a combined Humanitarian Aid and Disaster Relief (HADR) exercise. The activity fits India's "MAHASAGAR (Mutual and Holistic Advancement for Security and Growth Across Regions)" vision for the Indian Ocean Region (IOR).

मालदीवमधील माफिलाफुशी अटोल येथे पोहोचल्यानंतर, आयएनएस शारदा ही जहाजे मालदीव राष्ट्रीय संरक्षण दलात (एमएनडीएफ) संयुक्त मानवतावादी मदत आणि आपत्ती निवारण (एचएडीआर) सरावासाठी सामील झाली. ही कारवाई भारताच्या हिंद महासागर प्रदेश (आयओआर) साठीच्या "महासागर (म्युच्युअल अँड होलिस्टिक अँडव्हान्समेंट फॉर सिक्युरिटी अँड ग्रोथ अक्रॉस रिजन्स)" या दृष्टिकोनाशी जुळते.

7. Under the National Green Hydrogen Mission (NGHM), the Ministry of New and Renewable Energy (MNRE) has started the Green Hydrogen Certification Scheme of India (GHCI). This project aims to provide a strong framework guaranteeing transparency, traceability, and market credibility as well as verifying green hydrogen (GH) output. राष्ट्रीय हरित हायड्रोजन मिशन (NGHM) अंतर्गत, नवीन आणि नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालयाने (MNRE) भारताची हरित हायड्रोजन प्रमाणन योजना (GHCI) सुरू केली आहे.

या प्रकल्पाचे उद्दिष्ट पारदर्शकता, शोधण्यायोग्यता आणि बाजारपेठेतील विश्वासाहतेची हमी देणारी तसेच हरित हायड्रोजन (GH) उत्पादनाची पडताळणी करणारी एक मजबूत चौकट प्रदान करणे आहे.

8. Celebrated annually on May 8th, International Thalassaemia Day is a worldwide endeavor for awareness, early diagnosis, and prevention of genetic blood condition illness Thalassaemia. The 2025 theme is "Together for Thalassaemia: Uniting Communities, Prioritizing Patients".

दरवर्षी ८ मे रोजी साजरा केला जाणारा आंतरराष्ट्रीय थॅलेसेमिया दिन हा अनुवांशिक रक्त विकार असलेल्या थॅलेसेमिया आजाराबद्दल जागरूकता, लवकर निदान आणि प्रतिबंध यासाठी जगभरातील एक प्रयत्न आहे. २०२५ ची थीम

“थॅलेसेमियासाठी एकत्र: समुदायांना एकत्र करणे, रुग्णांना प्राधान्य देणे” आहे.

Current Affairs 10 May 2025

1. Together with DK Bank and Binance Pay, Bhutan introduced the first national cryptocurrency tourism payment system in history. During their time in Bhutan, visitors may utilize digital currency for a variety of services thanks to this creative effort. Tourists may use their Binance accounts to pay for local produce, lodging, visas, and even flights. In addition to encouraging financial inclusion in the nation, the action seeks to improve the traveler experience.

डीके बँक आणि बायनान्स पे यांच्यासोबत, भूतानने इतिहासातील पहिली राष्ट्रीय क्रिप्टोकरन्सी पर्यटन पेमेंट सिस्टम सुरू केली. या सर्जनशील प्रयत्नामुळे भूतानमध्ये राहणाऱ्या पर्यटकांना विविध सेवांसाठी डिजिटल चलनाचा वापर करता येईल. स्थानिक उत्पादन, निवास व्यवस्था, व्हिसा आणि अगदी फ्लाइटसाठी पैसे देण्यासाठी पर्यटक त्यांच्या बायनान्स खात्यांचा वापर करू शकतात. देशात आर्थिक समावेशनाला प्रोत्साहन देण्याव्यतिरिक्त, ही कृती प्रवाशांचा अनुभव सुधारण्याचा प्रयत्न करते.

2. Amazingly crucial information regarding the transformation of lead into gold has been revealed by recent advances in nuclear physics. This process, which was once only imagined by medieval alchemists, has now been measured at the Large Hadron Collider (LHC) using the ALICE collaboration. Their findings highlight a novel process by which lead nuclei can transform into gold, highlighting the significance of high-energy collisions in particle physics.

अणु भौतिकशास्त्रातील अलिकडच्या प्रगतीमुळे शिशाचे सोन्यात रूपांतर होण्याबाबत आश्चर्यकारकपणे महत्वाची माहिती उघड झाली आहे. ही प्रक्रिया, जी एकेकाळी मध्ययुगीन किमयाशास्त्रज्ञांनी कल्पना केली होती, आता ALICE सहकार्याचा वापर करून लार्ज हॅड्रॉन कोलायडर (LHC) येथे मोजली गेली आहे. त्यांच्या निष्कर्षावरून शिशाचे केंद्रक सोन्यात रूपांतरित होऊ शकते अशा एका नवीन प्रक्रियेवर प्रकाश टाकला जातो, ज्यामुळे कण भौतिकशास्त्रात उच्च-ऊर्जा टक्करांचे महत्त्व अधोरेखित होते.

3. A key element of India's security plan is the Territorial Army (TA). Rising tensions between India and Pakistan, the Indian government has sent the TA to increase military presence all throughout the country. By distributing 14 of the 32 current TA battalions in vital military zones, this action shows a proactive attitude to national security.

भारताच्या सुरक्षा योजनेचा एक महत्वाचा घटक म्हणजे प्रादेशिक सेना (TA). भारत आणि पाकिस्तानमधील वाढत्या तणावामुळे, भारत सरकारने देशभरात लष्करी उपस्थिती वाढवण्यासाठी TA पाठवले आहे. महत्वाच्या लष्करी क्षेत्रांमध्ये सध्या असलेल्या 32 TA बटालियनपैकी 14 वितरित करून, ही कृती राष्ट्रीय सुरक्षेसाठी सक्रिय वृत्ती दर्शवते.

4. Recently, the Indian government extended the Credit Guarantee Scheme for Startups (CGSS) in order to improve early-stage company financial support. This program seeks to promote innovation in many different fields and ease debt capital availability. Designed to support entrepreneurs and strengthen the national economy, the Department for Promotion of Industry and Internal Trade (DPIIT) revealed improvements to the initiative.

अलीकडेच, भारत सरकारने सुरुवातीच्या टप्प्यातील कंपन्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी स्टार्टअप्ससाठी क्रेडिट गॅरंटी स्कीम (CGSS) वाढवली आहे. हा कार्यक्रम अनेक वेगवेगळ्या क्षेत्रात नवोपक्रमांना प्रोत्साहन देण्यासाठी आणि कर्ज भांडवलाची उपलब्धता कमी करण्यासाठी आहे. उद्योजकांना पाठिंबा देण्यासाठी आणि राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेला बळकटी देण्यासाठी डिझाइन केलेल्या, उद्योग आणि अंतर्गत व्यापार संवर्धन विभागाने (DPIIT) या उपक्रमात सुधारणा उघड केल्या आहेत.

5. Comprising thorough rules for digital lending, the Reserve Bank of India (RBI) These rules are meant to improve responsibility and openness in the digital lending system. The new guidelines mandate that controlled companies disclose their applications for digital loans through the Centralised Information Management System (CIMS) portal. This program aims to inspire borrower confidence and help to reduce unethical behavior in digital lending.

डिजिटल कर्ज देण्याच्या बाबतीत सखोल नियमांचा समावेश असलेली, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया (RBI). हे नियम डिजिटल कर्ज देण्याच्या प्रणालीमध्ये जबाबदारी आणि मोकळेपणा सुधारण्यासाठी आहेत. नवीन मार्गदर्शक तत्वांमध्ये नियंत्रित कंपन्यांना सेंट्रलाइज्ड इन्फॉर्मेशन मॅनेजमेंट सिस्टम (CIMS) पोर्टलद्वारे डिजिटल कर्जासाठीचे त्यांचे अर्ज उघड करणे बंधनकारक आहे. या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट कर्जदारांचा आत्मविश्वास वाढवणे आणि डिजिटल कर्ज देण्यामध्ये अनैतिक वर्तन कमी करण्यास मदत करणे आहे.

6. India has neutralized a Pakistan military effort aiming at military posts in Jammu, Pathankot, and Udhampur on Thursday night. Along with downing Pakistan's Airborne

Warning and Control System (AWACS) aircraft, this event included destruction of drones and missiles. The air surveillance and operational capacity of Pakistan have been seriously disrupted by this incident. Since AWACS is the nerve centre for battlefield coordination, it is absolutely vital in aerial warfare. The episode strains India's air policy, which emphasizes pre-emptive strikes on vital military targets. Its objectives are to not only stop threats but also to compromise adversary leadership capacity.

गुरुवारी रात्री जम्मू, पठाणकोट आणि उधमपूर येथील लष्करी चौक्यांवर लक्ष्य करून पाकिस्तानच्या लष्करी प्रयत्नांना भारताने निष्क्रिय केले. पाकिस्तानच्या एअरबोर्न वॉर्निंग अँड कंट्रोल सिस्टीम (AWACS) विमानांना पाडण्यासोबतच, या घटनेत झोन आणि क्षेपणास्त्रे नष्ट करण्याचा समावेश होता. या घटनेमुळे पाकिस्तानची हवाई देखरेख आणि ऑपरेशनल क्षमता गंभीरपणे विस्कळीत झाली आहे. AWACS हे युद्धभूमी समन्वयाचे तंत्रिका केंद्र असल्याने, हवाई युद्धात ते अत्यंत महत्वाचे आहे. या घटनेमुळे भारताच्या हवाई धोरणावर ताण येतो, जे महत्वाच्या लष्करी लक्ष्यांवर पूर्व-हल्ले करण्यावर भर देते. त्याचे उद्दिष्ट केवळ धोके थांबवणेच नाही तर शत्रूच्या नेतृत्व क्षमतेशी तडजोड करणे देखील आहे.

7. Targeting nine terror-linked targets spread throughout Pakistan and Pakistan-occupied Kashmir, Operation Sindoor was India's biggest military operation. This action has sparked debates on the efficiency of the Rafale jets of the Indian Air Force against those of Pakistan F-16s once more.

पाकिस्तान आणि पाकव्याप्त काश्मीरमध्ये पसरलेल्या दहशतवादाशी संबंधित नऊ ठिकाणांना लक्ष्य करून, ऑपरेशन सिंदूर हे भारताचे सर्वात मोठे लष्करी ऑपरेशन होते. या कारवाईमुळे पाकिस्तानच्या एफ-१६ विमानांविरुद्ध भारतीय हवाई दलाच्या राफेल विमानांच्या कार्यक्षमतेवर पुन्हा एकदा वादविवाद सुरू झाले आहेत.

8. New subtype of Maturity-Onset Diabetes of the Young (MODY) has been discovered by recent study. Under the direction of Washington University School of Medicine and the Madras Diabetes Research Foundation (MDRF), this finding highlights the need of genetic testing for diabetes control.

लष्करी चौक्यांवर लक्ष्य करून पाकिस्तानच्या लष्करी प्रयत्नांना भारताने निष्प्रभ केले आहे. अलिकडच्या अभ्यासात मॅच्युरिटी-ऑनसेट डायबिटीज ऑफ द यंग (MODY) चा एक नवीन उपप्रकार सापडला आहे. वॉशिंग्टन युनिव्हर्सिटी स्कूल ऑफ मेडिसिन आणि मद्रास डायबिटीज रिसर्च फाउंडेशन (MDRF) यांच्या मार्गदर्शनाखाली, हा

निष्कर्ष मधुमेह नियंत्रणासाठी अनुवांशिक चाचणीची आवश्यकता अधोरेखित करतो.

Current Affairs 12 May 2025

1. About the morphological ridge in Delhi, the Indian Supreme Court has acted. It sent show reason notes to top Delhi government officials, the Municipal Corporation of Delhi, and a private developer on May 7, 2025. This relates to claims of infringement concerning a housing project in an environmentally sensitive location. Approved without required court permissions, the project was designed by RR Texknit LLP. Environmental activist Bhavreen Kandhari emphasized the possible ecological damage by submitting a contempt petition.

दिल्लीतील मॉर्फोलॉजिकल रिजबद्दल, भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाने कारवाई केली आहे. ७ मे २०२५ रोजी त्यांनी दिल्ली सरकारचे उच्च अधिकारी, दिल्ली महानगरपालिका आणि एका खाजगी विकासकाला कारणे दाखवा नोटिस पाठवल्या. हे पर्यावरणदृष्ट्या संवेदनशील ठिकाणी असलेल्या गृहनिर्माण प्रकल्पाबाबत उल्लंघनाच्या दाव्यांशी संबंधित आहे. आवश्यक न्यायालयाच्या परवानगीशिवाय मंजूर झालेला हा प्रकल्प आरआर टेक्सनाइट एलएलपीने डिझाइन केला होता. पर्यावरण कार्यकर्ते भावरीन कंधारी यांनी अवमान याचिका सादर करून संभाव्य पर्यावरणीय नुकसानावर भर दिला.

2. Recent intensities of the water-sharing conflict between Punjab and Haryana have The Punjab administration limited water flow from the Bhakra dam to Haryana, which can cause contempt notice from the Punjab and Haryana High Court. This dispute highlights long-standing conflicts over the local water supplies. पंजाब आणि हरियाणा यांच्यातील पाणीवाटाच्या वादाच्या अलिकडच्या तीव्रतेमुळे पंजाब प्रशासनाने भाक्रा धरणातून हरियाणाला जाणारा पाणीपुरवठा मर्यादित केला आहे, ज्यामुळे पंजाब आणि हरियाणा उच्च न्यायालयाकडून अवमान नोटीस येऊ शकते. हा वाद स्थानिक पाणीपुरवठ्यावरील दीर्घकालीन संघर्षावर प्रकाश टाकतो.

3. Recent advances in dark matter research underline the continuous quest for elusive particles perhaps representing this enigmatic material. Promising project is the MAgnetized Disk and Mirror Axion eXperiment (MADMAX). It seeks dark matter candidates. The MADMAX project has showed promise using creative approaches even with difficulties in detection. डार्क मॅटर संशोधनातील अलिकडच्या प्रगतीवरून हे स्पष्ट होते की कदाचित या गूढ पदार्थाचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या कणांचा सतत शोध सुरू आहे. आशादायक प्रकल्प म्हणजे मॅग्नेटाइज्ड डिस्क अँड मिरर अॅक्सियन एक्सपेरिमेंट

(MADMAX). तो डार्क मॅटर उमेदवारांचा शोध घेतो. MADMAX प्रकल्पाने शोधण्यात अडचणी असतानाही सर्जनशील दृष्टिकोन वापरून आशादायक दृष्टिकोन दाखवले आहेत.

4. First successfully tested on June 12, 2001, the BrahMos supersonic cruise missile is said to have been employed in a real combat environment for the first time during Operation Sindoor. Representing a cooperation between India and Russia, this supersonic cruise missile exhibits cutting-edge military technologies. Its strategic relevance has been clear from recent operational use during conflicts.

१२ जून २००१ रोजी पहिल्यांदा यशस्वी चाचणी घेण्यात आलेल्या ब्रह्मोस सुपरसॉनिक क्रूझ क्षेपणास्त्राचा वापर ऑपरेशन सिंदूर दरम्यान पहिल्यांदाच प्रत्यक्ष युद्धाच्या वातावरणात करण्यात आल्याचे म्हटले जाते. भारत आणि रशिया यांच्यातील सहकार्याचे प्रतिनिधित्व करणारे हे सुपरसॉनिक क्रूझ क्षेपणास्त्र अत्याधुनिक लष्करी तंत्रज्ञानाचे प्रदर्शन करते. संघर्षादरम्यान अलिकडच्या ऑपरेशनल वापरावरून त्याची धोरणात्मक प्रासंगिकता स्पष्ट झाली आहे.

5. Part of its Extended Fund Facility (EFF), the International Monetary Fund (IMF) has granted a \$1 billion loan to Pakistan. This choice reflects Pakistan's want for financial help among difficult economic times. The EFF wants to assist nations having structural flaws causing balance of payments problems.

आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ने त्यांच्या विस्तारित निधी सुविधेचा (EFF) एक भाग म्हणून पाकिस्तानला १ अब्ज डॉलर्सचे कर्ज मंजूर केले आहे. हा निर्णय कठीण आर्थिक काळात पाकिस्तानला आर्थिक मदतीची इच्छा असल्याचे प्रतिबिंबित करतो. EFF अशा राष्ट्रांना मदत करू इच्छिते ज्यांच्याकडे देयक संतुलन समस्या निर्माण करणाऱ्या संरचनात्मक त्रुटी आहेत.

6. Jharkhand's energy scene finds it at a crossroads. A state mostly dependent on coal finds it difficult to switch to renewable energy. With eighteen "coal" districts, it boasts the most in India. Other coal mining states include Odisha, Chhattisgarh, and West Bengal have three to four similar districts. Third of Jharkhand's income comes from coal-related businesses, hence switching to solar energy is both difficult yet necessary. Aiming to lower its reliance on coal, the state administration has detailed ambitious plans to build solar energy infrastructure by 2027.

झारखंडचे ऊर्जा क्षेत्र एका वळणावर आहे. कोळशावर प्रामुख्याने अवलंबून असलेल्या या राज्याला अक्षय ऊर्जेकडे वळणे कठीण वाटते. भारतात अठरा "कोळसा" जिल्ह्यांसह,

येथे सर्वाधिक जिल्हे आहेत. ओडिशा, छत्तीसगड आणि पश्चिम बंगाल या इतर कोळसा खाण राज्यांमध्ये तीन ते चार समान जिल्हे आहेत. झारखंडच्या उत्पन्नापैकी एक तृतीयांश उत्पन्न कोळशाशी संबंधित व्यवसायांमधून येते, म्हणून सौर ऊर्जेकडे वळणे कठीण असले तरी आवश्यक आहे. कोळशावरील अवलंबित्व कमी करण्याच्या उद्देशाने, राज्य प्रशासनाने २०२७ पर्यंत सौर ऊर्जा पायाभूत सुविधा बांधण्याच्या महत्वाकांक्षी योजना आखल्या आहेत.

7. Under updated oilfields law, the Indian government unveiled proposed guidelines. Under national crises, these regulations provide the government pre-emptive powers over natural gas and oil. This action seeks to guarantee public welfare and national interests in trying circumstances.

अद्ययावत तेलक्षेत्र कायद्यांतर्गत, भारत सरकारने प्रस्तावित मार्गदर्शक तत्वे जाहीर केली. राष्ट्रीय संकटांमध्ये, हे नियम सरकारला नैसर्गिक वायू आणि तेलावर पूर्व-नियंत्रणात्मक अधिकार प्रदान करतात. ही कृती कठीण परिस्थितीत सार्वजनिक कल्याण आणि राष्ट्रीय हिताची हमी देण्याचा प्रयत्न करते.

8. Recent events in international relations underline the need of ceasefire agreements. The Directors General of Military Operations from India and Pakistan decided to a ceasefire on a recent Saturday, therefore stopping all military activity. This agreement captures continuous attempts to control tensions and stop conflict zone escalation.

आंतरराष्ट्रीय संबंधांमधील अलिकडच्या घटनांमुळे युद्धबंदी करारांची गरज अधोरेखित होते. भारत आणि पाकिस्तानच्या लष्करी ऑपरेशन्स महासंचालकांनी अलिकडच्या शनिवारी युद्धबंदीचा निर्णय घेतला, त्यामुळे सर्व लष्करी हालचाली थांबवल्या. या करारात तणाव नियंत्रित करण्यासाठी आणि संघर्ष क्षेत्र वाढणे थांबवण्यासाठी सतत प्रयत्न केले जातात.

Current Affairs 13 May 2025

1. Using a \$50 million Treasury Bill, India gave the Maldives financial help. A Treasury Bill (T-bill) "rollover" is the purchase of a new T-bill using the proceeds of a maturing one, therefore extending the investment for another term. Under growing economic difficulties, the Maldivian government requested this action. The main creditors of the Maldives are India and China, rivals vying for sway over this strategically significant Indian Ocean country. With national debt more than 134% of its GDP, the Maldives is heavily indebted.

५० दशलक्ष डॉलर्सच्या ट्रेझरी बिलाचा वापर करून, भारताने मालदीवला आर्थिक मदत केली. ट्रेझरी बिल (टी-बिल)

“रोलओव्हर” म्हणजे परिपक्व होणाऱ्या बिलाच्या रकमेचा वापर करून नवीन टी-बिल खरेदी करणे, त्यामुळे गुंतवणूक आणखी एका मुदतीसाठी वाढवणे. वाढत्या आर्थिक अडचणींमुळे, मालदीव सरकारने ही कारवाई करण्याची विनंती केली. मालदीवचे मुख्य कर्जदार भारत आणि चीन आहेत, जे या धोरणात्मकदृष्ट्या महत्त्वपूर्ण हिंद महासागरीय देशावर वर्चस्व गाजवण्यासाठी स्पर्धा करत आहेत. राष्ट्रीय कर्ज त्याच्या जीडीपीच्या १३४% पेक्षा जास्त असल्याने, मालदीव मोठ्या प्रमाणात कर्जबाजारी आहे.

2. The Kerala government declared intentions to seek the Supreme Court on the Centre's denial of Rs 1,500 crore in education funds. This choice reflects Kerala's rejection of the Prime Minister's Schools for Rising India (PM SHRI) plan.

केरळ सरकारने केंद्राने शिक्षण निधीमध्ये १,५०० कोटी रुपये देण्यास नकार दिल्याबद्दल सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेण्याचा इरादा जाहीर केला. हा निर्णय केरळने पंतप्रधानांच्या शाळा रायझिंग इंडिया (पीएम श्री) योजनेला दिलेल्या नकाराचे प्रतिबिंब आहे.

3. Nations are gathering at the UN to address control of autonomous military systems. Modern warfare makes more use of these AI-driven technology, which begs moral and legal issues. The fast implementation of these systems in crises such as those in Gaza and Ukraine indicates the pressing necessity of international norms. Experts warn that lack of control might have disastrous results as countries increase defense budgets.

स्वायत्त लष्करी यंत्रणेवरील नियंत्रणाचा मुद्दा उपस्थित करण्यासाठी राष्ट्रे संयुक्त राष्ट्रांमध्ये एकत्र येत आहेत. आधुनिक युद्धांमध्ये या एआय-चालित तंत्रज्ञानाचा अधिक वापर केला जातो, ज्यामुळे नैतिक आणि कायदेशीर समस्या निर्माण होतात. गाझा आणि युक्रेनसारख्या संकटांमध्ये या यंत्रणेची जलद अंमलबजावणी आंतरराष्ट्रीय नियमांची निकडीची आवश्यकता दर्शवते. देशांनी संरक्षण बजेट वाढवल्याने नियंत्रणाचा अभाव विनाशकारी परिणाम देऊ शकतो असा इशारा तज्ज्ञांनी दिला आहे.

4. Military escalation beset India and Pakistan. In over thirty years, this was the most extreme hostilities. The violence resulted from an incident in India that sparked quick reprisal on both sides. Pakistan asked for a truce via the military hotline among mounting hostilities.

भारत आणि पाकिस्तानमध्ये लष्करी तणाव वाढला आहे. गेल्या तीस वर्षांमध्ये ही सर्वात तीव्र शत्रुत्वाची घटना होती. भारतात झालेल्या एका घटनेमुळे दोन्ही बाजूंनी त्वरित बदल घेतला गेला. वाढत्या शत्रुत्वाच्या पार्श्वभूमीवर

पाकिस्तानने लष्करी हॉटलाइनद्वारे युद्धबंदीची विनंती केली.

5. Recent research has exposed important new details about the magnetic field of Earth. To underline its changes over the past 100,000 years, scientists have turned magnetic impulses into music. Soundtracks capturing historical geomagnetic occurrences have come out of this creative method. One famous incident is the 41,000-year-old Laschamps excursion when the magnetic field dropped. Scientists keep looking at how these developments affect the life and surroundings of Earth.

अलीकडील संशोधनातून पृथ्वीच्या चुंबकीय क्षेत्राबद्दल महत्वाचे नवीन तपशील उघड झाले आहेत. गेल्या १००,००० वर्षांत पृथ्वीवरील बदल अधोरेखित करण्यासाठी, शास्त्रज्ञांनी चुंबकीय आवेगांना संगीतात रूपांतरित केले आहे. ऐतिहासिक भूचुंबकीय घटना कॅप्चर करणारे ध्वनीट्रॅक या सर्जनशील पद्धतीतून बाहेर आले आहेत. एक प्रसिद्ध घटना म्हणजे ४१,००० वर्षे जुनी लाशॅम्प्सची चुंबकीय क्षेत्र कमी झाल्यावरची सहल. या घडामोडींचा पृथ्वीवरील जीवनावर आणि सभोवतालच्या परिसरावर कसा परिणाम होतो हे शास्त्रज्ञ पाहत राहतात.

6. Aiming at lowering prescription medicine prices in the United States, President Donald Trump declared initiative. Focusing on a policy known as “Most Favored Nation,” (MFN), this action brings back his prior attempts during his first term. The presidential order pledges to lower medicine prices by as much as eighty percent. This reflects years of increasing expenses that have burdened American patients relative to those in other countries.

अमेरिकेत प्रिस्क्रिप्शन औषधांच्या किमती कमी करण्याच्या उद्देशाने, अध्यक्ष डॉनाल्ड ट्रम्प यांनी पुढाकार जाहीर केला. “मोस्ट फेवर्ड नेशन” (MFN) म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या धोरणावर लक्ष केंद्रित करून, ही कृती त्यांच्या पहिल्या कार्यकाळातील त्यांच्या पूर्वीच्या प्रयत्नांना परत आणते. राष्ट्रपतींच्या आदेशात औषधांच्या किमती ऐंशी टक्क्यांनी कमी करण्याचे आश्वासन दिले आहे. हे इतर देशांच्या तुलनेत अमेरिकन रुग्णांवर वर्षानुवर्षे वाढत्या खर्चाचे प्रतिबिंबित करते.

Current Affairs 14 May 2025

1. India saw its greatest reported internal displacements in more than ten years in 2024. According to an Internal Displacement Monitoring Centre analysis, storms and floods caused 5.4 million individuals to be relocated. This concerning figure illustrates the increasing effect of violence and climate change on the people.

२०२४ मध्ये भारतात दहा वर्षांहून अधिक काळातील सर्वात जास्त अंतर्गत विस्थापन झाले. अंतर्गत विस्थापन देखरेख केंद्राच्या विश्लेषणानुसार, वादळ आणि पुरामुळे ५४ लाख लोकांना स्थलांतरित व्हावे लागले. ही चिंताजनक आकडेवारी हिंसाचार आणि हवामान बदलाचा लोकांवर वाढता परिणाम दर्शवते.

2. From 2014 to 2021 India has made progress in bettering mother and child health. Critical health indicators consistently show a drop in the Sample Registration System (SRS) 2021 report. These developments, according to the Ministry of Health and Family Welfare (MoHFW), match world health objectives.

२०१४ ते २०२१ पर्यंत भारताने आई आणि बाळाच्या आरोग्यात सुधारणा करण्यात प्रगती केली आहे. गंभीर आरोग्य निर्देशक सातत्याने नमुना नोंदणी प्रणाली (SRS) २०२१ अहवालात घट दर्शवतात. आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालयाच्या (MoHFW) मते, या घडामोडी जागतिक आरोग्य उद्दिष्टांशी जुळतात.

3. The counter-terrorism policy of India has changed in past years. New philosophy developed by Prime Minister Narendra Modi emphasizes on a strong reaction against terrorism. Particularly regarding Pakistan, this strategy has established a new benchmark for India's military and strategic activities against terrorism.

गेल्या काही वर्षांत भारताच्या दहशतवादविरोधी धोरणात बदल झाला आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी विकसित केलेल्या नवीन तत्वज्ञानात दहशतवादविरुद्ध तीव्र प्रतिक्रिया देण्यावर भर देण्यात आला आहे. विशेषतः पाकिस्तानच्या बाबतीत, या धोरणाने दहशतवादविरुद्ध भारताच्या लष्करी आणि धोरणात्मक कारवायांसाठी एक नवीन बेंचमार्क स्थापित केला आहे.

4. Budget cuts impacting the National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA) have led to recent changes in meteorological techniques. Reducing NOAA's funding by 25% by the Trump administration has resulted in less weather balloon launches all throughout the United States. A Silicon Valley firm in response intends to replace conventional meteorological balloons with AI-powered substitutes. This change will affect how higher air observations are done, therefore influencing worldwide weather forecasting.

राष्ट्रीय महासागरीय आणि वातावरणीय प्रशासन (NOAA) वर परिणाम करणाऱ्या बजेट कपातीमुळे हवामानशास्त्रीय पद्धतींमध्ये अलिकडच्या काळात घडामोडी घडल्या आहेत. NOAA चे बजेट २५% ने कमी करण्याच्या ट्रम्प प्रशासनाच्या निर्णयामुळे संपूर्ण अमेरिकेत हवामान फुग्यांचे

प्रक्षेपण कमी झाले आहे. प्रतिसादात, सिलिकॉन व्हॅलीच्या एका स्टार्टअपने पारंपारिक हवामान फुग्यांऐवजी AI-शक्तीच्या पर्यायांचा वापर करण्याची योजना आखली आहे. या बदलामुळे वरच्या हवेतील निरीक्षणे कशी केली जातात हे बदलण्याची शक्यता आहे, ज्यामुळे जागतिक स्तरावर हवामान अंदाजावर परिणाम होईल.

5. Donald Trump, the US President, paid Saudi Arabia visits. Worth \$142 billion, the U.S. and Saudi Arabia inked the biggest defense cooperation pact in U.S. history on this trip. Reflecting a change in objectives, the visit concentrated on fostering economic relationships instead of security concerns.

अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डॉनल्ड ट्रम्प यांनी सौदी अरेबियाला भेट दिली. या दौऱ्यात अमेरिका आणि सौदी अरेबियाने \$१४२ अब्ज डॉलर्सचा अमेरिकेच्या इतिहासातील सर्वात मोठा संरक्षण सहकार्य करार केला. उद्दिष्टांमधील बदल प्रतिबिंबित करून, या भेटीत सुरक्षेच्या चिंतांऐवजी आर्थिक संबंध वाढवण्यावर लक्ष केंद्रित केले गेले.

6. The marine sector is changing to handle environmental issues like climate change. Recent voting on a new emissions charge by the Marine Environment Protection Committee of the International Maritime Organization This ruling signals a very significant turning point in world shipping rules. The suggested Market-Based Measure (MBM) seeks to strike equilibrium between economic justice and environmental concerns.

हवामान बदलासारख्या पर्यावरणीय समस्या हाताळण्यासाठी सागरी क्षेत्र बदलत आहे. आंतरराष्ट्रीय सागरी संघटनेच्या सागरी पर्यावरण संरक्षण समितीने नवीन उत्सर्जन शुल्कावर अलिकडेच मतदान केले. हा निर्णय जागतिक शिपिंग नियमांमध्ये एक अतिशय महत्वाचा टप्पा दर्शवितो. सुचविलेले बाजार-आधारित उपाय (MBM) आर्थिक न्याय आणि पर्यावरणीय चिंता यांच्यात समतोल साधण्याचा प्रयत्न करते.

Current Affairs 15 May 2025

1. Swearing in as India's 52nd Chief Justice was Justice Bhushan Ramkrishna Gavai. He is remarkable as the first Buddhist in charge of this esteemed post. Attended by several dignitaries including Vice-President Jagdeep Dhankar and Prime Minister Narendra Modi, his oath-taking ceremony took held at Rashtrapati Bhavan.

भारताचे ५२ वे सरन्यायाधीश म्हणून न्यायमूर्ती भूषण रामकृष्ण गवई यांनी शपथ घेतली. या सन्माननीय पदाचे प्रभारी पहिले बौद्ध म्हणून ते उल्लेखनीय आहेत. उपराष्ट्रपती जगदीप धनखड आणि पंतप्रधान नरेंद्र मोदी

यांच्यासह अनेक मान्यवर उपस्थित होते. राष्ट्रपती भवनात त्यांचा शपथविधी सोहळा पार पडला.

2. India, Turkey, and Azerbaijan's support of Pakistan in the continuing conflict has caused recent tensions among them. Targeting terror bases in Pakistan, India has started Operation Sindoor. Calls for boycotting Turkish goods and travel were made in response to Turkey's backing of Pakistan. Online sites have released cautions against visiting Turkey and Azerbaijan. Trade ties have been affected as Indian traders started to refuse Turkish products.

भारत, तुर्की आणि अझरबैजानने पाकिस्तानला सुरु असलेल्या संघर्षात पाठिंबा दिल्याने त्यांच्यात अलिकडेच तणाव निर्माण झाला आहे. पाकिस्तानमधील दहशतवादी तळांना लक्ष्य करत भारताने ऑपरेशन सिंदूर सुरु केले आहे. तुर्कीने पाकिस्तानला पाठिंबा दिल्याच्या प्रत्युत्तरात तुर्की वस्तू आणि प्रवासावर बहिष्कार टाकण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. ऑनलाइन साइट्सनी तुर्की आणि अझरबैजानला भेट देण्याविरुद्ध इशारा जारी केला आहे. भारतीय व्यापाऱ्यांनी तुर्की उत्पादनांना नकार देण्यास सुरुवात केल्याने व्यापारी संबंधांवर परिणाम झाला आहे.

3. A UN Women study exposed a dire scenario for women-led organizations in the middle of humanitarian emergencies. Funding cuts endanger the survival of these groups as global needs rise from conflict, climate change, and displacement. According to the poll, 90% of 411 companies had financial effects; over half of them expected to close in six months. Particularly for women and girls suffering abuse and relocation, this crisis compromises essential services.

मानवीय आणि बाणीच्या काळात महिलांच्या नेतृत्वाखालील संस्थांसाठी एक भयानक परिस्थिती यूएन वुमनच्या अभ्यासातून समोर आली आहे. संघर्ष, हवामान बदल आणि विस्थापनामुळे जागतिक गरजा वाढत असल्याने निधी कपातीमुळे या गटांचे अस्तित्व धोक्यात आले आहे. सर्वेक्षणानुसार, ४११ कंपन्यांपैकी ९०% कंपन्यांवर आर्थिक परिणाम झाला आहे; त्यापैकी निम्म्याहून अधिक कंपन्यांचे सहा महिन्यांत बंद पडण्याची अपेक्षा आहे. विशेषतः अत्याचार आणि स्थलांतराचा सामना करणाऱ्या महिला आणि मुलींसाठी, या संकटामुळे अत्यावश्यक सेवा धोक्यात आल्या आहेत.

4. Recent displays of India's Integrated Air Command and Control System (IACCS) by her military. The air defense capacity of the country is much improved by this technology. IACCS proved recently that it could supply real-time data from many air defense sites during a war. Neutralising airborne threats—especially from surrounding nations—depends on this skill.

भारताच्या एकात्मिक हवाई कमांड आणि नियंत्रण प्रणाली (IACCS) चे तिच्या सैन्याने अलिकडेच केलेले प्रदर्शन. या तंत्रज्ञानामुळे देशाची हवाई संरक्षण क्षमता खूपच सुधारली आहे. IACCS ने अलिकडेच सिद्ध केले की ते युद्धादरम्यान अनेक हवाई संरक्षण स्थळांवरून रिअल-टाइम डेटा पुरवू शकते. हवाई धोक्यांना – विशेषतः आजूबाजूच्या राष्ट्रांकडून – निष्क्रिय करणे या कौशल्यावर अवलंबून आहे.

5. May 7, 2025 saw formal notification of the Tsarap Chu Conservation Reserve. Located in Himachal Pradesh's Spiti Valley, this reserve Nowadays, it is India's biggest region under preservation. The reserve seeks to save the local ecosystem and biodiversity. It improves attempts at species like snow leopard preservation. Local communities participate in a grassroots process established by the institution.

७ मे २०२५ रोजी त्साराप चू संवर्धन राखीव ची औपचारिक अधिसूचना देण्यात आली. हिमाचल प्रदेशच्या स्पिती खोऱ्यात स्थित, हे राखीव आजकाल भारतातील सर्वात मोठे संरक्षित क्षेत्र आहे. हे राखीव स्थानिक परिसंस्था आणि जैवविविधता वाचवण्याचा प्रयत्न करते. ते हिम बिबट्यासारख्या प्रजातींच्या संरक्षणाच्या प्रयत्नांना सुधारते. स्थानिक समुदाय संस्थेने स्थापन केलेल्या तळागाळातील प्रक्रियेत सहभागी होतात.

6. Under the "Reaching New Worlds: A Space Exploration Renaissance," the Global Space Exploration Summit (GLEX) 2025 will take place in New Delhi. The Prime Minister underlined that India's space program serves as a vehicle to empower people and propel social and economic growth, therefore beyond mere scientific discoveries.

“रीचिंग न्यू वर्ल्ड्स: अ स्पेस एक्सप्लोरेशन रेनेसान्स” अंतर्गत, ग्लोबल स्पेस एक्सप्लोरेशन समिट (GLEX) २०२५ नवी दिल्ली येथे होणार आहे. पंतप्रधानांनी अधोरेखित केले की भारताचा अंतराळ कार्यक्रम लोकांना सक्षम करण्यासाठी आणि सामाजिक आणि आर्थिक विकासाला चालना देण्यासाठी एक साधन म्हणून काम करतो, म्हणूनच ते केवळ वैज्ञानिक शोधांच्या पलीकडे आहे.

7. Corporate Social Responsibility (CSR) spending by listed businesses in FY 2023-24 shows a 16% increase according to the analysis by PRIME Database (Indian market data firm). This indicates shifting corporate philanthropy and compliance culture's goals and can be ascribed to enhanced profitability across industries.

आर्थिक वर्ष २०२३-२४ मध्ये सूचीबद्ध व्यवसायांनी केलेल्या कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी (CSR) खर्चात PRIME

डेटाबेस (भारतीय बाजार डेटा फर्म) च्या विश्लेषणानुसार १६% वाढ दिसून येते. हे कॉर्पोरेट परोपकार आणि अनुपालन संस्कृतीच्या उद्दिष्टांमध्ये बदल दर्शवते आणि यामुळे सर्व उद्योगांमध्ये वाढलेली नफाक्षमता दिसून येते.

8. Often praised as the “premier forum for international economic cooperation,” the G20 suffers criticism for lacking worldwide participation. Its restricted membership compromises its legitimacy and efficiency in handling world problems.

“आंतरराष्ट्रीय आर्थिक सहकार्यासाठी प्रमुख मंच” म्हणून अनेकदा प्रशंसा केली जाणारी, जी-२० ही जागतिक सहभागाच्या अभावामुळे टीकेला सामोरे जाते. तिचे मर्यादित सदस्यत्व जागतिक समस्या हाताळण्यात त्याची वैधता आणि कार्यक्षमता धोक्यात आणते.

Current Affairs 16 May 2025

1. Reviewing a highly significant case that might alter American citizenship is the US Supreme Court. The argument revolves on an executive order President Donald Trump issued aiming at eradicating birthright citizenship for children born in the US to temporary visa holders and illegal immigrants. This sequence questions the long-standing reading of the Fourteenth Amendment's Citizenship Clause, which has assured everyone born on US territory of citizenship since its adoption in 1868.

अमेरिकन नागरिकत्व बदलू शकणाऱ्या एका अत्यंत महत्वाच्या प्रकरणाची पुनरावलोकन करण्यासाठी अमेरिकेचे सर्वोच्च न्यायालय आहे. हा युक्तिवाद राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी अमेरिकेत जन्मलेल्या तात्पुरत्या व्हिसा धारक आणि बेकायदेशीर स्थलांतरितांना जन्मसिद्ध नागरिकत्व रद्द करण्याच्या उद्देशाने जारी केलेल्या कार्यकारी आदेशावर आधारित आहे. हा क्रम चौदाव्या दुरुस्तीच्या नागरिकत्व कलमाच्या दीर्घकालीन वाचनावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करतो, ज्याने १८६८ मध्ये स्वीकारल्यापासून अमेरिकेच्या भूभागावर जन्मलेल्या प्रत्येकाला नागरिकत्वाची हमी दिली आहे.

2. Children in rich countries have suffered under the COVID-19 epidemic. Recent UNICEF studies show declining academic achievement, mental health, and physical health among children living in 43 OECD and EU nations. Data from 2018 to 2022 is compared in this study to expose concerning patterns both during and following the epidemic.

श्रीमंत देशांमधील मुलांना कोविड-१९ साथीचा त्रास सहन करावा लागला आहे. युनिसेफच्या अलीकडील अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की ४३ ओईसीडी आणि ईयू देशांमध्ये राहणाऱ्या मुलांमध्ये शैक्षणिक कामगिरी,

मानसिक आरोग्य आणि शारीरिक आरोग्यात घट होत आहे. २०१८ ते २०२२ पर्यंतच्या डेटाची तुलना या अभ्यासात साथीच्या काळात आणि त्यानंतरच्या नमुन्यांबद्दल माहिती देण्यासाठी केली आहे.

3. The agricultural scene of Punjab questions hybrid paddy seeds. June 1 is chosen by the state administration for paddy transplanting. Farmers are anxious, meanwhile, because of anticipated court decisions on seed use. Concerns about cost and milling efficiency recently drove the Punjab government to ban selling hybrid paddy seeds. Legal problems and doubts over the direction of paddy farming in the area have been generated by this choice.

पंजाबमधील कृषी क्षेत्रात संकरित भात बियाण्यांवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले जात आहे. राज्य प्रशासनाने भात लागवडीसाठी १ जून हा दिवस निवडला आहे. दरम्यान, बियाण्यांच्या वापरावर न्यायालयाच्या अपेक्षित निर्णयांमुळे शेतकरी चिंताग्रस्त आहेत. खर्च आणि दळणाच्या कार्यक्षमतेबद्दलच्या चिंतेमुळे अलीकडेच पंजाब सरकारने संकरित भात बियाण्यांच्या विक्रीवर बंदी घातली आहे. या निवडीमुळे या भागातील भात लागवडीच्या दिशेने कायदेशीर समस्या आणि शंका निर्माण झाल्या आहेत.

4. Rising to a 40% share of world exports, China became the top exporter of electric cars (EVs) in 2024. Especially in developing countries, the Global EV Outlook 2025 research shows how reasonably priced Chinese models have shaped the electric car industry. Chinese electric automobiles were adopted really remarkably in Thailand, Brazil, and Mexico among other nations. Recent tariff changes, however, provide difficulties for this expansion.

जागतिक निर्यातीतील ४०% वाटा वाढून, चीन २०२४ मध्ये इलेक्ट्रिक कार (EV) चा अक्कल निर्यातदार बनला. विशेषतः विकसनशील देशांमध्ये, ग्लोबल EV आउटलुक २०२५ च्या संशोधनातून असे दिसून येते की वाजवी किमतीच्या चिनी मॉडेलसनी इलेक्ट्रिक कार उद्योगाला किती आकार दिला आहे. थायलंड, ब्राझील आणि मेक्सिकोसह इतर देशांमध्ये चिनी इलेक्ट्रिक ऑटोमोबाईल्स खरोखरच उल्लेखनीयपणे स्वीकारल्या गेल्या. तथापि, अलिकडच्या टॅरिफ बदलांमुळे या विस्तारासाठी अडचणी निर्माण होतात.

5. By means of innovative tests conducted on the International Space Station (ISS), India is set to achieve breakthrough in space feeding. Announced by Dr. Jitendra Singh, these projects seek for long-term space mission sustainable food supplies. Part of India's BioE3 Biotechnology strategy, the tests underline the nation's dedication to world biotechnology leadership.

आंतरराष्ट्रीय अंतराळ स्थानकावर (ISS) केलेल्या नाविन्यपूर्ण चाचण्यांद्वारे, भारत अंतराळ आहारात प्रगती साधण्यास सज्ज आहे. डॉ. जितेंद्र सिंह यांनी जाहीर केलेले हे प्रकल्प दीर्घकालीन अंतराळ मोहिमेसाठी शाश्वत अन्न पुरवठा करण्याचा प्रयत्न करतात. भारताच्या BioE3 बायोटेक्नॉलॉजी धोरणाचा एक भाग असलेल्या, या चाचण्या जागतिक जैवतंत्रज्ञान नेतृत्वासाठी देशाच्या समर्पणाला अधोरेखित करतात.

6. Artificial intelligence breakthroughs recently point to an increasing worry regarding AI hallucinations. OpenAI's most recent models, o3 and o4-mini, show more rates of hallucinations—errors—according a research by OpenAI. These mistakes arise when artificial intelligence systems produce misleading or false information. According to the findings, o4-mini had an astounding 48% rate of hallucinations whereas o3 hallucinations occurred 33% of the time. Given their increasing sophistication, this development begs issues regarding the dependability of artificial intelligence models.

कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या क्षेत्रात अलिकडेच झालेल्या प्रगतीमुळे एआय भ्रमांबाबत वाढती चिंता दिसून येते. ओपनएआयच्या संशोधनानुसार, ओपनएआयचे सर्वात अलीकडील मॉडेल्स, o3 आणि o4-मिनी, भ्रमांचे प्रमाण - त्रुटी - जास्त दर्शवितात. कृत्रिम बुद्धिमत्ता प्रणाली दिशाभूल करणारी किंवा चुकीची माहिती देतात तेव्हा या चुका उद्भवतात. निष्कर्षानुसार, o4-मिनीमध्ये भ्रमांचे प्रमाण आश्चर्यकारकपणे ४८% होते तर o3 भ्रम ३३% वेळा आढळतात. त्यांच्या वाढत्या परिष्कृततेमुळे, हा विकास कृत्रिम बुद्धिमत्ता मॉडेल्सच्या विश्वासार्हतेबद्दल प्रश्न उपस्थित करतो.

7. Supercapacitors made of reasonably priced materials created by researchers surpass conventional lithium-ion batteries. Faster charging times and more energy storage capacity abound from this invention. The new technology solves difficulties in worldwide acceptance of renewable energy.

संशोधकांनी तयार केलेल्या वाजवी किमतीच्या साहित्यापासून बनवलेले सुपरकॅपॅसिटर पारंपारिक लिथियम-आयन बॅटरींना मागे टाकतात. या शोधामुळे जलद चार्जिंग वेळा आणि अधिक ऊर्जा साठवण क्षमता निर्माण झाली आहे. नवीन तंत्रज्ञानामुळे जगभरात अक्षय ऊर्जेच्या स्वीकृतीत येणाऱ्या अडचणी दूर होतात.

8. Recent events have seen President Droupadi Murmu seek the advisory opinion of the Supreme Court on the deadlines for the Presidential assent on bills enacted by state Assemblies. This investigation tracks a contentious Supreme Court decision requiring

the President to act on such bills within three months. Under India's constitutional system, this scenario defines the complicated link between the government and court.

अलिकडेच्या घटनांमध्ये राष्ट्रपती द्रौपदी मुर्मू यांनी राज्य विधानसभांनी लागू केलेल्या विधेयकांवर राष्ट्रपतींच्या संमतीसाठी अंतिम मुदतीबाबत सर्वोच्च न्यायालयाचा सल्लागार मत मागितला आहे. या चौकशीत सर्वोच्च न्यायालयाच्या वादग्रस्त निर्णयाचा मागोवा घेतला आहे ज्यामध्ये राष्ट्रपतींनी अशा विधेयकांवर तीन महिन्यांत कारवाई करावी असे म्हटले आहे. भारताच्या संवैधानिक व्यवस्थेनुसार, ही परिस्थिती सरकार आणि न्यायालय यांच्यातील गुंतागुंतीचा संबंध परिभाषित करते.

Current Affairs 17 May 2025

1. On environmental clearances, the Indian Supreme Court rendered a historic decision. It nullified the 2017 notification and the following 2021 office memorandum allowing projects to get ex-post facto environmental clearance. This ruling is consistent with other rulings stressing the importance of previous environmental studies.

पर्यावरणीय मंजूरींबाबत, भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाने एक ऐतिहासिक निर्णय दिला. २०१७ ची अधिसूचना आणि त्यानंतरच्या २०२१ च्या कार्यालयीन निवेदनाला रद्दबातल ठरवले ज्यामुळे प्रकल्पांना पूर्व-प्रभावी पर्यावरणीय मंजूरी मिळू शकली. हा निर्णय मागील पर्यावरणीय अभ्यासांचे महत्त्व अधोरेखित करणाऱ्या इतर निर्णयांशी सुसंगत आहे.

2. Confirming a polio epidemic in Papua New Guinea, the World Health Organisation (WHO) Regular tests turned up the poliovirus in healthy youngsters, which helped to identify the epidemic. To stop the very contagious illness from spreading, the WHO has advised quick vaccination campaigns.

पापुआ न्यू गिनीमध्ये पोलिओच्या साथीची पुष्टी करताना, जागतिक आरोग्य संघटना (WHO) नियमित चाचण्यांमधून निरोगी मुलांमध्ये पोलिओ विषाणू आढळून आला, ज्यामुळे साथीची ओळख पटवण्यास मदत झाली. या संसर्गजन्य आजाराचा प्रसार रोखण्यासाठी, WHO ने जलद लसीकरण मोहिमा राबवण्याचा सल्ला दिला आहे.

3. Recently, the Supreme Court of India required states and Union Territories to create special teams to look at whether private people or organizations have been unfairly given reserve forest property. The court's ruling indicates that within one year forest departments must reclaim such area. Leading the bench, Chief Justice B R Gavai underlined that the state should get its value back from the beneficiaries for forest development if recovering the property is not in the public interest.

अलिकडेच, सर्वोच्च न्यायालयाने राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांना खाजगी लोकांना किंवा संस्थांना राखीव वन मालमत्ता अन्याय्यरित्या देण्यात आली आहे का हे पाहण्यासाठी विशेष पथके तयार करण्याचे आदेश दिले आहेत. न्यायालयाच्या निकालात असे सूचित होते की एका वर्षाच्या आत वन विभागांनी असा परिसर परत मिळवावा. खंडपीठाचे नेतृत्व करताना, मुख्य न्यायाधीश बी. आर. गवई यांनी अधोरेखित केले की जर मालमत्ता परत मिळवणे सार्वजनिक हिताचे नसेल तर राज्याने वन विकासासाठी लाभार्थ्यांकडून त्याचे मूल्य परत मिळवावे.

4. Recent research has revealed possible advantages of the shingles vaccination beyond only avoiding the unpleasant viral illness. Studies conducted in South Korea show that those who have been vaccinated can have a 23% reduced risk of heart problems. Furthermore, a special research from Wales implies that the shingles vaccination can reduce the chance of dementia, a major neurological disease. अलिकडच्या संशोधनातून शिंगल्स लसीकरणाचे संभाव्य फायदे उघड झाले आहेत, केवळ हा अप्रिय विषाणूजन्य आजार टाळण्याव्यतिरिक्त. दक्षिण कोरियामध्ये केलेल्या अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की ज्यांना लसीकरण करण्यात आले आहे त्यांना हृदयरोगाचा धोका २३% कमी होऊ शकतो. शिवाय, वेल्समधील एका विशेष संशोधनातून असे दिसून आले आहे की शिंगल्स लसीकरणामुळे डिमेंशिया, एक प्रमुख न्यूरोलॉजिकल रोग होण्याची शक्यता कमी होऊ शकते.

5. Policy aiming at preventing human trafficking and witch-hunting has just been introduced by the Assam government. Announced by the Department of Women and Child Development on May 16, 2025, this project The policy notes how seriously these crimes affect Assamese women and girls. It seeks to improve survivor rights and provide a safer society. मानवी तस्करी आणि जादूटोणा रोखण्यासाठी आसाम सरकारने नुकतेच धोरण सादर केले आहे. महिला आणि बाल विकास विभागाने १६ मे २०२५ रोजी जाहीर केलेला हा प्रकल्प या धोरणात हे गुन्हे आसामी महिला आणि मुलींवर किती गंभीर परिणाम करतात याची नोंद आहे. ते वाचलेल्यांचे हक्क सुधारण्याचा आणि सुरक्षित समाज प्रदान करण्याचा प्रयत्न करते.

6. India is supporting UN labeling of The Resistance Front (TRF) as a terrorist group. This drive corresponds with a terrible terror assault in Pahalgam, Jammu and Kashmir, which claimed 26 lives. India wants to provide the 1267 Sanctions Committee of the UN Security Council proof of TRF's links to terror groups based in Pakistan.

भारत संयुक्त राष्ट्रांनी द रेजिस्ट्रन्स फ्रंट (टीआरएफ) ला दहशतवादी गट म्हणून घोषित करण्यास पाठिंबा देत आहे. ही मोहीम जम्मू आणि काश्मीरमधील पहलगाम येथे झालेल्या भयानक दहशतवादी हल्ल्याशी संबंधित आहे, ज्यामध्ये २६ जणांचा मृत्यू झाला होता. भारत संयुक्त राष्ट्र सुरक्षा परिषदेच्या १२६७ निर्बंध समितीला पाकिस्तानमधील दहशतवादी गटांशी टीआरएफच्या संबंधांचे पुरावे देऊ इच्छितो.

7. In a stormy global scene, India's economy has become a lighthouse of development. India is expected to rise at 6.3% according to the World Economic Situation and Prospectues update for 2025 published by the United Nations This helps India to be the fastest-growing big economy in spite of trade conflicts and policy ambiguities influencing the world economy. Maintaining this development has mostly depended on the durability of government expenditure and local demand. जागतिक स्तरावरील वादळी परिस्थितीत, भारताची अर्थव्यवस्था विकासाचे दीपस्तंभ बनली आहे. संयुक्त राष्ट्रांनी प्रकाशित केलेल्या २०२५ च्या जागतिक आर्थिक परिस्थिती आणि संभाव्यतेनुसार भारताचा विकास दर ६.३% राहण्याची अपेक्षा आहे. जागतिक अर्थव्यवस्थेवर परिणाम करणाऱ्या व्यापार संघर्ष आणि धोरणात्मक अस्पष्टता असूनही, यामुळे भारताला सर्वात वेगाने वाढणारी मोठी अर्थव्यवस्था बनण्यास मदत होते. हा विकास राखणे हे मुख्यतः सरकारी खर्चाच्या टिकाऊपणा आणि स्थानिक मागणीवर अवलंबून आहे.

8. Recently starting biometric e-passports, India joins more than 120 countries. This programme seeks to modernize travel for Indians abroad. E-passports help to simplify immigration processes, improve border security, and lower identity fraud. अलीकडेच बायोमेट्रिक ई-पासपोर्ट सुरू केल्याने, भारत १२० हून अधिक देशांमध्ये सामील झाला आहे. हा कार्यक्रम भारतीयांसाठी परदेश प्रवासाचे आधुनिकीकरण करण्याचा प्रयत्न करतो. ई-पासपोर्ट इमिग्रेशन प्रक्रिया सुलभ करण्यास, सीमा सुरक्षा सुधारण्यास आणि ओळख फसवणूक कमी करण्यास मदत करतात.

Current Affairs 19 May 2025

1. Recent events in Maharashtra have spurred debates on the Maratha reserve issue once more. Forming a fresh three-judge Bench, the Bombay High Court will be continuing proceedings on the constitutionality of the 2024 Maharashtra State Reservation for Socially and Educationally Backward Classes (SEBC) Act. For the Maratha community, this Act provides a 10% reservation for public jobs and education.

The issue is as it calls into doubt the community's designation as socially backwards and affects next local body elections.

महाराष्ट्रातील अलिकडच्या घटनांमुळे मराठा आरक्षणाच्या मुद्द्यावर पुन्हा एकदा वादविवाद सुरू झाले आहेत. मुंबई उच्च न्यायालयाचे तीन न्यायाधीशांचे नवीन खंडपीठ स्थापन करून, २०२४ च्या महाराष्ट्र राज्य सामाजिक आणि शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गीय आरक्षण (SEBC) कायद्याच्या घटनात्मक वैधतेवर कार्यवाही सुरू ठेवणार आहे. मराठा समाजासाठी, हा कायदा सार्वजनिक नोकऱ्या आणि शिक्षणात १०% आरक्षण प्रदान करतो. हा मुद्दा असा आहे की तो समाजाच्या सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गीय म्हणून नियुक्तीवर शंका उपस्थित करतो आणि पुढील स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांवर परिणाम करतो.

2. With India's Total Fertility Rate (TFR) still steady at 2.0, which is below the replacement level of 2.1, the Sample Registration System (SRS) Statistical Report of 2021 shows. Still, geographical variances are striking. At 3.0 Bihar shows the greatest TFR; West Bengal and Delhi have the lowest at 1.4. This paper highlights continuous demographic changes as well as issues across several states.

भारताचा एकूण प्रजनन दर (TFR) अजूनही २.० वर स्थिर असूनही, जो २.१ च्या प्रतिस्थापन पातळीपेक्षा कमी आहे, २०२१ च्या नमुना नोंदणी प्रणाली (SRS) सांख्यिकी अहवालात असे दिसून आले आहे. तरीही, भौगोलिक तफावत लक्षणीय आहे. ३.० वर बिहारमध्ये सर्वात जास्त TFR दिसून येतो; पश्चिम बंगाल आणि दिल्लीमध्ये सर्वात कमी १.४ आहे. हा पेपर सतत लोकसंख्याशास्त्रीय बदल तसेच अनेक राज्यांमधील समस्यांवर प्रकाश टाकतो.

3. Promising developments in solid-state battery technology have lately appeared in extending cell lifetime and performance. Researchers have shown that mechanical rules are crucial in solving problems such dendrite development that causes battery failure. Using a solid electrolyte instead of a liquid one, solid-state batteries—or SSBs—increases energy density and safety. But the creation of lithium dendrites during charge-discharge cycles presents difficulties.

सॉलिड-स्टेट बॅटरी तंत्रज्ञानातील आशादायक विकासांमुळे अलीकडेच सेलचे आयुष्य आणि कार्यक्षमता वाढली आहे. संशोधकांनी दाखवून दिले आहे की बॅटरी बिघाड होण्यास कारणीभूत असलेल्या डेंड्राइट विकासासारख्या समस्या सोडवण्यासाठी यांत्रिक नियम महत्वाचे आहेत. द्रवऐवजी सॉलिड इलेक्ट्रोलाइट वापरल्याने, सॉलिड-स्टेट बॅटरी—किंवा SSB—ऊर्जेची घनता आणि सुरक्षितता वाढते. परंतु चार्ज-

डिस्चार्ज सायकल दरम्यान लिथियम डेंड्राइट्सची निर्मिती अडचणी निर्माण करते.

4. For US non-resident Indians (NRIs), the proposed remittance transfer tax is different. Advancement of the “One Big Beautiful” Tax Act comes from the House Ways and Means Committee This proposal seeks to expand elements of the 2017 Tax Cuts and Jobs Act. It adds a five percent tax on overseas transfers. Many NRIs who often transfer money to their Indian family might be affected by this levy. Anticipated to be finalized by July 2025, the measure is undergoing Senate consideration.

अमेरिकेतील अनिवासी भारतीयांसाठी (एनआरआय) प्रस्तावित रेमिटन्स ट्रान्सफर कर वेगळा आहे. “वन बिग ब्युटीफुल” कर कायद्याची प्रगती हाऊस वेज अँड मीन्स कमिटीकडून येते. हा प्रस्ताव २०१७ च्या कर कपात आणि नोकरी कायद्याच्या घटकांचा विस्तार करण्याचा प्रयत्न करतो. त्यात परदेशातील हस्तांतरणांवर पाच टक्के कर जोडला जातो. अनेक अनिवासी भारतीय जे अनेकदा त्यांच्या भारतीय कुटुंबाला पैसे हस्तांतरित करतात त्यांना या कर आकारणीचा फटका बसू शकतो. जुलै २०२५ पर्यंत अंतिम रूप मिळण्याची अपेक्षा आहे, हा उपाय सिनेटच्या विचाराधीन आहे.

नोकरीचे ऑनलाइन परीक्षा

5. Globally, the problem of gender inequality in STEM (science, technology, engineering, and mathematics) disciplines still causes worry. Only 35% of STEM grads are women in spite of several programs. Over the previous ten years, this number has not gotten better. Studies on women's obstacles in following STEM professions by UNESCO's Global Education Monitoring (GEM) Main causes of this tendency include low mathematical confidence and widespread gender prejudices.

जागतिक स्तरावर, STEM (विज्ञान, तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी आणि गणित) विषयांमध्ये लिंग असमानतेची समस्या अजूनही चिंताजनक आहे. अनेक कार्यक्रम असूनही STEM पदवीधरांपैकी फक्त 35% महिला आहेत. गेल्या दहा वर्षांत, ही संख्या सुधारलेली नाही. UNESCO च्या ग्लोबल एज्युकेशन मॉनिटरिंग (GEM) द्वारे STEM व्यवसायांचे अनुसरण करण्यात महिलांच्या अडथळ्यांवरील अभ्यास या प्रवृत्तीची मुख्य कारणे कमी गणितीय आत्मविश्वास आणि व्यापक लिंग पूर्वग्रह आहेत.

6. Upgrades at the Multi Agency Centre (MAC) have improved India's counter-terrorism capacity. Recently opened by Amit Shah, the Union Home Minister, the renovated MAC functions as a national intelligence-sharing hub. It seeks to coordinate several state and national authorities in the fight against

terrorism and other security hazards better. Originally set up in 2001 during the Kargil conflict, the MAC grew more robust following the Mumbai attacks in 2008.

मल्टी एजन्सी सेंटर (MAC) मधील सुधारणांमुळे भारताची दहशतवादविरोधी क्षमता सुधारली आहे. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी अलीकडेच उद्घाटन केलेले, नूतनीकरण केलेले MAC राष्ट्रीय गुप्तचर-शेअरिंग हब म्हणून काम करते. ते दहशतवाद आणि इतर सुरक्षा धोक्यांविरुद्धच्या लढाईत अनेक राज्य आणि राष्ट्रीय अधिकाऱ्यांमध्ये चांगले समन्वय साधण्याचा प्रयत्न करते. मूळतः २००१ मध्ये कारगिल संघर्षादरम्यान स्थापन झालेले, २००८ मध्ये मुंबई हल्ल्यानंतर MAC अधिक मजबूत झाले.

7. Acute hunger threatened to grow shockingly in 2024. According to the UN's Global Report on Food Crises, significant food shortages were faced by over 295 million people spread across 53 countries. This was the sixth year running in rising levels of hunger. Identified as main causes of this catastrophe were conflict, economic upheaval, and climate change. Particularly bad situations exist in places like the Gaza Strip, South Sudan, and Haiti.

२०२४ मध्ये तीव्र उपासमार धक्कादायकपणे वाढण्याची भीती होती. संयुक्त राष्ट्रांच्या अन्न संकटांवरील जागतिक अहवालानुसार, ५३ देशांमध्ये पसरलेल्या २९५ दशलक्षाहून अधिक लोकांना अन्नटंचाईचा सामना करावा लागला. उपासमारीच्या पातळीत वाढ होण्याचे हे सलग सहावे वर्ष होते. या आपत्तीची मुख्य कारणे संघर्ष, आर्थिक उलथापालथ आणि हवामान बदल म्हणून ओळखली जातात. विशेषतः गाझा पट्टी, दक्षिण सुदान आणि हैतीसारख्या ठिकाणी वाईट परिस्थिती आहे.

8. Aiming put pressure on Hamas for the release of Israeli hostages, Israel has started a military attack known as Operation Gideon's Chariot. This declaration comes after a string of heavy airstrikes and aligns with U.S. President Donald Trump's most recent Middle Eastern trip, which most importantly omitted Israel.

इस्रायली बंधकांच्या सुटकेसाठी हमासवर दबाव आणण्याच्या उद्देशाने, इस्रायलने ऑपरेशन गिडॉनचा रथ म्हणून ओळखला जाणारा लष्करी हल्ला सुरू केला आहे. ही घोषणा जोरदार हवाई हल्ल्यांच्या मालिकेनंतर आली आहे आणि अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांच्या अलीकडील मध्य पूर्व दौऱ्याशी जुळते, ज्यामध्ये सर्वात महत्वाचे म्हणजे इस्रायलला वगळण्यात आले होते.

Current Affairs 20 May 2025

1. An updated Overseas Citizen of India (OCI) portal has been introduced by India's government. This project seeks to upgrade

immigration facilities for OCI cards. In May 2025 Union Home Minister Amit Shah unveiled the new site. It guarantees a flawless experience for Indian-origin people globally and answers to the demands of more than 5 million OCI cards.

भारत सरकारने एक अद्ययावत ओव्हरसीज सिटीझन ऑफ इंडिया (ओसीआय) पोर्टल सुरू केले आहे. या प्रकल्पाचा उद्देश ओसीआय कार्डसाठी इमिग्रेशन सुविधा अपग्रेड करणे आहे. मे २०२५ मध्ये केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी नवीन साइटचे अनावरण केले. हे जगभरातील भारतीय वंशाच्या लोकांसाठी एक निर्दोष अनुभवाची हमी देते आणि ५ दशलक्षाहून अधिक ओसीआय कार्डच्या मागण्या पूर्ण करते.

2. Veteran Indian Police Service (IPS) officer Tapan Kumar Deka has been given a one-year extension as Director of the Intelligence Bureau (IB), the main domestic intelligence agency of India. Approved by the Appointments Committee of the Cabinet, the extension—effective until June 2026—comes in honor of his vital services to national security. His ongoing leadership has been approved under a unique clause permitting public service extensions outside the usual retirement age of 60 years.

भारतीय पोलिस सेवेतील (आयपीएस) ज्येष्ठ अधिकारी तपन कुमार डेका यांना भारताची मुख्य देशांतर्गत गुप्तचर संस्था असलेल्या इंटेलिजेंस ब्युरो (आयबी) चे संचालक म्हणून एक वर्षाची मुदतवाढ देण्यात आली आहे. मंत्रिमंडळाच्या नियुक्ती समितीने मंजूर केलेला हा विस्तार – जून २०२६ पर्यंत प्रभावी – राष्ट्रीय सुरक्षेतील त्यांच्या महत्त्वपूर्ण सेवेच्या सन्मानार्थ आहे. त्यांच्या चालू नेतृत्वाला ६० वर्षांच्या नेहमीच्या निवृत्ती वयाच्या बाहेर सार्वजनिक सेवेत विस्तार करण्याची परवानगी देणाऱ्या एका अद्वितीय कलमांतर्गत मंजूरी देण्यात आली आहे.

3. In India, obesity is at shockingly high rates. According to a new World Heart Federation analysis, adult obesity rates have doubled worldwide since 1990. India clearly shows the increase; the number of fat women has skyrocketed here. The paper emphasizes how urgently public health campaigns and sensible obesity control policies are needed.

भारतात, लठ्ठपणाचे प्रमाण धक्कादायकपणे जास्त आहे. वर्ल्ड हार्ट फेडरेशनच्या एका नवीन विश्लेषणानुसार, १९९० पासून जगभरात प्रौढ लठ्ठपणाचे प्रमाण दुप्पट झाले आहे. भारतात ही वाढ स्पष्टपणे दिसून येते; येथे लठ्ठ महिलांची संख्या गगनाला भिडली आहे. सार्वजनिक आरोग्य मोहिमा आणि सुज्ञ लठ्ठपणा नियंत्रण धोरणे किती तातडीने आवश्यक आहेत यावर हा पेपर भर देतो.

4. As the globe strives toward electrification, the battle for effective energy storage has been more

intense. The backbone of this change have been conventional lithium-ion batteries. Their great expenses and limited lithium supplies provide difficulties, though. Recently, Bengaluru's experts have created a novel sodium-ion battery with quicker charging and longer lifetime. By means of three crucial improvements, they designed a novel anode material, $\text{Na}_{1.0}\text{V}_{0.25}\text{Al}_{0.25}\text{Nb}_{1.6}$. The way energy is stored going forward might be changed by this new technology.

जग विद्युतीकरणाकडे वाटचाल करत असताना, प्रभावी ऊर्जा साठवणुकीसाठीची लढाई अधिक तीव्र झाली आहे. या बदलाचा कणा पारंपारिक लिथियम-आयन बॅटरी आहेत. त्यांचा जास्त खर्च आणि मर्यादित लिथियम पुरवठा अडचणी निर्माण करतो. अलीकडेच, बेंगळुरूच्या तज्ञांनी जलद चार्जिंग आणि दीर्घ आयुष्यमान असलेली एक नवीन सोडियम-आयन बॅटरी तयार केली आहे. तीन महत्त्वपूर्ण सुधारणांद्वारे, त्यांनी एक नवीन एनोड मटेरियल, $\text{Na}_{1.0}\text{V}_{0.25}\text{Al}_{0.25}\text{Nb}_{1.6}$ डिझाइन केले. भविष्यात ऊर्जा साठवण्याची पद्धत या नवीन तंत्रज्ञानाद्वारे बदलू शकते.

5. Kerala is preparing to implement a groundbreaking disaster management initiative that is designed to safeguard its tribal communities. The Tribal Hamlet Disaster Management Plan (THDMP) is a plan that is specifically designed to address the needs of individuals residing in precarious highland regions that are susceptible to extreme weather events. The initiative fortifies calamity resilience by integrating contemporary scientific methodologies with traditional indigenous knowledge. It primarily affects the ecologically sensitive Western Ghats, where approximately 484,839 tribal individuals reside in more than 6,000 hamlets.

केरळ आपल्या आदिवासी समुदायांचे रक्षण करण्यासाठी डिझाइन केलेला एक अभूतपूर्व आपत्ती व्यवस्थापन उपक्रम राबविण्याची तयारी करत आहे. ट्रायबल हॅम्लेट आपत्ती व्यवस्थापन योजना (THDMP) ही एक योजना आहे जी विशेषतः हवामानाच्या तीव्र घटनांना बळी पडणाऱ्या अनिश्चित उंच प्रदेशात राहणाऱ्या व्यक्तींच्या गरजा पूर्ण करण्यासाठी डिझाइन केलेली आहे. हा उपक्रम समकालीन वैज्ञानिक पद्धतींना पारंपारिक स्थानिक ज्ञानाशी जोडून आपत्ती प्रतिकारशक्तीला बळकटी देतो. हे प्रामुख्याने पर्यावरणीयदृष्ट्या संवेदनशील पश्चिम घाटांवर परिणाम करते, जिथे अंदाजे ४८४,८३९ आदिवासी व्यक्ती ६,००० हून अधिक वस्त्यांमध्ये राहतात.

6. For water security of India and Pakistan, the rivers Indus and Sutlej are absolutely vital. They start in Tibet, under Chinese rule. This geopolitical factor throws off current accords

like the Indus Water Treaty. Signed in 1960, this agreement assigns river use rights between India and Pakistan. Particularly following the Pahalgam terror assault, recent tensions have caused this pact to remain abeyant. The possibility for China to control water flow adds even another level of complication.

भारत आणि पाकिस्तानच्या जल सुरक्षेसाठी, सिंधू आणि सतलज नद्या अत्यंत महत्वाच्या आहेत. त्या चीनच्या अधिपत्याखाली असलेल्या तिबेटमध्ये सुरू होतात. हा भूराजकीय घटक सिंधू जल करार सारख्या सध्याच्या करारांना धक्का देतो. १९६० मध्ये स्वाक्षरी झालेल्या या करारात भारत आणि पाकिस्तान यांच्यात नदी वापराचे अधिकार देण्यात आले आहेत. विशेषतः पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यानंतर, अलिकडच्या तणावामुळे हा करार प्रलंबित राहिला आहे. चीनला पाण्याच्या प्रवाहावर नियंत्रण ठेवण्याची शक्यता आणखी एक गुंतागुंत निर्माण करते.

7. Recent research have sparked enthusiasm in A-to-I mRNA editing, a technique that complicates our knowledge of genetics. Important function of this editing process in mRNA is the conversion of adenosine (A) to inosine (I), therefore promoting protein synthesis. Although the phenomena was not recognized at the time of Theodosius Dobzhansky, its consequences are presently under investigation in many other species, including fungus.

अलिकडच्या संशोधनामुळे A-to-I mRNA संपादनामध्ये उत्साह निर्माण झाला आहे, ही एक तंत्र आहे जी अनुवांशिकतेचे आपले ज्ञान गुंतागुंतीचे करते. mRNA मधील या संपादन प्रक्रियेचे महत्वाचे कार्य म्हणजे एडेनोसिन (A) चे इनोसिन (I) मध्ये रूपांतर करणे, ज्यामुळे प्रथिने संश्लेषणाला चालना मिळते. जरी थिओडोसियस डोबझान्स्कीच्या वेळी ही घटना ओळखली गेली नव्हती, तरी त्याचे परिणाम सध्या बुरशीसह इतर अनेक प्रजातींमध्ये तपासले जात आहेत.

Current Affairs 22 May 2025

1. Recent debates concerning the Waqf (Amendment) Act, 2025 have brought up arguments on India's Doctrine of Presumption of Constitutionality. Considered as the pillar of Indian constitutional law is this notion It claims that unless proven differently, laws passed by the legislature are taken as presuminally constitutional. This idea captures respect for democratic government and the legislative process.

वक्फ (दुरुस्ती) कायदा, २०२५ बद्दल अलिकडच्या वादविवादांमुळे भारताच्या संविधानाच्या गृहीत धरण्याच्या सिद्धांतावर युक्तिवाद सुरू झाले आहेत. भारतीय संवैधानिक

कायद्याचा आधारस्तंभ मानली जाणारी ही संकल्पना असा दावा करते की जोपर्यंत वेगळे सिद्ध होत नाही तोपर्यंत विधिमंडळाने पारित केलेले कायदे संवैधानिक मानले जातात. ही कल्पना लोकशाही सरकार आणि कायदे प्रक्रियेचा आदर करते.

2. Four trained kumki elephants were just sent by the Karnataka government to Andhra Pradesh. This occasion happened at the administrative complex of Vidhana Soudha. The elephants are especially taught to help to resolve human-elephant problems. Among their duties include helping with rescue efforts and escorting wild elephants back into woods. This relocation seeks to improve Andhra Pradesh's wildlife management given growing human-elephant interactions.

कर्नाटक सरकारने नुकतेच चार प्रशिक्षित कुमकी हत्ती आंध्र प्रदेशला पाठवले आहेत. हा प्रसंग विधान सौधाच्या प्रशासकीय संकुलात घडला. हत्तींना विशेषतः मानव-हत्ती समस्या सोडवण्यास मदत करण्याचे प्रशिक्षण दिले जाते. त्यांच्या कर्तव्यांमध्ये बचाव कार्यात मदत करणे आणि वन्य हत्तींना जंगलात परत आणणे समाविष्ट आहे. वाढत्या मानव-हत्ती संवादामुळे आंध्र प्रदेशातील वन्यजीव व्यवस्थापन सुधारण्यासाठी हे स्थलांतर करण्याचा प्रयत्न केला जातो.

3. Affecting huge areas, the Maoist insurgency in India has lasted for decades. Am it Shah, the minister of union homes, has set a March 2026 deadline to bring about peace from this strife. Mostly involving the Communist Party of India (Maoist), often known as CPI, the insurgency is By means of a lengthy people's war, this group aims to topple the existing state.

भारतातील माओवादी बंडखोरी अनेक दशकांपासून मोठ्या प्रमाणात पसरली आहे. केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांनी या संघर्षातून शांतता प्रस्थापित करण्यासाठी मार्च २०२६ पर्यंतची अंतिम मुदत निश्चित केली आहे. भारतीय कम्युनिस्ट पक्ष (माओवादी), ज्याला सीपीआय म्हणून ओळखले जाते, या बंडखोरीचा मुख्यतः समावेश आहे. एका दीर्घ जनयुद्धाच्या माध्यमातून, या गटाचे उद्दिष्ट विद्यमान राज्य उलथवून टाकणे आहे.

4. Among India's oldest mountain ranges, Aravalli is under rehabilitation effort. To create plans for the Aravalli Landscape Restoration, a national workshop just took place in Udaipur, Rajasthan. Shri Bhupender Yadav, the union minister for environment, forest and climate change, oversaw the occasion. The workshop sought to develop a Detailed Action Plan for the preservation of this important biological area.

भारतातील सर्वात जुन्या पर्वतरांगांपैकी एक असलेल्या अरवलीचे पुनर्वसन सुरू आहे. अरवली लँडस्केप पुनर्संचयनासाठी योजना तयार करण्यासाठी, राजस्थानमधील उदयपूर येथे नुकतीच एक राष्ट्रीय कार्यशाळा आयोजित

करण्यात आली होती. केंद्रीय पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्री श्री भूपेंद्र यादव यांनी या कार्यक्रमाचे पर्यवेक्षण केले. या कार्यशाळेत या महत्वाच्या जैविक क्षेत्राच्या संवर्धनासाठी सविस्तर कृती आराखडा विकसित करण्याचा प्रयत्न करण्यात आला.

5. Introduced by the Department of Telecommunications (DoT), the Financial theft Risk Indicator (FRI) aims to counteract financial crime and cyber theft. This project fits under the Digital Intelligence Platform (DIP), meant to provide financial institutions with practical knowledge. The FRI groups mobile numbers according to their financial fraud risk, therefore helping to avoid cybercrime.

दूरसंचार विभागाने (DoT) सादर केलेल्या आर्थिक चोरी जोखीम निर्देशकाचा (FRI) उद्देश आर्थिक गुन्हे आणि सायबर चोरीला आळा घालणे आहे. हा प्रकल्प डिजिटल इंटेलिजेंस प्लॅटफॉर्म (DIP) अंतर्गत बसतो, ज्याचा उद्देश वित्तीय संस्थांना व्यावहारिक ज्ञान प्रदान करणे आहे. FRI त्यांच्या आर्थिक फसवणुकीच्या जोखमीनुसार मोबाइल नंबर गटबद्ध करते, त्यामुळे सायबर गुन्हे टाळण्यास मदत होते.

6. For the period 2025–26 India has lately assumed leadership of the Asian Productivity Organization (APO). This change took place at the 67th Session of the Governing Body Meeting (GBM) in Jakarta, Indonesia.

२०२५-२६ या कालावधीसाठी भारताने अलिकडेच आशियाई उत्पादकता संघटनेचे (एपीओ) नेतृत्व स्वीकारले आहे. हा बदल इंडोनेशियातील जकार्ता येथे झालेल्या ६७ व्या गव्हर्निंग बॉडी मीटिंग (जीबीएम) सत्रात करण्यात आला.

7. The UK Health Security Agency (UKHSA) said in July 2023 that mosquitoes in the United Kingdom had first West Nile virus (WNV) discovery. Under a monitoring effort, aedes vexans mosquitoes were gathered from wetlands close to the River Idle in Nottinghamshire. This incident signifies the possible spread of illnesses carried by mosquitoes in hitherto uninhabited areas under the effect of climate change.

यूके हेल्थ सिक्युरिटी एजन्सी (UKHSA) ने जुलै २०२३ मध्ये सांगितले की युनायटेड किंग्डममधील डेव्हॉनमध्ये वेस्ट नाईल व्हायरस (WNV) चा पहिला शोध लागला. देखरेखीच्या प्रयत्नांतर्गत, नॉटिंगहॅमशायरमधील आयडल नदीजवळील पाणथळ जागांमधून एडिस व्हेक्सन्स डेव्हॉन गोळा केले गेले. ही घटना हवामान बदलाच्या प्रभावाखाली आतापर्यंत निर्जन भागात डेव्हॉनमुळे होणाऱ्या आजारांचा प्रसार होण्याची शक्यता दर्शवते.

8. Emphasizing its increasing relevance among rising India-Pakistan tensions, recent events have attracted fresh interest on Pakistan's Mohmand Dam project. The dam has become a crucial junction of geopolitical, economic, and

environmental concerns as China accelerates its activities.

भारत-पाकिस्तानच्या वाढत्या तणावात त्याची वाढती प्रासंगिकता अधोरेखित करताना, अलिकडच्या घटनांमुळे पाकिस्तानच्या मोहमंद धरण प्रकल्पाबद्दल नवीन रस निर्माण झाला आहे. चीनने आपल्या कारवाया वाढवल्यामुळे हे धरण भू-राजकीय, आर्थिक आणि पर्यावरणीय चिंतांचे एक महत्वाचे जंक्शन बनले आहे.

Current Affairs 26 May 2025

1. India came onto a fresh sub-variant of Covid-19 called NB.1.8.1. With its possible transmissibility, this variant—which is descended from the Omicron lineage JN.1—has drawn questions. Though it is not now regarded as a “variant of interest,” the World Health Organization (WHO) categorized it as a “variant under monitoring,” or VUM, suggesting that its alterations call for additional research.

भारतात कोविड-१९ चा NB.1.8.1 नावाचा एक नवीन उप-प्रकार आढळला. त्याच्या संभाव्य संक्रमणक्षमतेमुळे, या प्रकाराने – जो ओमिक्रॉन वंश JN.1 मधून आला आहे – प्रश्न उपस्थित केले आहेत. जरी तो आता “रुचीचा प्रकार” म्हणून गणला जात नसला तरी, जागतिक आरोग्य संघटनेने (WHO) त्याला “देखरेखीखालील प्रकार” किंवा VUM म्हणून वर्गीकृत केले आहे, असे सूचित करते की त्याच्या बदलांसाठी अतिरिक्त संशोधनाची आवश्यकता आहे.

2. MSC ELSA 3, a cargo ship flying Liberian flags, capsized off the coast of Kerala on May 25, 2025. Among the 640 containers the ship was transporting were dangerous goods. Luckily the Indian Coast Guard and a Navy ship saved every crew member. But the event has caused concerns about a possible oil leak, which calls for quick reaction.

२५ मे २०२५ रोजी केरळच्या किनाऱ्याजवळ लायबेरियाचे झेंडे असलेले एमएससी ईएलएसए ३ हे मालवाहू जहाज उलटले. जहाज ज्या ६४० कंटेनरची वाहतूक करत होते त्यात धोकादायक वस्तूंचा समावेश होता. सुदैवाने भारतीय तटरक्षक दल आणि नौदलाच्या जहाजाने प्रत्येक क्री मॅम्बरला वाचवले. परंतु या घटनेमुळे तेल गळतीची शक्यता निर्माण झाली आहे, ज्यासाठी त्वरित कारवाईची आवश्यकता आहे.

3. India closed all land ports including those with Bangladesh, hence imposing trade restrictions. This ruling stopped the export of ready-made clothing and other particular products, therefore signally improving India-Bangladesh ties. Considered as a reaction to current tensions between the two countries, the directive was issued by the Directorate General of Foreign Trade.

भारताने बांगलादेशसोबतच्या बंदरांसह सर्व भू-बंदरे बंद केली, त्यामुळे व्यापार निर्बंध लादले. या निर्णयामुळे तयार कपडे आणि इतर विशिष्ट उत्पादनांची निर्यात थांबली, त्यामुळे भारत-बांगलादेश संबंध सुधारण्याचे संकेत मिळत आहेत. दोन्ही देशांमधील सध्याच्या तणावाच्या पार्श्वभूमीवर, परराष्ट्र व्यापार महासंचालनालयाने हे निर्देश जारी केले.

4. To increase domestic pharmaceutical production, the Indian government has extended its Production Linked Incentive (PLI) initiative once more. The main aim of this project is to boost the manufacturing of important drugs. For eleven basic items, the Department of Pharmaceuticals has welcomed manufacturer submissions. This action seeks to boost India's pharmaceutical self-sufficiency and lower dependency on imports.

देशांतर्गत औषध उत्पादन वाढवण्यासाठी, भारत सरकारने त्यांच्या उत्पादनाशी जोडलेले प्रोत्साहन (PLI) उपक्रमाचा विस्तार पुन्हा एकदा केला आहे. या प्रकल्पाचे मुख्य उद्दिष्ट महत्वाच्या औषधांच्या उत्पादनाला चालना देणे आहे. अकरा मूलभूत वस्तूंसाठी, औषधनिर्माण विभागाने उत्पादकांच्या सबमिशनचे स्वागत केले आहे. ही कृती भारताची औषधनिर्माण स्वयंपूर्णता वाढवण्यासाठी आणि आयातीवरील अवलंबित्व कमी करण्यासाठी आहे.

5. On May 24, 2025 the India Meteorological Department (IMD) declared that the southwest monsoon over Kerala will start early. Eight days before the planned date of June 1, something happened. Early monsoon heralds the start of the four-month rainy season, which accounts for more than seventy percent of India's yearly rainfall. Rare in nature, this early start occurred last in 2009.

24 May 2025 रोजी भारतीय हवामान विभागाने (IMD) जाहीर केले की केरळमध्ये नैऋत्य मान्सून लवकर सुरू होईल. १ जून या नियोजित तारखेच्या आठ दिवस आधी काहीतरी घडले. लवकर मान्सून चार महिन्यांच्या पावसाळी हंगामाच्या सुरुवातीची घोषणा करतो, जो भारताच्या वार्षिक पावसाच्या सत्तर टक्क्यांहून अधिक असतो. निसर्गात दुर्मिळ, ही लवकर सुरुवात शेवटची २००९ मध्ये झाली होती.

6. The Karni Mata Temple, located in Deshnok, Rajasthan, is renowned for its unique association with rats. This temple is dedicated to Karni Mata, a revered figure believed to be an incarnation of Goddess Durga. The site attracts thousands of devotees annually, drawn by its rich history and spiritual significance.

उंदरांशी असलेल्या त्यांच्या असामान्य संबंधासाठी प्रसिद्ध असलेले, करणी माता मंदिर राजस्थानमधील देशनोक येथे आहे. करणी मातेला समर्पित, दुर्गा देवीचा अवतार मानल्या

जाणाऱ्या या मंदिराचे वारसा समृद्ध आहे आणि आध्यात्मिक प्रासंगिकतेमुळे दरवर्षी शेकडो अनुयायी येतात.

7. Recent studies on the impact of blue light on fungus conducted in Thiruvananthapuram by the Indian Institute of Science Education and Research (IISER) have revealed Researchers found that in developing yeast, extended blue light exposure can induce genomic changes. This work tackles the increasing difficulty of fungus resistance to conventional anti-fungal medications. The findings of the work point to possible fresh directions for non-toxic antifungal treatments.

तिरुवनंतपुरममध्ये भारतीय विज्ञान शिक्षण आणि संशोधन संस्थेने (IISER) बुरशीवर निळ्या प्रकाशाच्या परिणामांवरील अलिकडच्या अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की यीस्ट विकसित करताना, निळ्या प्रकाशाच्या दीर्घकाळापर्यंत संपर्कामुळे जीनोमिक बदल होऊ शकतात. हे काम पारंपारिक बुरशीविरोधी औषधांना बुरशीच्या प्रतिकाराच्या वाढत्या अडचणींना तोंड देते. कामाचे निष्कर्ष गैर-विषारी बुरशीविरोधी उपचारांसाठी संभाव्य नवीन दिशानिर्देशांकडे निर्देश करतात.

8. India has acted to increase its defense production capacity and raise its self-sufficiency in key minerals. The Indus Waters Treaty's recent suspension with Pakistan signals the geopolitical conflicts capable of upsetting supply networks. India wants to cut reliance on foreign imports for basic minerals and metals as countries review their economic ties. Maintaining military production and guarantees of national security depend on this action.

भारताने आपली संरक्षण उत्पादन क्षमता वाढवण्यासाठी आणि महत्वाच्या खनिजांमध्ये स्वयंपूर्णता वाढवण्यासाठी पावले उचलली आहेत. पाकिस्तानसोबतच्या सिंधू जल कराराच्या अलिकडेच झालेल्या निलंबनामुळे पुरवठा नेटवर्क बिघडू शकणाऱ्या भूराजकीय संघर्षाचे संकेत मिळतात. देश त्यांच्या आर्थिक संबंधांचा आढावा घेत असताना भारताला मूलभूत खनिजे आणि धातूसाठी परदेशी आयातीवरील अवलंबित्व कमी करायचे आहे. लष्करी उत्पादन राखणे आणि राष्ट्रीय सुरक्षेची हमी देणे या कृतीवर अवलंबून आहे.

Current Affairs 27 May 2025

1. Union Minister of Earth Sciences Dr. Jitendra Singh first proposed the Bharat Forecast System in 2025. One of the earliest indigenously created high-resolution weather forecast systems available worldwide is this one. It seeks to improve the accuracy of Indian weather forecasts thereby supporting the country's economic development and resistance against environmental concerns.

केंद्रीय भूविज्ञान मंत्री डॉ. जितेंद्र सिंह यांनी २०२५ मध्ये पहिल्यांदा भारत अंदाज प्रणालीचा प्रस्ताव मांडला. जगभरात

उपलब्ध असलेल्या सर्वात जुन्या स्वदेशी तयार केलेल्या उच्च-रिझोल्यूशन हवामान अंदाज प्रणालीपैकी ही एक आहे. ती भारतीय हवामान अंदाजांची अचूकता सुधारण्याचा प्रयत्न करते ज्यामुळे देशाच्या आर्थिक विकासाला आणि पर्यावरणीय चिंतांविरुद्ध प्रतिकार करण्यास मदत होते.

2. Russia's aspirations to participate in the worldwide fifth-generation fighter market are embodied in the Sukhoi Su-57E. There are still difficulties even with initiatives to advertise this aircraft. These challenges were highlighted during the recently Langkawi International Maritime and Aerospace Exhibition (LIMA 2025) in Malaysia. Only a scale model was on show, hence the promised presentation of the Sukhoi Su-57E did not turn out. This lack begs important issues concerning the aircraft's export readiness.

पाचव्या पिढीतील लढाऊ विमानांच्या जागतिक बाजारपेठेत सहभागी होण्याची रशियाची आकांक्षा सुखोई एसयू-५७ई मध्ये दिसून येते. या विमानाची जाहिरात करण्याच्या पुढाकारांमध्ये अजूनही अडचणी आहेत. मलेशियामध्ये नुकत्याच झालेल्या लँगकावी आंतरराष्ट्रीय सागरी आणि अवकाश प्रदर्शनात (लिमा २०२५) ही आव्हाने अधोरेखित करण्यात आली. केवळ एक स्केल मॉडेल प्रदर्शित करण्यात आले होते, त्यामुळे सुखोई एसयू-५७ईचे वचन दिलेले सादरीकरण झाले नाही. ही कमतरता विमानाच्या निर्यात तयारीबाबत महत्वाचे प्रश्न उपस्थित करते.

3. The Gujarat Forest Department's most current lion count shows Asiatic lion population increase. Showing an amazing 32% growth in the lion population from 2020 to 2025, this is the first census since 2020. As of right moment, there are 891 lions overall. This expansion shows shifting dynamics in lion distribution over Gujarat and effective conservation initiatives.

गुजरात वन विभागाच्या नवीनतम सिंह गणनेनुसार आशियाई सिंहांच्या संख्येत वाढ दिसून येते. २०२० ते २०२५ पर्यंत सिंहांच्या संख्येत आश्चर्यकारक ३२% वाढ दिसून येते. २०२० नंतरची ही पहिलीच गणना आहे. योग्य क्षणी, एकूण ८९१ सिंह आहेत. या विस्तारामुळे गुजरातमध्ये सिंहांच्या वितरणात बदलणारी गतिशीलता आणि प्रभावी संवर्धन उपक्रम दिसून येतात.

4. Agricultural trade from India has seen changes recently. Agricultural exports increased by 6.4% to hit \$51.9 billion in the fiscal years 2024-25. This rise stands out significantly against the general goods export increase, which was almost unchanged at 0.1%.

Agricultural imports, meantime, jumped 17.2%, indicating increasing reliance on foreign goods.

भारतातील कृषी व्यापारात अलिकडेच बदल झाले आहेत. २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात कृषी निर्यात ६.४% ने वाढून ५१.९ अब्ज डॉलर्सवर पोहोचली. ही वाढ सामान्य वस्तूंच्या निर्यात वाढीच्या तुलनेत लक्षणीय आहे, जी जवळजवळ ०.१% वर अपरिवर्तित होती. दरम्यान, कृषी आयात १७.२% वाढली, जी परदेशी वस्तूंवरील वाढती अवलंबित्व दर्शवते.

5. Recently inaugurated in New Delhi, the National Writeshop on the Panchayat Advancement Index (PAI) Version 2.0 Important representatives from several departments and agencies attended this two-day session. Launched along the Standard Operating Procedure for FY 2023–24 and the Local Indicator Framework Booklet was the PAI 2.0 Portal. The project seeks to improve Gram Panchayat performance evaluation and governance all throughout India.

नुकतेच नवी दिल्ली येथे उद्घाटन करण्यात आले, पंचायत प्रगती निर्देशांक (पीएआय) आवृत्ती २.० वरील राष्ट्रीय लेखनशॉप या दोन दिवसांच्या सत्रात अनेक विभाग आणि एजन्सींचे महत्वाचे प्रतिनिधी उपस्थित होते. आर्थिक वर्ष २०२३-२४ साठी मानक कार्यप्रणाली आणि स्थानिक निर्देशक फ्रेमवर्क पुस्तिका यांच्यासह पीएआय २.० पोर्टल सुरू करण्यात आले. हा प्रकल्प संपूर्ण भारतात ग्रामपंचायत कामगिरी मूल्यांकन आणि प्रशासन सुधारण्याचा प्रयत्न करतो.

6. Published by NITI Aayog, the Indian government produced a highly significant paper called Designing a Policy for Medium Enterprises. This paper describes the crucial part medium-sized businesses provide to the economic scene of India. It indicates their possibility to become contributors to the GDP and employment of the country. Though they make only 0.3% of the MSME sector, medium businesses account for 40% of MSME exports. This reveals their unrealized potential, which might propel development into Viksit Bharat by 2047.

Source: <https://majhinakri.in/category/current-affairs/>

NITI आयोगाने प्रकाशित केलेल्या या पेपरमध्ये, भारत सरकारने मध्यम उद्योगांसाठी धोरण तयार करणे हा एक अत्यंत महत्वाचा पेपर प्रकाशित केला आहे. हा पेपर मध्यम आकाराचे व्यवसाय भारताच्या आर्थिक क्षेत्रात किती महत्वाचा वाटा देतात याचे वर्णन करतो. देशाच्या GDP आणि रोजगारात त्यांचे योगदान होण्याची शक्यता दर्शवते. जरी ते MSME क्षेत्रात फक्त 0.3% योगदान देतात, तरी मध्यम व्यवसाय MSME निर्यातीत 40% वाटा देतात. यावरून त्यांची अवास्तव क्षमता दिसून येते, जी 2047 पर्यंत विकसित भारतमध्ये विकासाला चालना देऊ शकते.

7. The Union Ministry of Home Affairs declared in December 2024 changes to India's coastline length. The fresh assessment shows a rise from 7,516.6km to 11,098.8km. Geological changes or geographical expansion have not caused this alteration. Rather, it results from knowledge of the coastal dilemma and developments in measuring technologies.

केंद्रीय गृह मंत्रालयाने डिसेंबर २०२४ मध्ये भारताच्या किनारपट्टीच्या लांबीत बदल जाहीर केले. ताज्या मूल्यांकनात ७,५१६.६ किमी वरून ११,०९८.८ किमी पर्यंत वाढ दिसून आली आहे. भूगर्भीय बदल किंवा भौगोलिक विस्तारामुळे हा बदल झालेला नाही. उलट, किनारपट्टीच्या दुविधेचे ज्ञान आणि मोजमाप तंत्रज्ञानातील विकासामुळे हे घडते.

8. The One Big Beautiful Bill Act of 2025 (OBBA) has recently passed in the US House of Representatives. This legislation aims to encapsulate President Donald Trump's policy agenda. The focus now shifts to the US Senate for further deliberation. The bill is over a thousand pages long and contains key elements that could impact the US economy and the Republican Party's electoral prospects.

२०२५ चा वन बिग ब्युटीफुल बिल ॲक्ट (OBBA) नुकताच अमेरिकन प्रतिनिधी सभागृहात मंजूर झाला आहे. या कायद्याचा उद्देश राष्ट्राध्यक्ष डॉनल्ड ट्रम्प यांच्या धोरणात्मक अजेंडाला एकत्रित करणे आहे. आता पुढील विचारविनिमयासाठी लक्ष अमेरिकन सिनेटकडे वळले आहे. हे विधेयक एक हजार पानांहून अधिक लांब आहे आणि त्यात असे प्रमुख घटक आहेत जे अमेरिकन अर्थव्यवस्थेवर आणि रिपब्लिकन पक्षाच्या निवडणूक भवितव्यावर परिणाम करू शकतात.

**UNIVERSITY SKILL DEVELOPMENT, EMPLOYMENT &
ENTREPRENEURSHIP, INFORMATION &
GUIDANCE BUREAU, AMRAVATI**

ELEVEN KEYS FOR SUCCESS IN LIFE

1. See failure as a beginning, not an end
2. Never stop learning
3. Assume nothing, question everything
4. Teach others what you know
5. Analyze objectively
6. Practice humility
7. Respect constructive criticism
8. Give credit where its due.
9. Take initiative
10. Ask the tough question early
11. Love what you do, or leave.

For valuable and useful information

- Contact -

**University Skill Development, Employment &
Entrepreneurship, Information & And Guidance Bureau,
Sant Gadge Baba Amravati University Campus,
Amravati - 444602
Tele. No. (0721) 2662306
E-mail : reg@sgbau.ac.in**

**Published by Registrar,
Sant Gadge Baba Amravati University, Amravati**